

ספר הזוהר

שחבר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקדש מנגד

לש"ס דף היומי מפכת ראשי השנה

והוא: זוהר המחולק לשבע שנים
ללמוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

זוהר ספר בראשית כרך ב' - וספר שמות כרך ג'
לפי ספר הזוהר 10 פרקים (70-79 פרקים) עמודים ח"ב תרכו עד ח"ג מד
(מפרשת ויחי דף רמו: עד פרשת שמות דף י:)

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס ללמוד
דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויגמין כי כל דברי הז"ל
הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהר"ח: לעץ חיים), ובזה יזכה להכנס
לגן עדן העליון (זוהר חדש שיר השירים - כי בלי למוד הזוהר הו"ל בגלגל זוהר, הרמ"ק,
והאר"י"ט), וכך יוכל לשמוע תורה מפי הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס
בעו"ם הבא (פמבאר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שיר
הסוד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרומה), וכך ישראל ילמדו ש"ס עם זוהר
ובזה יכנסו בתבת נח להנצל מדור המבול ומפצצת אטום, וזוהי חובה על
כל מגידי השיעורים בדף היומי, לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי
זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובזה יקראו מצדיקי הרבים פמוכבים לעו"ם
ועד (תפיני זוהר הקדמה, זוהר נשא כ"ד).

יו"ט ע"י מפעל הזוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב
רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר וש"ס בנחד הם מחריבים את העולם,
כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה
ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק הושת פסותה
וכל האמות יאמרו לישראל "מה דודך מדוד", מה תורתכם
מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהכלי העולם. אין עלבון
תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגרות מעלבונה של תורה ואינם
עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם
מאריכים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יקרבת את הגאולה במהרה, בעת שהתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים וחפצים מאוד עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית היא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי ש"ס דף היומי זוהר בשתים שלוש דקות, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, ודאי שיעשה נחת רוח לה' במאוד מאוד, ובזכות הלימוד הקדוש יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור

פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה..

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלימוד הש"ס בצירוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, מנסה להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, נפלה ההחלטה והיא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לערוך סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה,

ואז נעשה כולנו סיום ענק על הגמרא ועל הזוהר יחד, כולנו כאחד יחד נשמח בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן

קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמגרה את השטן, והוא מנסה בכל כוחו למעט את לימוד הזוהר, כמו שהכל יודעים, והוא מלביש זאת באיצטלא דרבנן, ומביא ראיות שונות ומשונות, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא ממציא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזור לשני, וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם התוכנית היחודית וכל הכלול בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על לימודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכור לתמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, ואם מתעוררים מקטע מסוים בזוהר ואחר מכן שוכחים, חבל על דאבדין, ולמה שלא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכלתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתכם ממצרים אראנו נפלאות ויקויים

בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף במסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם חינם.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר יחד עם ש"ס חינם.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק היכן ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים להשקיע הרבה ממון. לכן כל אחד יחשב לעצמו כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב - המוציאים לאור

דבור, ולא דבור בלי קול. וזה כלל שצריך את הפרט, ופרט שצריך את הכלל, וזה קול שיוצא מדרום ומנהיג את המערב, יורש לשני צדדים. וזהו שכתוב (דברים לג) ולנפתלי אמר וגו', ים ודרום ירשה. למעלה זכר, למטה נקבה. כמו זה זכר למעלה, נפתלי אילה שלחה, נקבה למטה. כמו זה זכר למעלה, שכתוב הנתן אמרי שפר. הנתן כתוב, ולא הנותנת.

בא ראה, מחשבה ראשית הכל, ומשום שהיא מחשבה, היא בפנים נסתרת ולא נודעת, כאשר מתפשטת מחשבה זו יותר, באה למקום ששורה הרוח, וכשמגיעה לאותו מקום נקראת בינ"ה, וזה לא נסתר כבתחלה. ואף על גב שהוא נסתר, רוח זו מתפשטת ומוציאה קול כלול מאש מים ורוח, שהם צפון דרום ומזרח. והקול הזה כלל של כל שאר החילות, וקול זה מנהיג את הדבור, וזה נותן דבר מתקן, משום שקול נשלח ממקום הרוח, ובא להנהיג הדבור, להוציא דברים ישרים.

וכשתסתכל בדרגות, הוא מחשבה, הוא בינה, הוא קול, הוא דבור, והכל אחד. והיא היא המחשבה, ראשית הכל, ולא היה פרוי, אלא הכל אחד וקשר אחד, שהיא מחשבה ממש שנקשרה באין ולא נפרד לעולמים, וזה הוא (זכריה יד) ה' אחד ושמו אחד. ועל זה הנתן אמרי שפר כתוב, זה הגוף.

סיום הגוף, זה שכתוב בן פרת יוסף בן פרת עלי עין. למה פעמים? אלא בן פרת למעלה, בן פרת למטה. ולמה אינו בן פרת למטה המלכה? משום שבנות צעדה להיות עלי שור, שצריכים בנות לתקוניה ולא בנים, כמו שנאמר (משלי לא) רבות בנות עשו חיל וגו'. רבות בנות עשו

בלא קול. ודא כלל דצריך לפרט, ופרט דצריך לכלל. ודא קול נפקא מדרום, ומדבר למערב, ירית לתרין סטרין. ודא הוא דכתיב, (דברים לג) ולנפתלי אמר וגו', ים ודרום ירשה, לעילא דכר, לתתא נוקבא, בגין כן נפתלי אילה שלוחה נוקבא לתתא. פגוונא דא דכר לעילא, דכתיב הנותן אמרי שפר, הנותן כתיב, ולא הנותנת.

תא חזי, מחשבה ראשיתא דכלא, ובגין דאיהי מחשבה, איהי לגו סתימא ולא אתיידע. כד אתפשט האי מחשבה יתיר, אתיא לאתר דרוחא שריא, וכד מטי לההוא אתר אקרי בינ"ה, והא לאו סתים כדקדמיתא, ואף על גב דאיהו סתים, האי רוחא אתפשט, ואפיק קלא, כליל מאשא ומיא ורוחא, דאינון צפון ודרום ומזרח. והאי קלא, כללא דכל שאר חילין, וקלא דא מדבר לדבור, ודא יהיב מלה בתקוונא, בגין דקול אשתלח מאתר דרוחא, ואתי לדברא מלה, לאפקא מלין תריצין.

וכד תסתכל בדרגין, הוא מחשבה, הוא בינה, הוא קול, הוא דבור, וכלא חד, והיא היא מחשבה, ראשיתא דכלא, ולא הוי פרוי, אלא כלא חד, וקשורא חד, דאיהו מחשבה ממש אתקשר באין, ולא אתפרש לעלמין, ודא הוא (זכריה יד) ה' אחד ושמו אחד. ועל דא, הנותן אמרי שפר כתיב, דא גופא סיומא דגופא דא, דכתיב בן פרת יוסף בן פרת עלי עין, אמאי תרי זמני. אלא בן פרת לעילא. בן פרת לתתא. ואמאי לאו איהו בן פרת לתתא, בתקוני מטרוניתא. בגין

פרת למטה בתקוני המלכה? משום שבנות צעדה להיות עלי שור, שצריכים בנות לתקוניה ולא בנים, כמו שנאמר (משלי לא) רבות בנות עשו חיל וגו'. רבות בנות עשו

דְּבָנוֹת עֲצֵדָה, לְמַהוּי עָלֵי שׁוּר, דְּבַעֲיִן בְּנוֹת
לְתַקוּנָהָא וְלֹא בְּנִים. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (משלי לא)
רְבוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְגו'. רְבוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ
חֵיל, אֲלֵיךְ תְּרִיסֵר שְׁבֻטִין.

תָּא חֲזִי, מְלֻכוּתָא קְדִישָׁא, לֹא קָבִיל
מְלֻכוּתָא קְדִישָׁא שְׁלִימְתָא, עַד
דְּאִתְחַבֵּר בְּאַבְהֵן, וְכַד אִתְחַבֵּר בְּאַבְהֵן,
אִתְבְּנִי בְּנֵינָא שְׁלִימָא מֵעֲלָמָא (דף רמז ע"א)
עֲלָאָה, דְּאִיהוּ עֲלָמָא דְּדְכוּרָא, וְעֲלָמָא
עֲלָאָה אֲקָרִי שְׁבַע שְׁנִין, בְּגִין דְּכִלְהוּ שְׁבַע
שְׁנִין בֵּיהּ.

וְסִימְנִיד (מלכים א' ו') וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שְׁנִים, דָּא
עֲלָמָא עֲלָאָה, וְלֹא כְּתִיב בְּשְׁבַע
שְׁנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (שמות לא) כִּי שִׁשֶּׁת
יָמִים עָשָׂה ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, וְלֹא
כְּתִיב בְּשִׁשֶּׁת יָמִים, (בראשית ב') אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאֵם, בְּאַבְרָהָם.
וְאַבְרָהָם, שְׁבַע יָמִים אֲקָרִי, וּבֵיהּ אִתְבְּנִי
עֲלָמָא עֲלָאָה, (ס"א כְּגוּזָא דָּא וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שְׁנִים) וְאֲלֵיךְ
אֲקָרוּן עֲלָמָא דְּדְכוּרָא (ס"א וּבֵיהּ אִתְבְּנִי עֲלָמָא לְתַתָּא).

כְּגוּזָא דָּא לְתַתָּא אֵית שְׁבַע שְׁנִין, רְזָא
דְּעֲלָמָא תַתָּאָה, וְרְזָא דָּא, דְּכְתִיב,
(מלכים א' ה') שְׁבַעֶת יָמִים וְשְׁבַעֶת יָמִים אֲרַבְעָה
עָשָׂר יוֹם. דְּכִיּוֹן דְּאָמֵר שְׁבַעֶת יָמִים וְשְׁבַעֶת
יָמִים, לֹא יִדְעָא דְּאַרְבִּיסֵר אֵינוֹן. אֵלֶּא,
לְאַחְזָאָה עֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֲלָמָא תַתָּאָה.
וְאֵינוֹן שְׁבַעֶת יָמִים וְשְׁבַעֶת יָמִים. אֲלֵיךְ
דְּכוּרִין, וְאֲלֵיךְ נוֹקְבִין. אֲלֵיךְ נוֹקְבֵי הַאי
עֲלָמָא עֲלִייהוּ. דְּכְתִיב, (משלי לא) רְבוֹת בְּנוֹת
עֲשׂוּ חֵיל, אֲלֵיךְ תְּרִיסֵר שְׁבֻטִין, דְּאֵינוֹן עֲשׂוּ
חֵיל. כְּדְכְתִיב, (במדבר ב') כָּל הַפְּקוּדִים לְמַחְנֵה
יְהוּדָה וְגו', וְכֵן כְּלְהוּ.

חֵיל, אֵלֶּוּ שְׁנִים עֲשָׂר שְׁבֻטִים.
בָּא רָאָה, מְלָכוֹת קְדוּשָׁה לֹא
מְקַבְּלַת מְלָכוֹת קְדוּשָׁה שְׁלָמָה עַד
שְׁמַתְחַבְּרַת בְּאַבוֹת, וְכִשְׁמַתְחַבְּרַת
בְּאַבוֹת, נִבְנָה בְּנִין שְׁלָם מְהַעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שְׁהוּא עוֹלָם הַזְּכָר, וְעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן נִקְרָא שְׁבַע שְׁנִים, כִּי כָּל
שְׁבַע הַשְּׁנִים בּוּ.

וְסִימֵן לְדָבָר - (מלכים א' ו') וַיִּבְנֶהוּ
שְׁבַע שְׁנִים, זֶה עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא
כְּתוּב בְּשְׁבַע שְׁנִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמֵר
(שמות לא) כִּי שִׁשֶּׁת יָמִים עָשָׂה ה'
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, וְלֹא כְּתוּב
בְּשִׁשֶּׁת, וְכְתוּב (בראשית ב') אֵלֶּה
תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאֵם,
בְּאַבְרָהָם. וְאַבְרָהָם נִקְרָא שְׁבַעֶה
יָמִים, וְכוּ נִבְנָה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן [כְּמוֹ
זֶה וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שְׁנִים], וְאַלְהָ נִקְרָאִים
עוֹלָם הַזְּכָר [וְכוּ נִבְנָה הָעוֹלָם שְׁלֻמָּה].

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה יֵשׁ שְׁבַע שְׁנִים, סוּד
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְסוּד זֶה שְׁכַתּוּב
(מלכים א' ח') שְׁבַעֶת יָמִים וְשְׁבַעֶת
יָמִים אֲרַבְעָה עָשָׂר יוֹם. שְׁפִיּוֹן
שְׁאָמֵר שְׁבַעֶת יָמִים וְשְׁבַעֶת יָמִים,
לֹא יִדְעָנוּ שְׁהֵם אֲרַבְעָה עָשָׂר?
אֵלֶּא לְהִרְאוֹת עוֹלָם עֲלִיּוֹן וְעוֹלָם
תַּחְתּוֹן, וְהֵם שְׁבַעֶת יָמִים וְשְׁבַעֶת
יָמִים. אֵלֶּוּ זְכָרִים וְאֵלֶּוּ נְקֻבוֹת. אֵלֶּוּ
הַנְּקֻבוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה עֲלֵיהֶם,
שְׁכַתּוּב (משלי לא) רְבוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ
חֵיל, אֵלֶּוּ שְׁנִים עֲשָׂר שְׁבֻטִים שְׁהֵם
עֲשׂוּ חֵיל, כְּכַתּוּב (במדבר ב') כָּל
הַפְּקוּדִים לְמַחְנֵה יְהוּדָה וְגו', וְכֵן
כְּלָם.

וְאֵם תְּאֵמֵר רְבוֹת, וְהֵרִי הֵם שְׁנִים
עֲשָׂר וְלֹא יוֹתֵר, חוּץ מְאוֹתוֹ הַחֵיל
שְׁעָשׂוּ, מַה זֶה רְבוֹת? אֵלֶּא כְּמוֹ
שְׁכַתּוּב (בראשית יח) זַעֲקַת סֹדִם
וְעַמְרָה כִּי רָבָה, כְּמוֹ גְדֻלָּה. וְכֵן
רְבוֹת גְּדוּלוֹת, עֲלִיוֹנִים וְגְדוּלוֹתֵם
עַל הַכָּל, וְאֵלֶּוּ נִקְרָאִים (תהלים קד)
חַיּוֹת גְּדוּלוֹת. עֲשׂוּ חֵיל - אוֹתוֹ חֵיל

וְאֵי תִימָא רְבוֹת, וְהָא תְּרִיסֵר אֵינוֹן, וְלֹא יִתִּיר, בַּר הַהוּא חֵיל דְּעַבְדּוּ,

שְׁעָשׂוּ שְׁסֻמוּכִים עֲלֵיהֶם נִקְרְאִים חַיִּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוּלוֹת, לְהִתְחַבֵּר כְּאַחַד, לְתַקֵּן בָּהֶם אֶת הַמְלָכָה, לְשַׁמַּח בָּהֶם עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שם) לְוַיִּתֵּן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחַק בּוֹ. מִשּׁוֹם כֶּף רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂוֹ חֵיל. [וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (מְלָכִים-א ז) עָמַד עַל שְׁנֵי עֲשָׂר כֶּקֶר שִׁלְשָׁה פָּנִים צְפוּנָה וְשִׁלְשָׁה גֻּוֹ, וְכָתוּב וְהִנֵּם עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה. הִנֵּנוּ וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה.]

וְעַל זֶה בְּנוֹת צְעָדָה עֲלֵי שׁוֹר. בְּנוֹת צְעָדָה?! צוּעֲדוֹת הִיא צְרִיף לְכָתוּב! אֲלֵא אוֹתָהּ הַעֵיִן שִׁפְתוֹכָה לְמַעְלָה, וּמִיָּהוּ? עֵיִן מְשַׁפֵּט, וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵי עֵיִן, וְהוּא עֵיִן, צְעָדָה וּפּוֹסַעַת לְקַחַת בְּנוֹת לְתַקּוּנֶיהָ, וְזֵהוּ בְּנוֹת צְעָדָה, וְלֹא בְּנִים. בְּנוֹת צְעָדָה, הַסְתַּפְּלָה לְתַקּוּנֶיהָ, וְלֹא בְּנִים. וַיִּמְרָרוּהוּ וַרְבוּ - בְּהַסְתַּפְּלוֹת שֶׁל אֲהַבָּה אֲלֵיו, כְּכַתוּב (שִׁיר ו) הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִגְּדֵי שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי. וְעַל זֶה וַיִּשְׁטְמֵהוּ בְּעֲלֵי חֲצִים.

וְהַשֵּׁב בְּאֵיִתֵּן קִשְׁתּוֹ, זֹו קִשְׁתָּ. מַה זֶה קִשְׁתָּ? זֹו בַת זֹוגוֹ. בְּאֵיִתֵּן - חִזַּק הַלְבִּישָׁה עֲלָיו, שְׁלֵא נַחֲלֵשׁ כַּחַה, שֶׁהָרִי יִדְעָה שִׁיוֹסֵף לֹא יִסְטָה בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל אוֹת הַבְּרִית שֶׁלּוֹ לְיָמִין וְלִשְׂמָאל.

וַיִּפְּזוּ, מַה זֶה וַיִּפְּזוּ? אֲלֵא כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים יט) הַנְּחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָר, וְכַתוּב (אִיּוֹב כח) וְתַמּוֹרְתָהּ כְּלֵי פֶז. הַתְּכַבְּדוּ זְרוּעוֹתָיו בְּמַרְגְּלִית עֲלִינָה. מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב - מֵאוֹתָם שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁהַתְּחִזֵּק בָּהֶם יַעֲקֹב. מִשֵּׁם רַעַה אֲבָן יִשְׂרָאֵל - מִשֵּׁם נְזוּנִית אוֹתָהּ אֲבָן יִקְרָה, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. עוֹד, מֵאוֹתָם שְׁנֵים עֶשֶׂר צְדָדִים נְזוּנִית אוֹתָהּ אֲבָן יִקְרָה, שֶׁהֵם צְפוּן

מֵאֵי רַבּוֹת. אֲלֵא כְּמָה דְכָתִיב, (בְּרַאשִׁית יח) זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוֹרָה כִּי רַבָּה, כְּמוֹ גְּדֻלָּה. וְכֵן רַבּוֹת גְּדוּלוֹת, עֲלָאִין, וְרַבְרַבִּין עַל כָּלָּא. וְאֲלִין אֲקָרוּן חַיִּוֹת גְּדוּלוֹת. עֲשׂוֹ חֵיל, הֵהוּא חֵיל דְּעַבְדוֹ דְּסַמִּיכִין עֲלֵייהוּ, אֲקָרוּן חַיִּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוּלוֹת, לְאֲתַחְבְּרָא כְּחֻדָּא, לְאֲתַתְּקַנָּא בְּהוּ מְטְרוּנִיתָא, לְמַחְדֵי בְּהוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין.

כְּמָה דְּאֵתָ אָמַר, (תְּהִלִּים קד) לְוַיִּתֵּן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחַק בּוֹ, בְּגִינֵי כֶּף רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂוֹ חֵיל. (ס"א וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה כְּמָה דְּאֵתָ אָמַר, (מְלָכִים א ז) עָמַד עַל שְׁנֵי עֲשָׂר כֶּקֶר שִׁלְשָׁה פָּנִים צְפוּנָה וְשִׁלְשָׁה גֻּוֹ, וְכָתוּב וְהִנֵּם עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה הִנֵּנוּ וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה.)

וְעַל דָּא בְּנוֹת צְעָדָה עֲלֵי שׁוֹר. בְּנוֹת צְעָדָה, צוּעֲדוֹת מִיַּבְעֵי לֵיהּ, אֲלֵא הֵהוּא עֵיִן דְּכָתִיב לְעֵילָא, וּמֵאֵן אִיהוּ, עֵיִן מְשַׁפֵּט, וְאִיהוּ קָאִים עֲלֵי עֵיִן, וְאִיהוּ עֵיִן, צְעָדָה, וּפּוֹסַעַת לְמִיטַל בְּנוֹת לְתַקּוּנָהָ, וְהֵינֵנוּ בְּנוֹת צְעָדָה, וְלֹא בְּנִים, בְּנוֹת צְעָדָה, אִסְתַּפְּלַת לְתַקּוּנָהָ, וְלֹא בְּנִים. וַיִּמְרָרוּהוּ וַרְבוּ, בְּאִסְתַּפְּלוֹתָא דְרַחֲמֵי לְגַבִּיָּה. כְּדְכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִגְּדֵי שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי. וְעַל דָּא וַיִּשְׁטְמוּהוּ בְּעֲלֵי חֲצִים.

וְהַשֵּׁב בְּאֵיִתֵּן קִשְׁתּוֹ דָּא קִשְׁתָּ. מַה קִשְׁתָּ דָּא בַת זֹוגוֹ. בְּאֵיִתֵּן, תְּקַפָּא אֲלַבְּיִשַׁת עֲלֹי, דְלֹא אַחֲלַשַׁת חֵילָא, דְּהָא יִדְעַת דִּיוֹסֵף לֹא יִסְטֵי בְּהֵהוּא דְרָגָא, דְּאֵת קִימָא דִּילֵיהּ, לְיָמִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

וַיִּפְּזוּ, מֵאֵי וַיִּפְּזוּ. אֲלֵא כְּדְכָתִיב, (תְּהִלִּים יט) הַנְּחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָר. וְכָתִיב, (אִיּוֹב כח) וְתַמּוֹרְתָהּ כְּלֵי פֶז. אֲתֵיִקְרוּ דְרוּעוֹי בְּמַרְגְּלִיתָא עֲלָאָה. מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב, מֵאִינוּן

תְּרִין סְטְרִין, דְּאֲתַקִּיף בְּהוּ יַעֲקֹב. מִשֵּׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל, מִתְּמָן אֲתָזֵן הֵהוּא אֲבָן יִקְרָה, כְּדְקָאֲמַרְנוּ. תּוּ, מֵאִינוּן תְּרִיסַר סְטְרִין, אֲתָזֵן הֵהוּא אֲבָן

וְדָרוֹם, וְהִיא נִתְּנָה בִּינֵיהֶם
וְהַתְּבָרָכָה מֵהֶם, וְנִזְוָנָה מֵהֶם עַל
[דְּרָמָה] יָדֵי צְדִיק.

בֹּא רֵאָה, לְיוֹסֵף נּוֹסֶפֶה בְּרֻכָּה
אַחֲרַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מֵאֵל אַבִּיךָ
וַיַּעֲזֹרְךָ וְגו'. פְּסוּקֵי זֶה קִשְׁיָה. מֵאֵל
אַבִּיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ, אֵל אַבִּיךָ יַעֲזֹרְךָ
צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵה זֶה מֵאֵל אַבִּיךָ
וְאַחַר כֵּן וַיַּעֲזֹרְךָ? וְאֵת שְׂדֵי, וְאֵל
שְׂדֵי צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית מִג) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָהֶם
רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ. וַיְבָרְכֶךָ,

יְבָרְכֶךָ צְרִיף לְהִיּוֹת!

אֲלֵא הוֹרִישׁוּ מִלְמַעְלָה וּמִטָּה.
הוֹרִישׁוּ מִלְמַעְלָה, מֵאֵל אַבִּיךָ,
שֶׁהוּא יִרְשָׁה עַלְיוֹנָה, מְקוֹם
שֶׁנֶּקְרָא שָׁמַיִם. וַיַּעֲזֹרְךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִחְלִיף מְקוֹם זֶה לְמְקוֹם אַחֵר,
וְשִׁפְעוּ עוֹ יִהְיֶה מִמְּקוֹם זֶה וְלֹא
מֵאַחֵר.

וְאֵת שְׂדֵי, מֵה זֶה וְאֵת שְׂדֵי? אֲלֵא
זוֹ דְּרָגָה אַחֲרַת תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא
שְׁנֵינִי, בְּכָל מְקוֹם אֵת ה' - זוֹ
הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ (ישעיהו 1) וְאָרָא אֵת
ה', אֵת לְרִבּוֹת. וְאֵת - לְהַכְלִיל
יוֹם בְּלִילָה וְלִילָה בְּיוֹם, כְּפִתּוּב
וְאֵת שְׂדֵי, שֶׁהִיא מִשֶּׁם יוֹצְאוֹת
בְּרֻכּוֹת לְבָרְךָ אֵת הַעוֹלָמוֹת.

עוֹד, לְמָה לֹא אָמַר וְאֵל שְׂדֵי,
שֶׁהִיא גַם כֵּן מִשְׁמַע כְּמוֹ
שֶׁאֲמַרְנוּ, שֶׁכְּתוּב וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן
לָכֶם רַחֲמִים, הַכֹּל מְקוֹם אֶחָד
הוּא, לְמָה הַשְּׂאִיר ל' וְכָתַב ת'?
אֲלֵא זֶהוּ סוּד, שֶׁכְּשִׂאוֹתֶם
שְׂבִילִים יוֹצְאִים מִלְמַעְלָה, כָּלֵל
שֶׁל הַתּוֹרָה, מוֹרִישׁ אֵת הַשָּׁמַיִם,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵת הַשָּׁמַיִם - כָּלֵל
שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת.
וּמִכָּאן יוֹצְאִים לַתּוֹרָה שְׂבַעֲלֵ פֶה
שֶׁנֶּקְרָאת אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ וְאֵת
הָאֶרֶץ - כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת. וְהַשָּׁמַיִם כּוֹלְלִים הַכֹּל
כְּאֶחָד, וְאֵז מִתְעַטֶּרֶת הַלְבָנָה
בְּכָל יוֹשֶׁבֶת בְּשִׁלְמוֹת, וְהַבְּרֻכּוֹת

יְקָרָה, דְּאֵינוֹן צְפוֹן וְדָרוֹם, וְהִיא אֲתִיבְהַבַת
בִּינֵיהֶם, וְאֲתִבְרָכָא מִנֵּיהֶם, וְאֲתִזְנָא מִנְהוֹן עַל
(דְּרָמָה) יָדָא דְצְדִיק.

תָּא חֲזִי, לְיוֹסֵף אֲתוֹסֵף לִיה בְּרֻכָּה אַחֲרָא,
כְּמָה דְאֵת אָמַר, מֵאֵל אַבִּיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ וְגו'.
הֵאִי קָרָא קִשְׁיָא. מֵאֵל אַבִּיךָ, אֵל אַבִּיךָ יַעֲזֹרְךָ
מִיבְעֵי לִיה. מֵאִי מֵאֵל אַבִּיךָ וְלִבְתֵּר יַעֲזֹרְךָ.
וְאֵת שְׂדֵי, וְאֵל שְׂדֵי מִיבְעֵי לִיה, כְּמָה דְכְּתִיב,
(בְּרֵאשִׁית מִג) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי
הָאִישׁ. וַיְבָרְכֶךָ, יְבָרְכֶךָ מִבְעֵי לִיה.

אֲלֵא אַחֲסִין לִיה לְעִילָא וְתַתָּא. אַחֲסִין לִיה
לְעִילָא, מֵאֵל אַבִּיךָ, דְּאִיהוּ אַחֲסִינָא
עַלְאָה, אֲתֵר דְּאֶקְרִי שָׁמַיִם. וַיַּעֲזֹרְךָ, בְּגִין דְּלֹא
יִחְלִיף הֵאִי אֲתֵר לְאֲתֵר אַחֲרָא, וְסִיּוּעָא דִּילִיה
לִיהוּי מֵאַתֵּר דָּא, וְלֹא מֵאַחֲרָא.

וְאֵת שְׂדֵי, מֵהוּ וְאֵת שְׂדֵי, אֲלֵא, אִיהוּ דְרָגָא
אַחֲרָא תַתָּאָה, דְּהָא תַנִּינָן, בְּכָל אֲתֵר אֵת
ה', דָּא שְׂכִינְתָּא, כְּמוֹ (ישעיהו 1) וְאָרָא אֵת ה', אֵת
לְרִבּוֹת. וְאֵת לְאֶכְלָלָא יוֹם בְּלִילָה, וְלִילָה
בְּיוֹם, כְּדְכְתִיב וְאֵת שְׂדֵי, דְּהָא מִתְמָן נְפָקִין
בְּרֻכָּאן לְבָרְכָא עַלְמִין.

תְּנוּ, אֲמַאי לָא קָאֲמַר וְאֵל שְׂדֵי, דְּהָא הֲכָא
נְמִי מִשְׁמַע כְּדְקָאֲמַרְינָן. דְכְּתִיב, וְאֵל
שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים, כְּלֹא אֲתֵר חַד הוּא,
אֲמַאי שְׂבַק ל' וְכָתַב ת'. אֲלֵא רְזָא אִיהוּ, דְכַד
אֵינוֹן שְׂבִילִין נְפָקִין מֵעִילָא, (דף רמז ע"ב) כְּלֹא
דְאוּרִייתָא, אַחֲסִין שָׁמַיִם. כְּמָה דְאֵת אָמַר אֵת
הַשָּׁמַיִם, כְּלֹא דְעֲשָׂרִין וְתַרְיִן אַתּוּוֹן. וּמֵהֲכָא
נְפָקִי לַתּוֹרָה שְׂבַעֲלֵ פֶה דְאֶקְרִי אֶרֶץ,
כְּדְקָאֲמַרְינָן וְאֵת הָאֶרֶץ, כְּלֹא דְעֲשָׂרִין וְתַרְיִן
אַתּוּוֹן. וְשָׁמַיִם כְּלִיל כְּלֹא כְחָדָא, וְכַדִּין
מִתְעַטֶּרָא סִיְהָרָא בְכֹלָא, וְיִתְבָּא בְּאֲשִׁלְמוֹתָא,
וְבָרְכָאן נְגִדִין כְּדִין מִתְמָן, וְעַל דָּא וְאֵת שְׂדֵי.

שופעות אז משם, ועל זה ואז
שדי.

ויברכה, כדי שיהיה לו תמיד
קיום ויותר, שהרי בכל מקום
שיש בו וא"ו, יש לו תוספת
וקיום. עד כאן כלל, ואחר כך
עשה פרט, שכתוב ברכת שמים
וגו'.

ברכת אביך גברו על ברכת
הורי. ודאי שברכת אביך גברו,
שהרי יעקב הוריש שבת של
הכל יותר מהאבות, שהרי הוא
היה שלם בכל, והכל נתן ליוסף.
מה הטעם? משום שקף ראוי,
שהרי צדיק נוטל הכל ויורש
הכל כאחד, וכל הברכות שרויות
בו. הוא מוריק ברכות מהראש
למעלה, וכל איברי הגוף כלם
נתקנו להוריק בו ברכות, ואז
נעשה נהר שיוצא מעדן.

מה זה מעדן? אלא בכל שעה
שכל האיברים יושבים בקשר
אחד, והם בעדון של השתוקקות
מהראש למעלה ולמטה, וכלם
מעדון והשתוקקות שלהם
מריקים בו, ונעשה נהר ששופע
ויוצא מעדן ודאי. עוד מעדן -
מחכמה עליונה שופע הכל
להמשך, ועושה נהר, ונמשך עד
שמגיע לדרגה הזו, ואז הכל
בברכות, והכל אחד.

עד תאות גבעת עולם, [יה עד]
תשוקת אותן גבעות עולם, ומי
הם? שתי נקבות, אחת למעלה
ואחת למטה, שכל אחת נקראת
עולם. ותשוקת כל איברי הגוף
באותן שתי אמהות. תשוקה
לינק מהאם העליונה (בינה),
ותשוקה להקשר באם
המתחוננה, ותשוקת הכל אחד.
משום כך כלם [כראוי]. תהיין
לראש יוסף וגו', להתברך אותה
דרגה של צדיק ולטל הכל
כראוי.

ויברכה, בגין דיהא ליה קיום תדיר ונתיר,
דהא בכל אתר דאית ביה וא"ו,
תוספת אית ליה, וקיומא. עד כאן כלל,
ולבתר עביד פרט, דכתיב ברכות שמים
וגו'.

ברכות אביך גברו על ברכות הורי. ברכות
אביך גברו ודאי, דהא יעקב אחסין
שבחא דכלא, נתיר מאבהן, דהא הוא שלים
הוה בכלא. וכלא ייהב ליה ליוסף, מאי
טעמא. בגין דהכי אתחזי, דהא צדיק פלא
נטיל, ואחסין פלא כחדא, וכל ברכאן ביה
שריין. הוא אריק ברכאן מרישא לעילא,
וכל שייפי גופא כלהו אתתקנו, לארקא ביה
ברכאן, וכדין אתעביד נהר דנפיק מעדן.

מאי מעדן, אלא, בכל שעתא דכל שייפין
יתבין בקשורא חדא, ואינון בעדונא
דתיאובתא מרישא לעילא ולתתא, וכלהו
מעדונא ותיאובתא דלהון, מריקין ביה,
ואתעביד נהר דנגיד ונפיק מעדן ודאי. תו
מעדן מחכמה עלאה, נגיד פלא לאתמשכא,
ועביד נהרא, ואתמשכא עד דמטי להאי
דרגא, וכדין פלא בברכאן, וכלא חד.

עד תאות גבעות עולם, (ס"א הא עד) תיאובתא
דאינון גבעות עולם. ומאי נינהו, תרי
נוקבי. חד לעילא, וחד לתתא, דכל חד
אקרי עולם. ותיאובתא דכל שייפי גופא,
באינון תרין אמהן. תיאובתא לינקא מאמא
עלאה. תיאובתא לאתקשרא באמא תתאה.
ותיאובתא דכלא חד, בגין כך פלהו, (כדקא
ח). תהיין לראש יוסף וגו', לאתברכא
ההוא דרגא דצדיק, ולנטלא כלא פדקא
חזי.

אשרי אותם שנקראים צדיקים, שהרי צדיק לא נקרא אלא מי ששומר דרגה זו, אות הברית הקדושה הזו, אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא. יצאו מן המערה. אמר רבי שמעון, כל אחד ואחד יאמר דבר, ונלך בדרך.

פתח רבי אלעזר פסוק אחריו, בנימין זאב יטרף וגו'. בנימין זאב יטרף, למה זאב? אלא משום שפך נרשם בפסא, שהרי כל החיות, קטנות וגדולות, רשומות שם, ככתוב (תהלים קד) חיות קטנות עם גדלות, והפסא שעשה שלמה כף נרשם, כמו שלמעלה.

עוד זאב יטרף, שהרי המזבח היה בחלקו, ומזבח הוא זאב. שאם תאמר שבנימין הוא זאב - לא כף, אלא המזבח שהיה בחלקו הוא זאב, שהיה אוכל בשר כל יום, ובנימין היה זן אותו. משום שהרי היה בחלקו, כככול הוא מפרנס זון את הזאב הזה. עוד זאב יטרף - זאב זון, ומיהו? אלה בעלי ריבות שעומדים למעלה לקטר, וכלם גהנו ונתקנו מהקרן, ומעוררים התעוררות שלמעלה.

בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל. מה זה בבקר יחלק עד? אלא בבקר, שאברהם מתעורר בעולם ונמצאת שעת רצון, הקרבן עושה התעוררות ונתת רוח ועולה עד ע"ד, אותו מקום שכתוב (דברים ל) ושבת עד ה' אלהיך.

עוד בבקר, מה זה בבקר? זה אברהם, כמו שאמרנו, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. בזמן שנמצא רצון, באותה שעה לא היה אוכל קרבן אחר, ומה היה אוכל? אותו מקום שנקרא

זכאין אינון דאקרוין צדיקים, דהא צדיק לא אקרי, אלא מאן דנטיר האי דרגא, האי קיימא קדישא. זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי. נפקו מן מערתא, אמר רבי שמעון, כל חד וחד לימא מלה, וניהיך בארְחא.

פתח רבי אלעזר קרא אבתריה, בנימין זאב יטרף וגו'. בנימין זאב יטרף, זאב אמאי. אלא בגין דהכי אתרשים בפרסייא, דהא כל חיוון רברבין זעירין רשימין תמן. כמה דכתיב, (תהלים קד) חיות קטנות עם גדולות. ופרסייא דעבד שלמה, הכי אתרשים, כגוונא דלעילא.

תו זאב יטרף, דהא מזבח בחולקיה הוה. ומזבח איהו זאב. דאי תימא בנימין איהו זאב, לאו הכי. אלא מזבח דהוה בחולקיה, הוא זאב, דהוה אכיל בשרא כל יומא ובנימין הוה זן ליה, בגין דהא בחולקיה הוה, כפיכול איהו מפרנס זון להאי זאב. תו זאב יטרף, זאב זון. ומאן איהו, אילין מארי דכבו, דאינון קיימי לעילא לקטרגא, וכלהו אתהנו ואתתקנו מקרבנא, ומתערי אתערותא לעילא.

בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל. מאי בבקר יאכל עד. אלא בצפרא, דאברהם אתער בעלמא, ושעתא דרעוא אשתפח, קרבנא עביד אתערותא וניהיא וסלקא עד ע"ד. ההוא אתר, דכתיב, (דברים ל) ושבת עד ה' אלהיך.

תו בבקר, מאי בבקר, דא אברהם כדקאמרן, דכתיב, (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר, בזמנא דרעוא אשתפח, בהיא שעתא לא הוה אכיל קרבנא אחרא,

ע"ד, והוא פסא עליון, שהוא עדי
עד, ככתוב עדי עד וגו'. וזמן
אכילה בבקר של ע"ד הוא,
והע"ד הזה [כד גם כן] למעלה [כד
נקרא], שכתוב (ישעיה כו) בטחו בה'
עדי עד. ובבקר, הינו קרבן לה'
ודאי. יאכל עד, ולא אחר.

עו"ה עשן, והתעוררות האהבה
נקשרת, ומתעוררת למעלה
ועומדים זה כנגד זה, ואש [ויה]
דולקת ומאירה בהתעוררות הזו
שלמטה, וכהן מתעורר, ולוים
משבחים ומראים שמחה, ואז
מתנסף היין להתקשר במים, והיין
מאיר ומראה שמחה. משום כן,
יין טוב למטה להראות שמחה
ליין אחר שלמעלה, והכל
מתעורר לקשר שמאל בימין.

ור"חם שהוא סלת, מלכות
שמעוררת התעוררות, לוקחים
אותה שמאל בימין, ומקשרים
אותה בגוף, ואז שופע שמן
עליון, ולוקטת אותו על יד
הצדיק. ועל זה צריך לעשות
התעוררות של סלת בשמן, ונקשר
הכל כאחד, ואז עדון ונחת של
יחוד אחד, ולוקטים עדון ונחת
של היחוד כל אותם כתרים,
ונקשרים זה בזה, והלבנה מאירה,
ונקשרת בשמש, ויושב הכל
בעדון.

ואז קרבן לה', ולא לאחר, ועל זה
בבקר יאכל עד, ולא לאחר [ויה].
יאכל עד ויתעדן ויתקשר בקשרו
בתחלה. מתי? בבקר, שצריך
להתברך השם הקדוש בתחלה,
ואחר כן יתברכו האחרים.

ועל כן אסור לו לאדם לברך את
חברו בבקר עד שיברך את הקדוש
ברוך הוא, שהוא צריך להתברך

ומאן הנה אכיל, ההוא אתר דאקרי ע"ד,
ואיהו כרס"יא עלאה, דאיהו עדי עד,
כדכתיב עדי עד וגו'. וזמן אכילה, בצפרא
דע"ד הוא, והאי עד, (הכי גמי) לעילא (הכי
אתקרי), דכתיב, (ישעיה כו) בטחו בני עדי עד.
ובבקר, היינו קרבן לה', ודאי. יאכל עד,
ולא אחרא.

התנא סליק, ואתערוותא דרחימו קשיר,
ואתער לעילא וקיימא דא לקבל דא,
(דף רמז ע"א) ונורא (ג"א ושריא) דליק, ואנהיר
בהאי אתערוותא דלתתא. וכהנא אתער,
וליואי משבחן, ואחזיין חידו, וכדין חמרא
אתנסף, לאתקשרא במיא, וחמרא נהיר
ואחזי חידו, בגיני כן, חמרא טב לתתא,
לאחזאה חידו, לחמרא אחרא דלעילא,
וכלא אתער, לאתקשרא שמאלא בימינא.

ור"חם דאיהו סלת, מלכותא דאתער
אתערוותא, נקטין לה שמאלא
בימינא, ומקשרי לה בגופא, וכדין נגיד
משחא עלאה, ולקטא ליה על ידא דצדיק.
ועל דא בעי למעבד אתערוותא דסלת
במשחא, ואתקשר פלא כחדא, וכדין עדונא
ונייחין דיחודא חד, ולקטין עדונא ונייחא
דיחודא, כל אינון כתרין, ואתקשר דא בדא,
ואתנהיר סיהרא, ואתקשרא בשמשא, ויתיב
כלא בעדונא.

וכדין קרבן ליי, ולא לאחרא. ועל דא,
בבקר יאכל עד, ולא לאחרא (עד),
יאכל עד, ויתעדן ויתקשר בקשו"ה
בקדמיתא. אימתי, בבקר. דבעי לאתברכא
שמא קדישא בקדמיתא, ולבתר יתברכון
אחרנין.

ועל דא, אסיר ליה לפר נש לברכא לחבריה בצפרא, עד דיברך לקדשא

בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ בְּעֵי לְאַתְּבְּרָכָא בְּרִישָׁא, וְהֵינּוּ בְּבִקְר יֹאכֵל עַד, וְאִמְר יִתְבְּרְכוּ הָאֲחֵרִים. וְלַעֲרַב יִחְלַק שְׁלַל, שְׁהָרֵי הַקְּרַבְנוֹת שְׁהָיוּ בְּבִקְר, הַכֹּל נִקְרַב לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִתְעוֹרְרוֹת עוֹלָה לְשֵׁם. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא הַתְּבַרְךָ, הִיָּה קוֹשֵׁר קְשָׁרִים לְכָל שְׂאֵר הַחִילּוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, וּמִחֲלַק לָהֶם בְּרֻכּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד פְּרָאוּי, וְנֹאֵה לוֹ, וְהַעוֹלָמוֹת מִתְבַּשְׂמִים, וּמִתְבַּרְכִּים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְהֵינּוּ סוּד הַפְּתוּב (שיר ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו', בְּתַחֲלָה. אַחַר כֵּן חֲלַק לְכֻלָּם, וְאָמַר, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים. מוֹרִיק בְּרֻכּוֹת לְכֻלָּם, וּמִחֲלַק לָהֶם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד פְּרָאוּי לוֹ, וְלִכּוֹן וְלַעֲרַב יִחְלַק שְׁלַל, שְׁהָרֵי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יִתְבַּרְךָ בְּתַחֲלָה, וְכַעַת מִחֲלַק בְּרֻכּוֹת לְכָל הַעוֹלָמוֹת. שְׁלֵא תֹאמַר שֶׁהַקְּרַבֵּן נִקְרַב לָהֶם וְלֹא לְשׁוֹם כַּח אַחַר, אֲלֵא הַכֹּל נִקְרַב לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מוֹרִיק בְּרֻכּוֹת וּמִחֲלַק בְּרֻכּוֹת לְכָל הַעוֹלָמוֹת, וּמִשּׁוֹם כֵּן קְרַבֵּן לֵה, וְלֹא לְאַחַר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּנֵי, יְפֵה אִמְרַת. עוֹד, הִתְעוֹרְרוֹת אַחֲרַת שְׁל הַקְּרַבֵּן. (הכל) כְּדֵי לְמַשֵּׁךְ בְּרֻכּוֹת וְלַעֲזוֹר בְּרֻכּוֹת, שִׁיתְבְּרְכוּ כָּל הַעוֹלָמוֹת. בְּתַחֲלָה קְרַבֵּן לֵה, וְלֹא לְאַחַר. עֲכָשׁוּ תִקְרִיבוּ אֶת קְרַבְנְכֶם, שִׁיתְקַשְׁרוּ כָּל הַעוֹלָמוֹת כְּאֶחָד, וְיִתְחַבְּרוּ וְיִתְבְּרְכוּ עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר פְּסוּק אַחֲרָיו, כָּל אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִים עֶשֶׂר וְגו'. כָּל אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל! הִיָּה צְרִיף (לכתב) אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל, מַה זֶה כָּל אֱלֹהִים? אֲלֵא לְחַבְּר [לחבב] אוֹתָם לְמִקּוֹם שְׁכָל הַבְּרֻכּוֹת מוֹרִיקִים לְשֵׁם שְׁנִים

בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ בְּעֵי לְאַתְּבְּרָכָא בְּרִישָׁא, וְהֵינּוּ בְּבִקְר יֹאכֵל עַד. וְלַבְּתַר יִתְבְּרְכוּן אַחֲרֵינוּ, וְלַעֲרַב יִחְלַק שְׁלַל. דְּהָא קְרַבְנוֹת דְּהָוָה בְּרַמְשָׁא, כֹּלָּא אֲתַקְרַב לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֲתַעְרוּתָא סְלִקָּא תַמָּן. וּבְגִין דְּהָא הוּא אֲתַבְּרָךְ, הָוָה מְקַשֵּׁר קְשָׁרִין לְכָל שְׂאֵר חִילִין עֲלָאִין, וּמְפַלֵּג לוֹן בְּרַכָּאן, לְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי וְיֹאוֹת לֵיה, וּמִתְבַּסְמָן עֲלָמִין, וְאֲתַבְּרָכָאן עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

וְהֵינּוּ רְזָא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו', בְּקַדְמִיתָא, לְבַתַּר פְּלִיג לְכַלְהוּ, וְאָמַר, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים. אָרִיק בְּרַכָּאן לְכַלְהוּ, וּמְפַלֵּג לוֹן, לְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לֵיה, וְעַל דָּא וְלַעֲרַב יִחְלַק שְׁלַל. דְּהָא שְׁמָא קְדִישָׁא יִתְבַּרְךָ בְּקַדְמִיתָא, וְהַשְׁתָּא פְּלִיג בְּרַכָּאן לְכַלְהוּ עֲלָמִין. דְּלֹא תִימָא דְקְרַבְנָא מִתְקַרַב לוֹן, וְלֹא לְשׁוֹם חִילָא אַחֲרָא, אֲלֵא כֹּלָּא מִתְקַרַב לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּא אָרִיק בְּרַכָּאן, וּמְפַלֵּג בְּרַכָּאן לְכַלְהוּ עֲלָמִין, וּבְגִין כֵּן קְרַבֵּן לֵי, וְלֹא לְאַחֲרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִי, שְׁפִיר קָא אִמְרַת. תּוּ אֲתַעְרוּתָא אַחֲרָא דְקְרַבְנָא, כֹּלָּא בְּגִין לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן, וְלַאֲתַעֲרָא בְּרַכָּאן, דִּיתְבְּרְכוּן כֹּלְהוּ עֲלָמִין. בְּקַדְמִיתָא קְרַבֵּן לֵי, וְלֹא לְאַחֲרָא, הַשְׁתָּא תִקְרִיבוּ אֶת קְרַבְנְכֶם, דִּיתְקַשְׁרוּן כֹּלְהוּ עֲלָמִין כְּחַדָּא, וְיִתְחַבְּרוּן וְיִתְבְּרְכוּן עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר קָרָא אַבְתְּרִיה, כָּל אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִים עֶשֶׂר וְגו', כָּל אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל, אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל מִיבְעֵי לֵיה, מֵאִי כָּל אֱלֹהִים. אֲלֵא, לְאַחֲבָרָא

(ס"א למחבב) לוֹן, בְּאַתַר דְּכָל בְּרַכָּאן מְרִיקִין תַמָּן. שְׁנִים עֶשֶׂר. שְׁנִים עֶשֶׂר

עָשָׂר. שְׁנַיִם עָשָׂר וּדְאִי, קְשָׁרִים
שֶׁל תְּקוּנֵי הַגְּבִירָה, וְהִיא
מִתְחַבֵּרֶת עִמָּם. זֶהוּ שְׁכָתוּב
שְׁנַיִם עָשָׂר. וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם
אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם, שֶׁהָיָה
בְּמִקּוּם זֶה הַדְּבוּר שׁוֹרָה.

אֲשֶׁר דָּבַר, פֶּאֶן קְשָׁר אֶחָד
לְהִתְחַבֵּר מִלְמֻטָּה לְמַעְלָה,
וּמִלְמַעְלָה לְמִטָּה. מִלְמֻטָּה בְּשָׁנִים
עָשָׂר הַשְּׁבָטִים הִלְלוּ, וְזֹאת
הִתְחַבְּרָה עִמָּם. אֲשֶׁר דָּבַר, הָרִי
חֲבוּר זָכַר וַנִּקְבָּה קְשׁוּר לְשָׁנֵי
צְדָדִים, מִלְמֻטָּה וּמִלְמַעְלָה. לְסוֹף
קְשָׁר אוֹתָם בְּמִקּוּם שְׁלֻמְעֵלָה, זָכַר
וַנִּקְבָּה כְּאֶחָד, זֶהוּ שְׁכָתוּב אִישׁ
אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ וּגּו'. מֵה זֶה
כִּבְרַכְתּוּ? אֵלָּא כִּבְרַכְתָּ בֵּת זׁוּגוּ.

אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ, שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד.
פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קכח) 'בְּרַכְּךָ ה'
מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם וּגּו'.
בְּרַכְּךָ ה' מְצִיּוֹן, שְׁמַמְנוּ יוֹצְאִים
בְּרֻכּוֹת לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן, וְהוּא
כּוֹלֵל כָּל הַבְּרֻכּוֹת וְנוֹתֵן לָהּ.
וְאַחַר כֵּן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם,
לְהִרְאוֹת שְׁכָל הַבְּרֻכּוֹת בְּאוֹת

מְזִכֵּר וַנִּקְבָּה. כְּמוֹ זֶה (בַּמְדַּבֵּר ו)
בְּרַכְּךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ. בְּרַכְּךָ ה' -
מְזִכֵּר, וַיִּשְׁמְרֶךָ - מְנַקְבָּה. בְּרַכְּךָ
ה' - מְזִכֵּר, וַיִּשְׁמְרֶךָ - מְשֻׁמֵּר,
וְהַכֵּל דָּבַר אֶחָד, מְשׁוּם
שְׁמֻשְׁנֵיהֶם יוֹצְאוֹת בְּרֻכּוֹת
לְעוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה, אִישׁ אֲשֶׁר
כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אוֹתָם.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח פְּסוּק וְאָמַר,
וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו וּגּו'.
וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו,
לְצוֹת? הֲיֵה צָרִיךְ (לְכַתֵּב) לְבָרֶךְ!
אֵלָּא שְׂצוּהָ אוֹתָם אֵל הַשְּׂכִינָה
לְהִתְקַשֵּׁר אֵלֶיהָ. עוֹד, שְׂצוּהָ
אוֹתָם עַל עַסְקֵי הַמְעַרְהָ, שֶׁהִיא
קְרוּבָה לְגַן עֵדֶן, שְׁשֵׁם קְבוּר אָדָם
הִרְאִישׁוֹן.

בֵּא רְאָה, אוֹתוֹ מִקּוּם נִקְרָא קְרִיַת
אַרְבַּע. מֵה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁשֵׁם

וּדְאִי, קְשָׁרִין דְּתַקוּנֵי מְטְרוֹנִיתָא, וְאִיהִי
אֶתְחַבֵּרֶת בְּהַדְיָהּ, הֲדָא הוּא דְכָתִיב שְׁנַיִם
עָשָׂר. וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ
אוֹתָם, דְּהָא כְּאַתְר דָּא, דְּבוּר שְׁרִיא.

אֲשֶׁר דָּבַר, הֲכֵא קְשָׁרָא חַד, לְאַתְחַבְּרָא
מִתְתָּא לְעֵילָא, וַיְמַעֲיֵלָא לְתַתָּא. מִתְתָּא,
בְּאַלְיִן תְּרִיסַר שְׁבָטִין, וְזֹאת, אֶתְחַבְּרָא
בְּהַדְיָהּ. אֲשֶׁר דָּבַר, הָא חֲבוּרָא דְכַר וְנוּקְבָא,
קְשׁוּרָא לְתַרִּין סְטָרִין, מִתְתָּא וּמִלְעֵילָא, לְסוֹף
קְשָׁר לֹון בְּאַתְר דְּלְעֵילָא, דְּכַר וְנוּקְבָא כְּחָדָא.
הֲדָא הוּא דְכָתִיב אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ וּגּו'.
מְאִי כִּבְרַכְתּוּ. אֵלָּא כִּבְרַכְתּוּ בֵּת זׁוּגוּ. אִישׁ
אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ תְּרוּוֹיָהּ כְּחָדָא.

פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים לד) 'בְּרַכְּךָ יְיָ מְצִיּוֹן וְרָאָה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם וּגּו', 'בְּרַכְּךָ יְיָ מְצִיּוֹן,
דְּמַנְיָה נְפָקִין בְּרַכְּאֵן, לְאַשְׁקָאָה לְגִינְתָא.
וְהוּא כָּלִיל כָּל בְּרַכְּאֵן, וַיְהִיב לָהּ, וַיְלַבְתֵּר
וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם. לְאַחְזָאָה דְכָל בְּרַכְּאֵן
אַתְיִין מְדַכַּר וְנוּקְבָא. פְּגוּוֹנָא דָּא (בַּמְדַּבֵּר ז)
בְּרַכְּךָ יְיָ וַיִּשְׁמְרֶךָ. בְּרַכְּךָ יְיָ מְדַכַּרָא.
וַיִּשְׁמְרֶךָ מְנוּקְבָא. בְּרַכְּךָ יְיָ מְזִכֵּר. וַיִּשְׁמְרֶךָ
מְשֻׁמֵּר. וְכֵלָּא חַד מְלָה, בְּגִין דְּמִתְרוּוֹיָהּ
נְפָקִין בְּרַכְּאֵן לְעֵלְמִין. וְעַל דָּא, אִישׁ (דף רמח
ע"ב) אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אוֹתָם.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח קְרָא וְאָמַר, וַיְכַל יַעֲקֹב
לְצוֹת אֶת בְּנָיו וּגּו'. וַיְכַל יַעֲקֹב לְצוֹת
אֶת בְּנָיו, לְצוֹת, לְבָרֶךְ מִיְבֵעֵי לִיָּה. אֵלָּא
דְּפָקִיד לֹון לְגַבֵּי שְׂכִינְתָא, לְאַתְקַשְׁרָא בְּהַדְיָהּ.
תּוּ, דְּפָקִיד לֹון עַל עַסְקֵי מְעַרְתָּא, דְּהִיא
קְרִיבָא לְגַן עֵדֶן, דְּתַמָּן הוּא אָדָם הִרְאִישׁוֹן
קְבוּר.

תָּא חֲזִי, הֵהוּא אַתְר אַקְרִי קְרִיַת אַרְבַּע. מְאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְּתַמָּן אֶתְקַבְּרוּ אַרְבַּע

נקברו ארבעה זוגות: אדם וחוה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה.

הרי יש כאן קשיא, ששינינו, האבות הם מרפכה קדושה, ומרפכה לא פחות מארבעה, ושינינו שהקדוש ברוך הוא חבר את דוד המלך עמהם ונעשו מרפכה שלמה, זהו שפתיב (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים וגו', שדוד המלך התחבר להיות מרפכה שלמה עמהם. אם כן, דוד צריך [להתקשר] להקבר בתוך האבות, ויהיה קרית ארבע עמו, אז מה הטעם לא נקבר עמהם? אלא, דוד המלך מקום מתקן היה לו פראוי, ומיהו? ציון, לחבר אותו פאחד. ואדם שנקבר בתוך האבות, הרי הם נקברו עמו, משום שהוא היה מלך ראשון, ונעברה ממנו המלכות ונתנה לדוד המלך, ומימיו של אדם התקיים דוד המלך, שעל אדם נגזרו אלף שנים, והעברו ממנו שבעים שנים, ימיו של דוד המלך, והוא נתן אותם, והאבות איך יקומו עד שיבא דוד המלך? אלא זכה למקומו פראוי לו, משום כן לא נקבר עם האבות.

זאת ועוד, האבות שרויים במקום של זכר, ודוד במקום של נקבה, והאבות נקברו עמם הנקבות, ודוד נקבר והתחבר במקום של זכר, דבר פראוי לו. ויאסוף רגליו אל המטה, משום שהרי הוא יושב במקום של חיים. כשרצה להסתלק מהעולם, הוריד רגליו אל המטה, והתפנס והסתלק מן העולם. זהו שפתיב ויגוע ויאסף אל עמיו. פתח ואמר, (שם פב) נכספה וגם פלטה נפשי לחצרות ה'. דבר זה הרי בארוהו החברים.

זוגות, אדם וחוה. אברהם ושרה. יצחק ורבקה. יעקב ולאה. (דף רמח ע"ב).

הא קושיא הכא, דתנינן, אבהן אינון רתיכא קדישא, ורתיכא לאו פחות מארבע, ותנינן קדשא בריך הוא אחבר למלכא דוד בהדיהו, ואתעבדו רתיכא שלימתא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים וגו'. דוד מלכא אתחבר למהוי רתיכא שלימתא בהדיהו. אי הכי דוד בעיא (נ"א לאתקשרא) לאתקברא בגו אבהן, ויהוי קרית ארבע בהדיה, מאי טעמא לא אתקבר בהדיהו.

אלא, דוד מלכא אתר מתתקן הוה ליה פדקא יאות, ומאן הוא ציון, לאתחברא ליה פחדא. ואדם דאתקבר בגו אבהן, הא אינון אתקברו בהדיה, בגין דאיהו מלך קדמא הוה, ואתעבר מניה מלכו, ואתיהב לדוד מלכא. ומיזמוי דאדם, אתקיים דוד מלכא. דאדם אלף שנין אתגזר עלוי, ואתעברו מניה שבעין שנין, יזמוי דדוד מלכא, והוא יהיב לון. ואבהן היך יקומו עד דייתי דוד מלכא, אלא זכה לאתריה, פדקא חזי ליה, בגיני כן לא אתקבר לגבי אבהן.

תו, אבהן באתר דדכורא שריין, ודוד באתר דנוקבא, ואבהן נוקבן אתקברו בהדיהו. ודוד אתקבר ואתחבר באתר דדכורא, מלה פדקא חזי ליה.

ויאסוף רגליו אל המטה, בגין דהא איהו באתר דחיין יתיב. פד בעא לאסתלקא מעלמא, נחית רגליו לגבי מטה, ואתכניש ואסתלק מעלמא, הדא הוא דכתיב, ויגוע ויאסף אל עמיו. פתח ואמר, (תהלים פד) נכספה וגם פלטה נפשי לחצרות ה', מלה דא הא אוקמוה חברייא.

אָבֵר תָּא חֲזִי, אֵית מְדוֹרִין תַּתְּאִין, וְאֵית מְדוֹרִין עֲלָאִין. בְּעֲלָאִין לָאוּ (מְדוֹרִין) שְׂרִיין תַּמּוֹן, וּמֵאן אֵינּוֹן, אֵינּוֹן בְּתֵי גִוְאֵי, וּבְתֵי בְּרָאֵי. אֵינּוֹן אֶקְרוּן חֲצֵרוֹת ה', בְּגִין דְּאֵינּוֹן קִיַּיְמֵי בְּרַחֲמֵי וְתִיאוּבְתָא לְגַבֵּי נוּקְבָא. תָּא חֲזִי, כַּד נִשְׁמַתָּא סְלֵקָא אַתְעָר כַּלָּא לְגַבֵּי נוּקְבָא, דְּהָא אֵיהִי אַתְאַחַדְתָּ בְּתִיאוּבְתָא שְׁלִימְתָא וְאַתְקַשְׂרַת בֵּיהּ.

יעקב לא מית, בגין כּוּן לא אתמר ביה מותא, אלא ויגוע ויאסף אל עמיו. ראה מה פתוב, ויאסף רגליו אל המטה, שהתפנס השמש אל הלכנה. השמש לא מת, אלא מתפנס מן העולם והולך ללכנה.

בא ראה, בפעם שהתפנס יעקב, האירה הלכנה, ותשוקת השמש העליון התעוררה אליו, משום שכאשר השמש עולה, מתעורר שמש אחר, ונדבקים זה בזה והלכנה מאירה.

אמר רבי שמעון, יפה אמרת, אבל הרי נתבאר שהעליון, עולם הזכר, נקשר בפתחתון, שהוא עולם הנקבה, והפתחתון נקשר לעליון, והכל זה כמו זה.

והרי נאמר שני עולמות הם, פכתוב מן העולם ועד העולם. ואף על גב ששתי נקבות הן - אחד מתקן בזכר ואחד בנקבה. זה שבע [שבת], וזה בת שבע. זו אם וזו אם. זו נקראת אם הבנים, וזו נקראת אם שלמה, פכתוב (שיר א) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. במלך שלמה - במלך שכל השלום שלו, זו אם שלמה, פכתוב (מלכים א-יא) בת שבע אם שלמה.

וכתוב (שם ה) ותרב חכמת שלמה. חכמת שלמה - זו אם שלמה, שכתוב (משלי לא) דברי למואל

אָבֵר תָּא חֲזִי, אֵית מְדוֹרִין תַּתְּאִין, וְאֵית מְדוֹרִין עֲלָאִין. בְּעֲלָאִין לָאוּ (מְדוֹרִין) שְׂרִיין תַּמּוֹן, וּמֵאן אֵינּוֹן, אֵינּוֹן בְּתֵי גִוְאֵי, וּבְתֵי בְּרָאֵי. אֵינּוֹן אֶקְרוּן חֲצֵרוֹת ה', בְּגִין דְּאֵינּוֹן קִיַּיְמֵי בְּרַחֲמֵי וְתִיאוּבְתָא לְגַבֵּי נוּקְבָא. תָּא חֲזִי, כַּד נִשְׁמַתָּא סְלֵקָא אַתְעָר כַּלָּא לְגַבֵּי נוּקְבָא, דְּהָא אֵיהִי אַתְאַחַדְתָּ בְּתִיאוּבְתָא שְׁלִימְתָא וְאַתְקַשְׂרַת בֵּיהּ.

יעקב לא מית, בגין כּוּן לא אתמר ביה מותא, אלא ויגוע ויאסף אל עמיו. חמי מה כתיב, ויאסף רגליו אל המטה, דאתפניש שמשא לגבי סיהרא, שמשא לא מית, אלא אתפניש מעלמא, ואזיל לגבי סיהרא.

תא חזי, בשעתא דאתפניש יעקב, אתנהיר סיהרא, ותיאובתא דשמשא עלאה אתער לגבה, בגין דשמשא כד סליק, אתער שמשא אחרא, ואתדבק דא בדא, ואתנהיר סיהרא.

אמר רבי שמעון, שפיר קא אמרת, אבל הא אתמר, דעלאה עלמא דדכורא, אתקשר בתתאה דאיהו עלמא דנוקבא, ותתאה אתקשר בעלאה, וכלא דא כגוונא דא.

והא אתמר תרין עלמין נינהו, פדכתיב, (דברי הימים א טז) מן העולם ועד העולם. ואף על

גב דתרין נוקבי נינהו, חד מתתקן בדכורא, וחד בנוקבא. דא שבע (שבת), ודא בת שבע.

דא אם, ודא אם, דא אקרי אם הבנים, ודא אקרי אם שלמה. פדכתיב, (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. במלך שלמה, במלך דכל שלמא דיליה. דא אם שלמה. פדכתיב, (מלכים א א) בת שבע אם שלמה.

וכתיב, (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה. חכמת

מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ.
דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, פְּסוּק זֶה לֹא
נוֹדֵעַ מֵהוּ הַסֵּתֵר שְׁלוֹ, אֲלֵא דְבָרֵי
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ - דְּבָרִים שֶׁנֶּאֱמְרוּ
מִשׁוּם אֵל שֶׁהוּא מֶלֶךְ. וּמִיְהוּ?
זֶה (תהלים ז) וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם.
וְאֵל שְׂדֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּחְבָּאָר. לְמוֹאֵל,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ז) לְמוֹ פִי.
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, שֶׁהִיא בַת שֶׁבַע.
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ,
כְּשֶׁהִתְגַּלְּהָ עָלָיו בְּגִבְעוֹן בְּחֹלוֹם
הַלֵּילָה.

בֹּא רֵאָה, יַעֲקֹב הַתְּכַנְסֵם לְלִבְנָה
וְעֲשֵׂה בָּהּ פְרוֹת לְעוֹלָם, וְאִין לָךְ
דוֹר בְּעוֹלָם שְׂאִין בּוֹ פְרִי שֶׁל
יַעֲקֹב, מִשׁוּם שֶׁהָרִי הוּא עוֹרֵר
הַתְּעוֹרְרוֹת לְמַעְלָה, מִשׁוּם
שֶׁכְּתוּב וַיֵּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה,
שֶׁהִיא מִטַּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב וְדָאִי.
אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי
הַשְּׂתֵלֵם לְמַעְלָה וְלַמָּטָה, שֶׁכְּתוּב
(ירמיה ז) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֶי
יַעֲקֹב נֶאֱמַר ה' וְגו' כִּי אַתָּה אָנִי. כִּי
אֲתִי אַתָּה לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא כִּי אַתָּה
אָנִי, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח וְאָמַר, וַיִּבְאוּ עַד
גֵּרֹן הָאֵטֵד וְגו', וְכְתוּב וַיִּרְא
יֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת הָאֵבֶל
בְּגֵרֹן הָאֵטֵד וְגו'. בְּפִסּוּקִים הֵלְלוּ
יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן בָּהֶם, מָה אֲכַפֵּת לָנוּ
שֶׁהֵם בָּאוּ עַד גֵּרֹן הָאֵטֵד? וּמָה
הַטַּעַם כִּנּוּ אֲבֹלוֹת זֶה לְמַצְרַיִם,
הָרִי צָרִיף הִיָּה לְכַתֵּב אֲבֵל
יִשְׂרָאֵל, מָה הַטַּעַם לְמַצְרַיִם?

אֲרָא כֶּף אִמְרוּ, כָּל אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁהִיָּה יַעֲקֹב בְּמַצְרַיִם, הַתְּבָרְכָה
הָאָרֶץ בְּגִלְלוֹ, וְנִילוּס הִיָּה יוֹצֵא
וּמִשְׁקָה אֶת הָאָרֶץ. וְעוֹד, שֶׁפֶסֶק
הָרַעֲב בְּגִלְלוֹ יַעֲקֹב, וְעַל כֶּף
הַמַּצְרַיִם עָשׂוּ אֲבֵל, וְהַתְּכַנְּהָ
עָלֵיהֶם.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל
גְבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ.
פְּסוּק זֶה בְּאוֹרוֹהוּ, אֲבֵל מָה זֶה

שְׁלֹמֹה, דָּא אִם שְׁלֹמֹה. דְּכַתִּיב, (משלי לא) דְּבָרֵי
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ. דְּבָרֵי
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, הָאִי קָרָא לָאו אֲתִיִּידַע מֵהוּ
סְתִימָא דִּילִיָּה. אֲלֵא, דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ,
דְּבָרִים דְּאֲתָמַר בְּגִין אֵל (דף רמט ע"א) דְּאִיְהוּ
מֶלֶךְ, וּמֵאֵן אִיְהוּ. דָּא (תהלים ז) וְאֵל זַעַם בְּכָל
יוֹם. וְאֵל שְׂדֵי. כְּמָה דְּאֲתָמַר. לְמוֹאֵל כְּמָה
דְּאֲתָ אִמְר, (איוב ז) לְמוֹ פִי. לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, דְּאִיְהוּ
בַת שֶׁבַע. מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ, כִּד אֲתַגְּלִי
עָלוּי בְּגִבְעוֹן, בְּחִלְמָא דְּלִילִיא.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב אֲתַפְּנִישׁ לְגַבִּי סִיְהָרָא, וְעֵבִיד
בָּהּ פִּירִין לְעֵלְמָא. וְלִית לָךְ דְּרָא
בְּעֵלְמָא, דְּלֹא אִית בֵּיה אִיבָא דִּיעֲקֹב, בְּגִין
דְּהָא אִיְהוּ אֲתַעֲרוּתָא לְעֵילָא, בְּגִין
דְּכַתִּיב, וַיֵּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה, דְּאִיְהוּ
מִטַּתִּיה דִּיעֲקֹב וְדָאִי.

זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה דִּיעֲקֹב, דְּהָא אֲשֶׁתֵּלִים לְעֵילָא
וְתַתָּא, דְּכַתִּיב, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֶי
יַעֲקֹב נֶאֱמַר ה' וְגו' כִּי אַתָּה אָנִי. כִּי אֲתִי אַתָּה
לֹא אֲתָמַר, אֲלֵא כִּי אַתָּה אָנִי, וְהָא אֲתָמַר.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח וְאָמַר, וַיִּבְאוּ עַד גֵּרֹן הָאֵטֵד
וְגו', וְכַתִּיב, וַיִּרְא יֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי
אֶת הָאֵבֶל בְּגֵרֹן הָאֵטֵד וְגו'. הֲנִי קָרָאִי אִית
לְאֲסִתְּפֵלָא בְּהוּ, מָאִי אִיכְפַת לָן דְּאִינוּן אֲתוּ
עַד גֵּרֹן הָאֵטֵד. וּמֵאִי טַעְמָא אֲתַכְּנַת אֲבֹלוֹתָא
דָּא לְמַצְרַיִם, דְּהָא אֲבֵל יִשְׂרָאֵל מִיבְעִי לִיָּה,
מָאִי טַעְמָא לְמַצְרַיִם.

אֲרָא הָכִי אִמְרוּ, כָּל הַהוּא זְמַנָּא דְּהוּה יַעֲקֹב
בְּמַצְרַיִם, אֲתַבְּרַךְ אֲרַעָא בְּגִינִיה, וְנִילוּס
הוּה נִפְיָק וְאֲשֶׁקִי אֲרַעָא, וְעוֹד דְּפֶסֶק כְּפִנָּא
בְּגִינִיה דִּיעֲקֹב. וְעַל דָּא, מַצְרָאִי עֲבָדוּ
אֲבֹלוֹתָא, וְאַתְּכִנִּי עָלֵיְהוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְבוּרוֹת יי

יִמְלַל? יִדְבַר הֲיִה צְרִיף לְכַתֵּב!
וְאִם תֹּאמַר שֶׁזֶּה דְרָף הַכְּתוּב,
שֶׁהָרִי הַפְּסוּקִים הֵם כֶּף - לֹא,
שֶׁפֶלֶם בָּאִים לְהִרְאוֹת דְּבַר, אִף
כִּאֲן בֹּא לְהִרְאוֹת דְּבַר. מִי יִמְלַל
[גְּבוּרוֹת ה'], כְּפָתוּב (דְּבָרִים כג) וְקִטְפַת
מְלִילַת. גְּבוּרוֹת ה', מִשּׁוּם שֶׁהֵם
רַבִּים, שֶׁהָרִי כָּל גְּזֵרַת הַדִּין בָּאָה
מִשָּׁם, וְלִכֵּן מִי הוּא שֶׁיִּסְלַק
וְיַעֲבִיר גְּזֵרָה אַחַת מֵאוֹתָן גְּבוּרוֹת
שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?

עוֹד, מִי יִמְלַל וְיִדְבַר, הַכֹּל אַחַד.
יִדְבַר, שֶׁהָרִי כְּמָה וְכְמָה גְּבוּרוֹת
הֵן שְׂאֵין לָהֶם חֲשׁוֹב, כְּמָה בְּעֲלֵי
דִּינִים, כְּמָה בְּעֲלֵי מַגְנִים, כְּמָה
שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים, וְהַדְּבֹר לֹא יִכּוֹל
לְדַבֵּר לָהֶם.

וְכִמָּה יְדוּעוֹת? כֹּלֶם בְּהַגְדָּה,
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סוּד הַחֻקָּמָה, שֶׁהָרִי
בְּדַבּוֹר וּבְאִמְרָה לֹא יִכּוֹל לְדַבֵּר
לָהֶם וְלִדְעַת אוֹתָם, אֲבָל בְּהַגְדָּה
הֵן יְדוּעוֹת, כְּפָתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה) דוֹר
לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ
יִגִּידוּ. בְּסוּד זֶה יוֹדְעִים, אֲבָל
גְּבוּרוֹתֶיךָ, שֶׁהִיא גְּבוּרָה תַּחְתּוֹנָה,
יִדְבְּרוּ, שְׁכָתוּב וּגְבוּרוֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ.
יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, שְׂרָבִים הֵם
[הַדְּרִיגוֹת] הַדִּינִים שְׁנוֹדְעִים
וּמְחַבְּרִים בְּתִהְלָה, וְכִמָּה חִלּוֹת
וְכִמָּה מַחְנוֹת שְׁמַתְחַבְּרִים בָּהּ,
כְּפָתוּב (אִיּוֹב כ"ה) הַיֵּשׁ מְסַפֵּר
לְגִדּוּדָיו, וְעַל זֶה מִי יִכּוֹל
לְהַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ?

בֹּא רֵאָה, הַמְצָרִים כֹּלֶם הֵיוּ
חֻכְמִים, וּמַצַּד הַגְּבוּרָה יִצְאוּ,
כְּמָה חִלּוֹת וְכִמָּה מַחְנוֹת וְכִמָּה
דְּרָגוֹת עַל דְּרָגוֹת, עַד שֶׁמַּגִּיעִים
לְדְרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, וְהַמְצָרִים
הֵיוּ מְכַשְׁפִּים וְחֻכְמִים בָּהֶם,
וְיוֹדְעִים נִסְתָּרוֹת הָעוֹלָם,
וְהַסְתַּפְּלוּ, שֶׁהָרִי שְׁבוּזֵן שֶׁיַּעֲקֹב
קִים בְּעוֹלָם, אֵין עִם שֶׁיִּשְׁלַט עַל

יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, הַאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל
מִהוּ יִמְלַל, יִדְבַר מִיבְעֵי לִיָּה. וְאִי תִימָא
דְּאַרְחִיָּה דְקָרָא הַכִּי הוּא, דְּהָא קָרָאִי אֵינּוֹן
הַכִּי. לֹא. דְכִלְהוּ לְאַחְזָא מְלָה קָא אֲתִיין.
אוּף הָכָא, לְאַחְזָא מְלָה קָא אֲתִיא, מִי יִמְלַל
[גְּבוּרוֹת ה'], כְּדַכְתִּיב, (דְּבָרִים כג) וְקִטְפַת מְלִילַת.
גְּבוּרוֹת ה', בְּגִין דְּסַגִּיאִין אֵינּוֹן, דְּהָא כָּל
גְּזָרָא דְדִינָא, מִתְּמָן קָא אֲתִיא, וְעַל דָּא, מָאן
אִיהוּ דִּיִּסְלַק וְיַעֲבִיר גְּזֵרָה חָדָא, מֵאֵינּוֹן
גְּבוּרָאן דְּעֵבִיד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא.

תּוֹ, מִי יִמְלַל, וְיִדְבַר, כִּלָּא חַד. יִדְבַר, דְּהָא
כְּמָה וְכְמָה גְּבוּרָאן אֵינּוֹן, דְּלִית לוֹן
חֲשַׁבְנָא, כְּמָה מְאָרִי דְדִינִין, כְּמָה מְאָרִי
תְּרִיסִין, כְּמָה גְּרִדִּינִי נְמוּסִין, וּמְלוּלָא לֹא
יִכִּיל לְמַלְלָא לוֹן.

וְכִמָּה יְדִיעֵן, כִּלְהוּ בְּהַגְדָּה, דְּאִית בֵּיה רְזָא
דְּחֻקְמָתָא, דְּהָא בְּמְלוּלָא וּבְאִמְרָה לֹא
יִכִּיל לְמַלְלָא לוֹן. לְמַנְדַּע לוֹן, אֲבָל בְּהַגְדָּה
יְדִיעֵן, כְּמָה דְכְתִיב, (תְּהִלִּים קמ"ה) דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח
מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ יִגִּידוּ, בְּרָזָא דָּא יְדִיעִין,
אֲבָל גְּבוּרוֹתֶיךָ דְּהִיא גְּבוּרָה תַּתְּאָה, יִדְבְּרוּ,
דְּכְתִיב וּגְבוּרוֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ.

יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, דְּסַגִּיאִין אֵינּוֹן (נ"א דְרִיזו)
דִּינִין, דְּאֲשַׁתְּמוּדְעֵן וּמִתְחַבְּרֵן
בְּתִהְלָה, וְכִמָּה חִילִין, וְכִמָּה מְשִׁירִין
דְּמִתְחַבְּרֵן בָּהּ, כְּדַכְתִּיב, (אִיּוֹב כ"ה) הַיֵּשׁ מְסַפֵּר
לְגִדּוּדָיו, וְעַל דָּא, מָאן יִכִּיל לְאַשְׁתַּמַּע כָּל
תְּהִלָּתוֹ.

תָּא חֲזִי, מְצָרָאִי כִלְהוּ חִפְיִמִּין הוּוּ, וּמְסַטְרָא
דְּגְבוּרָה קָא נְפָקִי, כְּמָה חִילִין וְכִמָּה
מְשִׁירִין, וְכִמָּה דְרָגִין עַל דְּרָגִין, עַד דְּמָטוּ
לְגַבֵּי דְרָגִין תַּתְּאִין, וּמְצָרָאִי הוּוּ חֲרָשִׁין
וְחִפְיִמִּין בָּהוּ, וְיְדִיעִין סְתִימִין דְּעֵלְמָא, וְאַסְתַּפְּלוּ הָא, דְּבִזְמַנָּא יַעֲקֹב

קנים בעלמא, לא אית עמא דשלטא על בניו, וידעו דהא ישתעבדו בהו בישראל זמנין סגיאין.

ביון דמית יעקב חדו, אסתפלון מה יהא בסופא, עד דמטו לגורן האטד, דאיהו גזרא דדינא שליטא, אט"ד בגימטריא יד, כמה דאת אמר, (שמות יד) וירא ישראל את היד הגדולה וגו', ביון דמטו לאתר דא, חמו גבוראן דנפקי מהאי אטד. אמאי אקרי אטד. אלא, מה אטד נפקי כובין להאי סטרא ולהאי סטרא, הכי נמי י"ד, נפקי מינה אצבעאן, להאי סטרא ולהאי סטרא, וכל אצבעא ואצבעא סליק בכמה גבוראן, בכמה דינין, ובכמה נמוסין, כדין ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד על פן קרא שמה אבל מצרים, ודאי אבל כבד זה למצרים, ולא לאחרא.

רבי שמעון פריש פרושתא. יתבו לגו מערתא. אמר חמינא דיומא דין ינפול ביתא במתא, ויעדרון תרי (בי) רומאי מקטרגין. אי אנא במתא לא ינפול ביתא. אהדרו לגו מערתא יתבו.

פתח רבי שמעון ואמר, (ישעיה י) צהלי קולך בת גלים וגו'. (דף רמט ע"ב) צהלי קולך, האי קרא לכנסת ישראל אתמר, בגין דאיהי משבחת ליה לקודשא בריה הוא, בקלא משבחה, ועל דא צהלי קולך. מהבא אוליפנא, פל מאן דבעי לשבחה לקדשא בריה הוא בקלא, בעיא ליה קלא נעימותא, דיערב לאחרנין דשמעין ליה, ואי לאו, לא יקום לארמא קלא.

תא חזי, ליואי דאתין מסטרא דא, דכתיב, ישוב מצבא העבודה וגו'. מאי טעמא, בגין דקליה (דרגיה, וא) נמיה,

בניו, וידעו שהרי ישתעבדו בישראל זמנים רבים.

ביון שיעקב מת, שמחו. הסתפלון מה יהיה בסוף, עד שהגיעו לגרן האטד, שהיא גזרת הדין השולט. אט"ד בגימטריא יד, כמו שנאמר (שמות יד) וירא ישראל את היד הגדולה וגו'. ביון שהגיעו למקום זה, ראו הגבורות שיוצאות מהאטד הזה. ולמה נקרא אטד? אלא מה אטד יוצאים קוצים לצד זה ולצד זה, כף גם י"ד יוצאות ממנה אצבעות לצד זה ולצד זה, וכל אצבע ואצבע עולה בכמה גבורות, בכמה דינים, בכמה הנהגות, אז ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד על פן קרא שמה אבל מצרים, ודאי אבל כבד זה למצרים, ולא לאחר.

רבי שמעון פרש את הפרשה. יצאו מתוך המערה. אמר, ראיתי שיום זה יפל בית בעיר, ויעדרו שני [בני] רומאים מקטרגים. אם אני בעיר, לא יפל הבית. חזרו לתוך המערה וישבו.

פתח רבי שמעון ואמר, (ישעיה י) צהלי קולך בת גלים וגו'. צהלי קולך, פסוק זה נאמר לכנסת ישראל, משום שהיא משבחת את הקדוש ברוך הוא בקול משבח, ועל כף צהלי קולך. מכאן למדנו, פל מי שרוצה לשבח את הקדוש ברוך הוא בקול, צריך לו קול נעים שיערב לאחרים ששומעים אותו, ואם לא - לא יקום להרים קול.

בא ראה, לויים שבאו מצד זה, שפתיב (במדבר ח) ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה. מה הטעם? משום שקולו [דרגתו, ואם] נמוך, ולא יערב לאזנים כשאר חבריו, אז

(במדבר ח) ומבן חמשים שנה, בגין דקליה (דרגיה, וא) נמיה,

מַעֲבִירִים מִצָּבָא הַעֲבוּדָה הַזֶּה
 [מהתלוי] שֶׁל מַעֲלָה, שְׁעוּמְדִים
 לְנִגּוֹן לְעֲבוּדָה הַזֶּה וְלִכְפֹּד אֶת
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּרֹאוּי.

הַחִילּוֹת שֶׁלמַעֲלָה, חִילּוֹת
 וּמַחֲנוֹת כְּנֶגֶד הַתַּחֲתוֹנִים, לְשַׁבַּח
 אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְלִזְמֹר לָהֶם,
 וּמִשׁוּם כֶּף יָשׁוּב מִצָּבָא הַעֲבוּדָה.
 וּמִשׁוּם שְׁפָנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת
 אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר
 הַפְּתוּב צִהְלִי קוֹלְךָ בַת גְּלִים, בַּת
 הָאֲבוֹת.

עוֹד בַּת גְּלִים - הַעוֹלָם הַבָּא
 נִקְרָא גְּלִים, מִשׁוּם שֶׁהַפֶּל עוֹמֵד
 בּוֹ, וְנִכְלָל בּוֹ תְּלֵי תְּלִים, וְיוֹצֵא
 מִמֶּנּוּ לִפְלֵי. עוֹד בַּת גְּלִים -
 כְּפֶתוּב (שִׁיר ד) גַּל נְעוּל, וְכָל אוֹתָם
 גְּלִים וּמַעֲנִינּוֹת, כָּלֵם יוֹצֵאִים
 מִהַעוֹלָם הַבָּא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 הִיא בַת גְּלִים.

בֵּא רְאֵה, פְּסוּק זֶה קִשָּׁה.
 בַּתְּחִלָּה כְּתוּב צִהְלִי קוֹלְךָ, שֶׁהוּא
 כְּדֵי לִזְמֹר וּלְהַרִים קוֹל, וְאַחַר כֶּף
 כְּתוּב הַקְּשִׁיבִי. אִם כֶּף, אִזּוֹ לְמָה
 צִהְלִי קוֹלְךָ, כִּינּוֹן שְׁפָתוּב
 הַקְּשִׁיבִי? אֵלָּא צִהְלִי כְּדֵי לְשַׁבַּח
 וְלִזְמֹר.

בֵּא רְאֵה, אִם יִשְׂרָאֵל מִתְחִילִים
 לְשַׁבַּח וְלִזְמֹר לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אִזּוֹ כְּתוּב הַקְּשִׁיבִי, מָה הַטַּעַם?
 בְּשִׁבִיל שִׁיִּשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחִים
 וּמְזוּמָרִים בְּשִׁבִילָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְעַל זֶה כְּתוּב צִהְלִי קוֹלְךָ,
 וְכְתוּב הַקְּשִׁיבִי.

רִישָׁה - מִשׁוּם שֶׁבָּאָה מִצַּד
 הַגְּבוּרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלִי ל)
 לִישׁ גְּבוּר בְּבַהֲמָה. וְלִישָׁה זֹו
 גְּבוּרָה, לְשִׁבֵר כַּחוֹת וְחֻזְקִים.
 עֲנִיָּה עֲנִתוֹת - מִשׁוּם שֶׁהִיא
 אֶסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁלֵא מֵאִירָה (עֲלִיָּה),
 עֲנִיָּה וְדֵאִי, אֵין לָהּ לְלַבְנָה אוֹר
 מִשָּׁל עֲצָמָה, אֵלָּא רַק מֵה שְׁנוֹתָן
 לָהּ הַשְּׁמֵשׁ.

עֲנִתוֹת הוּא שְׁדָה, כְּפָר אַחַד,

וְלֹא יַעֲרֹב לְאוֹדְנִין, כְּשֶׁאֵר חֲבֵרוּי, כְּדִין
 מַעֲבָרִין לִיָּה מֵהֵאֵי צָבָא הַעֲבוּדָה (מִתְחִילִין)
 דְּלַעֲיִלָּא, דְּקִיָּימִין לְנִגְנָא לְגַבֵּי הַאי עֲבוּדָה,
 וְלִיקְרָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא חֲזִי.

חִילִין לְעִילָּא, חִילִין וּמִשְׁרִיין לְגַבֵּי תַתָּאי,
 לְשַׁבַּחָא שְׁמָא קְדִישָׁא, וְלִזְמָרָא לוֹן.
 וּבְגִינֵי כֶף יָשׁוּב מִצָּבָא הַעֲבוּדָה. וּבְגִין דְּכְנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל קָא מִשְׁבַּחָא לִיָּה לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אָמַר קְרָא, צִהְלִי קוֹלְךָ בַת גְּלִים, בַּת אֲבָהֶן.
 תּוֹ, בַּת גְּלִים, עֲלֵמָא דְאַתִּי אֶקְרִי גְּלִים, בְּגִין
 דְּכֵלָּא קִיָּימָא בִיָּה, וְאַתְּכִלִּיל בִּיָּה תְּלִי
 תְּלִים, וְנִפְקָא מִנִּיָּה לְכֵלָּא. תּוֹ בַת גְּלִים,
 כְּדְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) גַּל נְעוּל, וְכָל אֵינוֹן גְּלִים
 וּמִבוּעִין, כְּלָהוּ נִפְקִי מִעֲלֵמָא דְאַתִּי, וּכְנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל אִיָּה בַת גְּלִים.

תָּא חֲזִי, הַאי קְרָא קְשִׁיָּא, בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב
 צִהְלִי קוֹלְךָ, דִּהוּא בְּגִין לְזַמְרָא וְלִאֲרָמָא
 קְלָא, וְלִבְתֵּר כְּתִיב הַקְּשִׁיבִי. אִי הָכִי אֲמָאי
 צִהְלִי קוֹלְךָ, כִּינּוֹן דְּכְתִיב הַקְּשִׁיבִי. אֵלָּא,
 צִהְלִי, בְּגִין לְשַׁבַּחָא וְלִזְמָרָא.

תָּא חֲזִי, אִי יִשְׂרָאֵל שְׂרָאן לְשַׁבַּחָא וְלִזְמָרָא
 לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין כְּתִיב הַקְּשִׁיבִי,
 מָאי טַעַמָא, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אֵינוֹן מִשְׁבַּחָן
 וּמְזוּמָרָן בְּגִינָה לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא
 כְּתִיב צִהְלִי קוֹלְךָ, וְכְתִיב הַקְּשִׁיבִי.

רִישָׁה, בְּגִין דְּאַתָּא מִסְטָרָא דְגְבוּרָה, כְּמָה
 דְּאַתָּ אָמַר, (מִשְׁלִי ל) לִישׁ גְּבוּר בְּבַהֲמָה.

וְהֵאֵי לִישָׁה, גְבוּרָה, לְתַבְרָא חִילִין וְתוּקִפִּין.
 עֲנִיָּה עֲנִתוֹת, בְּגִין דְּאִיָּה אֶסְפֵּק־לְרִיָּא דְלֹא
 נְהָרָא (עֲלִיָּה), עֲנִיָּה וְדֵאִי, לִית לָהּ נְהוּרָא
 לְסִיָּהָרָא מִגְרָמָה, אֵלָּא מָה דְּהִיב לָהּ שְׁמִשָּׁא.
 עֲנִתוֹת אִיָּהוּ חֲקֵל, כְּפָר חַד, וְשְׁרִיין בִּיָּה
 כְּהִנֵּי מִסְכְּנֵי דְאַהֲדָרָן עַל פְּתַחֲתִין

וְשׁוֹרִים בּוֹ כַּהֲנִים עֲנִים
שְׂמַחְזָרִים עַל הַפְּתָחִים [של הַלְוִים],
וְאִין מִי שִׁישְׁגִיחַ בָּהֶם, מִשׁוּם
שֶׁכָּל אוֹתָם בְּנֵי אוֹתוֹ כָּפַר [קָלִים],
בְּזוּיִים הָיוּ בְּעֵינֵי הָעַם, וּבֵיתָם
יֹתֵר רִיק מִכָּל הָעַם, פָּרַט לְמָה
שְׂנוֹתֵנִים לָהֶם, כְּמוֹ עֲנִים [קָלִים]
בְּזוּיֵי עַם. מִשׁוּם כִּף לְלִבָּהּ אֵין
אוֹר מְשַׁל עֲצָמָה, אֶלָּא בְּשַׁעַה
שְׂמַתְחַבֵּר עִמָּה הַשָּׁמֶשׁ הִיא
מְאִירָה.

בֵּא רָאָה, שְׂכַתוֹב (מַלְכִים א-ב)
וּלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ
עֲנֵתְתָ לִּי עַל שְׂדִיךָ כִּי אִישׁ מוֹת
אֶתָּה. וְכִי עַל שֶׁהִזְמִין אֶת
אֲדוֹנֵיהוּ נִקְרָא אִישׁ מוֹת? אֶלָּא
מִשׁוּם שֶׁהִיָּה מִמְקוֹם עֲנֵי,
שֶׁנִּדְבָקָה בּוֹ הַלְּבָנָה, שֶׁהִיא עֲנֵיהָ
עֲנָתוֹת.

וְאִם תֹּאמַר, (שם) וְכִי הִתְעַנִּית בְּכָל
אֲשֶׁר הִתְעַנָּה אָבִי, מִשׁוּם כִּף
צְדִיק שֶׁלֹּא הִרְגוּ אוֹתוֹ? אֶלָּא
אֲבִיָּתָר, מִשׁוּם שֶׁהִיָּה מִמְקוֹם
עֲנֵי, זָכָה בּוֹ דָּוִד עַד שֶׁלֹּא עָלָה
לְמַלְכוּתוֹ, כְּשֶׁהִיָּה אוֹרֵב לוֹ
לְשֹׂאוֹל, וְהִיָּה דָרְכּוֹ כְּעֲנֵי, [ואַחֲרֵי כֵן]
כְּמוֹ זֶה אֲבִיָּתָר. וְלִזְמַן שֶׁשִּׁלַּט
שְׁלֹמֹה, עֲמָדָה הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת,
וְהִיָּתָה בַּחֲדוֹה שֶׁל עֶשֶׂר, שֶׁהַכֹּל
הָיָה לוֹ, לֹא זָכָה בְּאַבְיָתָר.

וְדַאי שְׂדָה עֲנָתוֹת סוּד הַדְּבָר
הָיָה, וַיִּרְמֶיָה שְׁקָנָה אוֹתוֹ, הַכֹּל
הָיָה בְּשִׁבִיל לְרִשְׁתׁ סוּד עֲלִיוֹן.
בֵּא רָאָה, כְּשֶׁשׁוֹלְטַת הַלְּבָנָה,
הִיא נִקְרָאת שְׂדָה תַּפּוּחִים.
כְּשֶׁהִיא בְּעֵנֵי, שְׂדָה עֲנָתוֹת.
מִשׁוּם כִּף תְּשַׁבַּח שְׁלֹמֹה
עוֹשֶׂה לָּהּ עֶשֶׂר וּשְׁלֹמוֹת.

כְּמוֹ שְׂדוּד, כָּל יָמָיו הִשְׁתַּדֵּל
לְעֲשׂוֹת לָהּ שְׁלֹמוֹת וּלְנַגֵּן מִיָּנֵי
זָמֵר לְזַמֵּר וּלְשַׁבַּח לְמִטָּה,
וּכְשֶׁדוּד הִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם,
הִשְׁאִיר אוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת, וּשְׁלֹמֹה
לָקַח אוֹתָהּ בְּעֶשֶׂר, בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהָיָה הַלְּבָנָה יִצְאָה מִהָעֵנִי וְנִכְנְסָה לְעֶשֶׂר, שֶׁבְּעֶשֶׂר הָיָה שִׁלַּט עַל

(דְּלוּאִי), וְלִית מָאן דִּישְׁגַּח בְּהוּ, בְּגִין דְּכָל אֵינוֹן
בְּנֵי הַהוּא כְּפָרָא (ס"א קְלִישִׁין), קְלִישִׁין הוּוּ
בְּעֵינֵיהוּ דְעִמָּא, וּבֵיתֵיהוּ רִיקְנֵין וְתִיר מְכָל
עִמָּא, בַּר מַה דִּזְהִבִין לוֹן, כְּמִסְכְּנֵי (ס"א קְלִישִׁין)
קְלִישִׁין דְעִמָּא. בְּגִין כִּף, סִיְהָרָא לִית לָהּ
נְהוֹרָא מְגַרְמָה, אֶלָּא בְּשַׁעַתָּא דְאַתְחַבֵּר עִמָּה
שְׂמָשָׁא אֲתַנְהִיר.

תָּא חֲזִי, דְכַתִּיב, (מַלְכִים א ב) וּלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן
אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנֵתְתָ לִּי עַל שְׂדִיךָ כִּי אִישׁ
מוֹת אֶתָּה. וְכִי עַל דִּזְמִין לִיָּה אֲדוֹנֵיהוּ, אִישׁ
מוֹת אֲקָרִי. אֶלָּא, בְּגִין דְהוּוּ מְאַתֵּר מְסַפְנָא,
דְּאִידְבַק בֵּיהּ סִיְהָרָא, דְּאִיָּה עֲנֵיהָ עֲנָתוֹת.

וְאִי תִימָא, (מַלְכִים א ב) וְכִי הִתְעַנִּית בְּכָל אֲשֶׁר
הִתְעַנָּה אָבִי, בְּגִינֵי כִּף זַכָּאָה דְלֹא קָטִיל
לִיָּה. אֶלָּא אֲבִיָּתָר, בְּגִין דְהוּוּ מְאַתֵּר מְסַפְנָא,
זָכָה בֵּיהּ דָּוִד, עַד לֹא סָלִיק לְמַלְכוּו, כַּד הוּוּ
מְכַמָּאן לִיָּה שְׂאוֹל, וְהוּוּ אֲרַחוּי כְּמִסְפְּנָא,
(לְבָתָר) אֲבִיָּתָר כְּגוֹוֹנָא דָּא, וְלִזְמַנָּא דְשִׁלַּט
שְׁלֹמֹה, סִיְהָרָא קְיִימָא בְּאַשְׁלְמוֹתָא, וְהוּוּ
בַּחֲדוֹוֹתָא דְעֵתִירוֹ, דְּכָלָּא הוּוּ לִיָּה, לֹא זָכָה
בֵּיהּ אֲבִיָּתָר.

וְדַאי שְׂדָה עֲנָתוֹת, רְזָא דְמִלָּה הוּוּ, וַיִּרְמֶיָה
דְּקָנֵי לִיָּה, כְּלָא הוּוּ, בְּגִין לְאַחְסָנָא
רְזָא עֲלָאָה. תָּא חֲזִי, כַּד שִׁלַּטָּא סִיְהָרָא, שְׂדָה
תַּפּוּחִים אֲקָרִי, כַּד אִיָּהוּ כְּמִסְכְּנֵי, שְׂדָה
עֲנָתוֹת. בְּגִינֵי כִּף, תּוֹשְׁבַחְתָּא דְלִתְתָּא, עָבִיד
לִיָּה עֲתִירוֹ, וּשְׁלִימוֹתָא.

בְּמָה דְדוּד, כָּל יוֹמוֹי אֲשַׁתְּדַּל לְמַעְבַּד
שְׁלִימוֹ לָהּ, וּלְנַגֵּנָא זָמָרִי, לְזָמָרָא
וּלְשַׁבַּחָא לְתַתָּא. וְכַד דָּוִד אֲסַתְּלִיק מִעֲלָמָא,
שְׁבִיק לָהּ בְּשְׁלִימוֹ, וּשְׁלֹמֹה נָטַל לָהּ בְּעוֹתָרָא,
בְּשְׁלִימוֹתָא, דְּהָא סִיְהָרָא נְפָקָא מִמְסַפְנֵי,
לָקַח אוֹתָהּ בְּעֶשֶׂר, בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהָיָה הַלְּבָנָה יִצְאָה מִהָעֵנִי וְנִכְנְסָה לְעֶשֶׂר, שֶׁבְּעֶשֶׂר הָיָה שִׁלַּט עַל

וְעָאלַת לְעוֹתָרָא, דְּבַהֲךָ עוֹתָרָא, שְׁלֹט עַל כָּל מַלְכֵי אֲרֵעָא.

וְעַל דָּא (מלכים א' ו') אִין כְּסָף לֹא נַחֲשֵׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה. אֲלֵא כֹּלָא דְהַב, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (איוב כח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ, דְּהָא עֶפְרָא דְלַעֲיִלָא, הוּוּהּ מִסְתַּפְּל בֵּיהּ שְׁמִשָּׂא, וּבְאַסְתַּפְלוֹתָא דְשְׁמִשָּׂא וְתוֹקְפִיהּ, עֶפְרָא עֶבֶיד וְאַסְגֵי דְהַב.

תָּא חֲזִי, מִטּוֹרֵי דְנִהֲרֵרוּ, דְתוֹקְפָא דְשְׁמִשָּׂא תַמְזָן, עֶפְרָא (דף רנ ע"א) דְאֲרֵעָא בִינֵי טוֹרֵי, כְּלָהוּ עֶבְדֵי דְהַב, וְאַלְמָלָא חֲיוּן בִּישִׁין דְרַבִּיאוּ תַמְזָן, בְּגִי נִשָּׂא לֹא הוּוּ מִסְפְּנֵי, בְּגִין דְתוֹקְפָא דְשְׁמִשָּׂא אֲסִגֵי דְהַב.

בְּגִין כֶּף, בִּיּוֹמוֹי דְשְׁלֹמֹה, אִין כְּסָף נַחֲשֵׁב לְמֵאוּמָה, דְּהָא תְקִיפָא דְשְׁמִשָּׂא אֲסַתְפַּל בְּעֶפְרָא, וְאַסְגֵי לִיהּ דְהַב. וְעוּד דְהוּא עֶפְרָא, סְטָרָא דְדִינָא אִיהוּ. כִּד אֲסַתְפַּל בֵּיהּ שְׁמִשָּׂא, נָטַל תְּקִפָא וְאַתְרֵי דְהַבָּא. כִּיּוֹן דְאַסְתַּפַּל שְׁלֹמֹה בֵּיהּ, שִׁבַּח וְאַכְרִיז וְאָמַר, (קהלת א) הִכַּל הָיָה מִן הָעֶפְרָא וְגו'.

וְעַל דָּא שְׁלֹמֹה לֹא אֲצִטְרִיף לְנַגְנָא כְדוּד, אֲלֵא שִׁירְתָא דְאִיהוּ רַחֲמֵי דְעוֹתָרָא, דְהוּא נִהֲרֵרוּ וְרַחֲמֵי דְכָל תְּשַׁבְּחָן דְעֵלְמָא בֵּיהּ הוּוּ, תוֹשְׁבַחְתָּא דְמִטְרוֹנִיתָא כִּד יִתְבָּא בְּכַרְסֵיִיא לְקַבְלִיהּ דְמַלְכָא קְאָמַר.

כְּתִיב, (מלכים א' ו') וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאֲבָנִים, בְּגִין דְכֹלָא הוּוּהּ דְהַב, וְעֶפְרָא אֲתַקְשֵׁר בְּשִׁמְאָלָא, בְּסְטָרָא דְרַחֲמֵי. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שיר השירים ב) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי, וְשְׁמִשָּׂא אֲתַדְבֵּק בְּהֶדְהָ, וְלֹא אֲתַעֲדֵי מִינָהּ.

שְׁרַמְה טַעְהָ בְּהַאי, דְּהָא חֲמָא דְאַתְקָרִיב סִיְהָרָא בְּשְׁמִשָּׂא, וַיִּמְנָא מְחַבְּקָא, וְשִׁמְאָלָא תַחַת רִישָׁא, כִּיּוֹן

כָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ.

וְעַל זֶה, (שם ו') אִין כְּסָף [לא] נַחֲשֵׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה. אֲלֵא הַכֹּל זָהָב, שֶׁהַתְּרֻבָּה הַזֶּהָב, וּבְאֹתוֹ הַזְּמַן כְּתוּב (איוב כח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ, שֶׁהָרִי עֶפְרָא שְׁלֹמֹעֲלָה הָיָה מְסַתְּפֵל בּוֹ הַשְּׁמֶשׁ, וּבְהַסְתַּפְלוֹת שֶׁל הַשְּׁמֶשׁ וְתַקְפוֹ, הָעֶפְרָא נִעֲשֶׂה וּמִתְרַבֶּה הַזָּהָב.

כֵּן רָאָה, מִן הַהָרִים שֶׁכַּח הַשְּׁמֶשׁ מְאִיר שָׁם, עֶפְרָא הָאָרֶץ שְׂבִין הַהָרִים כְּלָם עוֹשִׂים זָהָב, וְאַלְמָלָא חֲיוֹת רַעוֹת שְׂרָבוֹת שָׁם, לֹא הָיוּ אֲנָשִׁים עֲנִיִּים, מִשּׁוּם שֶׁתְּקַף הַשְּׁמֶשׁ מְרַבֵּה אֶת הַזָּהָב. מִשּׁוּם כֶּף בִּימֵי שְׁלֹמֹה אִין כְּסָף נַחֲשֵׁב לְמֵאוּמָה, שֶׁהָרִי תְקַף הַשְּׁמֶשׁ מְסַתְּפֵל בְּעֶפְרָא וּמְרַבֵּה אֶת הַזָּהָב. וְעוּד, שְׁאֹתוֹ עֶפְרָא הוּא צִד הַדִּין. כְּשֶׁמְסַתְּפֵל בּוֹ הַשְּׁמֶשׁ, נוֹטֵל תְּקַף וּמִתְרַבֶּה זָהָב. כִּיּוֹן שֶׁהַסְתַּפְּל שְׁלֹמֹה בֵּיהּ, שִׁבַּח וְהַכְרִיז וְאָמַר, (קהלת א) הִכַּל הָיָה מִן הָעֶפְרָא וְגו'.

וְעַל זֶה שְׁלֹמֹה לֹא הֲצִטְרִיף לְנַגֵּן כְּמוֹ דוּד, אֲלֵא שִׁירָה שְׁהִיא אֲהַבָּה שֶׁל עֶפְרָא, שְׁהִיא אוֹר וְאַהֲבָה שֶׁכָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הָיוּ בֵּיהּ, הַשִּׁבַּח שֶׁל הַגְּבִירָה כְּשִׁיּוֹשְׁבַת בַּכֶּסֶף כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ הוּא אָמַר.

כְּתוּב (מלכים א' ו') וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאֲבָנִים, מִשּׁוּם שֶׁהַכֹּל הָיָה זָהָב, וְהָעֶפְרָא נִקְשֵׁר בְּשִׁמְאָל בְּצִד הָאֲהֲבָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שיר ב) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי, וְהַשְּׁמֶשׁ נִדְבֵּק עִמָּה וְלֹא זֶז מִמֶּנָּה.

שְׁרַמְה טַעְהָ בְּזֶה, שֶׁהָרִי רָאָה שֶׁהַלְבָּנָה קָרְבָה לְשְׁמֶשׁ, וְהַיָּמִין מְחַבְּקָתָהּ, וְהַשְּׁמֵאל תַחַת הָרֵאשׁ. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּקָרְבוּ זֶה לְזֶה, אָמַר, הָרִי

התקרבו פֶּאֶחַד, זְמִין מַה פֶּאֶן עוֹשֶׂה, שְׁהָרִי זְמִין אִינֶה אֶלֶא פְּדִי לְקָרֵב? פִּינֹן שְׁקָרְבוּ זֶה בְּזֶה, לְמַה צְרִיף? מִיָּד אֵין פֶּסֶף [לא] נְחָשֵׁב בִּימֵי שְׁלֵמָה.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתָּה דְּחִית אֶת הַזְּמִין - חֲיִיף, אַתָּה תִּצְטָרֵף לְחֹסֵד בְּנֵי אָדָם וְלֹא תִמָּצֵא. מִיָּד סִטָּה הַשְּׁמֵשׁ מִכְּנֶגֶד הַלְּבָנָה, וְהַלְּבָנָה הַתְּחִילָה לְהַחֲשֹׁף, וְהָיָה שְׁלֵמָה מְחֻזָּר עַל הַפְּתָחִים וְאוֹמֵר (קַהֲלַת א) אֲנִי קַהֲלַת, וְלֹא הָיָה מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ חֹסֵד. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁדָחָה אֶת הַזְּמִין וְלֹא הִחְשִׁיב אוֹתוֹ, זֶהוּ שְׁכַתוּב (מַלְכִים-א י) אֵין פֶּסֶף [לא] נְחָשֵׁב בִּימֵי שְׁלֵמָה לְמֵאוּמָה.

וְרַבֵּן כָּל הַמְּרֻבָּה תְּשַׁבְּחוּת לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְרַבָּה שְׁלוֹם לְמַעֲלָה, מִשּׁוּם כֶּף (יִשְׁעִיָּה י) הַקְּשִׁיבִי לִישָׁה. כְּתוּב (אִיּוֹב ד) לִישׁ אֲבָד מִבְּלֵי טָרֶף וְגו'. לִישׁ - הִינֵנו לִישָׁה, כְּפָתוּב חֶק חֶקָה. אֲבָד - כְּפָתוּב (יִשְׁעִיָּה כז) וּבָאוּ הָאֲבָדִים. מִבְּלֵי טָרֶף - מִשּׁוּם שֶׁהִיא בְּקֶשֶׁה [סְבָחָה] עֲלֶיהָ לְתַת, כְּפָתוּב (מִשְׁלֵי לא) וַתִּקַּם בְּעוֹד לִילָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ.

וּבְנֵי לְבִיא יִתְפָּרְדוּ - מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַחֲיִלִּים, כְּשֶׁהִיא נוֹתֶנֶת לָהֶם טָרֶף, כָּלֶם מִתְּחַבְּרִים כְּאֶחָד וְיוֹנְקִים כְּאֶחָד. וּכְשֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת מִבְּלֵי טָרֶף, שֶׁהַגְּלוּת גּוֹרֵם, וְדָאֵי בְּנֵי לְבִיא יִתְפָּרְדוּ, כָּלֶם נִפְרָדִים לְכַמָּה צְדָדִים וְדֹרְכִים פְּדִי לְמַצָּא לַעֲשׂוֹת דִּין. וְלִכֵּן כְּשֶׁהַקָּרֵבן נַעֲשֶׂה, הַכֹּל מִתְקַנֵּים וּמִתְקָרְבִים כְּאֶחָד, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. עַכְשָׁו שְׁקָרְבֵן לֹא נַעֲשֶׂה, וְדָאֵי שְׁבַנֵי לְבִיא יִתְפָּרְדוּ, וּמִשּׁוּם כֶּף אֵין לָנוּ יוֹם שְׁלֵא נִמְצָא בּוֹ דִּין, שְׁהָרִי לֹא מִתְעוֹרְרִים עֲלִיוֹנִים וַתְּחַתּוּנִים בְּשְׁלֵמוֹת עֲלִיוֹנָה כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ.

בְּשְׁלִימוֹ עֲלָאָה כְּדִקְאֵמְרָן.

דְּאִתְקָרְבוּ דָא בְּדָא, אָמַר, הָא אִתְקָרְבוּ כְּפִחָדָא, יְמִינָא מַה הָכָא. דְּהָא יְמִינָא לָאו אִיהוּ אֶלֶא בְּגִין לְקָרְבָא, פִּינֹן דְּאִתְקָרְבוּ דָא בְּדָא לְמֵאֵי אֲצֻטְרִיף, מִיָּד אֵין פֶּסֶף לֹא נְחָשֵׁב בִּימֵי שְׁלֵמָה.

אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַנְתָּ דְּחִית יְמִינָא, חֲיִיף, אַנְתָּ תִּצְטָרֵף לְחֹסֵד בְּנֵי נְשָׂא, וְלֹא תִשְׁכַּח. מִיָּד סִטָּא שְׁמֵשׁא מְלַקְבֵּל סִיְהָרָא, וְסִיְהָרָא שְׂרִיא לְאִתְחַשְׁכָּא, וְהָיָה שְׁלֵמָה מְהֻדָּר עַל פְּתָחִין, וְאָמַר, (קַהֲלַת א) אֲנִי קַהֲלַת, וְלֹא הָוּה מָאן דִּיעֲבִיד עִמִּיהָ חֹסֵד, מֵאֵי טַעֲמָא, בְּגִין דְּדָחָה יְמִינָא, וְלֹא חֲשִׁיב לִיה. הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (מַלְכִים א י) אֵין פֶּסֶף לֹא נְחָשֵׁב בִּימֵי שְׁלֵמָה לְמֵאוּמָה.

וְעַל דָּא, כָּל דְּאִסְגֵי תְּשַׁבְּחֵן לְגַבֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִסְגֵי שְׁלָמָא לְעִילָא, בְּגִינֵי כֶף הַקְּשִׁיבִי לִישָׁה. כְּתוּב, (אִיּוֹב ו) לִישׁ אֲוֹבֵד מִבְּלֵי טָרֶף וְגו', לִישׁ הִינֵנו לִישָׁה, כְּדְכִתִּיב, חֶק חֶקָה. אֲוֹבֵד, כְּדְכִתִּיב, (יִשְׁעִיָּה כז) וּבָאוּ הָאֲוֹבָדִים. מִבְּלֵי טָרֶף, בְּגִין, דְּאִיהִי תְּבַעָה (ב"א עִילָה) עֲלֶיהָ לְמִיְהִב, כְּדְכִתִּיב, (מִשְׁלֵי לא) וַתִּקַּם בְּעוֹד לִילָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ.

וּבְנֵי לְבִיא יִתְפָּרְדוּ. בְּגִין דְּכִלְהוּ חֲיִילִין, כֹּד אִיהִי יְהִיבַת לְהוֹן טָרֶף, כִּלְהוּ מִתְחַבְּרֵן כְּפִחָד, וְיִנְקִין כְּפִחָד. וְכֹד אִיהִי יִתְבָּא מִבְּלֵי טָרֶף, דְּגֵרֵם גְּלוּתָא, וְדָאֵי בְּנֵי לְבִיא יִתְפָּרְדוּ, מִתְפָּרְשֵׁן כִּלְהוּ לְכַמָּה סְטָרִין וְאַרְחִין, בְּגִין לְאִשְׁפַּחָא לְמַעֲבַד דִּינָא. וְעַל דָּא, בְּזִמְנָא דְקָרְבָנָא אִתְעֲבִיד, כִּלְא מִתְתַּקְנָן, וּמִתְקָרְבִין כְּפִחָדָא כְּדִקְאֵמְרָן. הַשְׁתָּא דְקָרְבָנָא לֹא אִתְעֲבִיד, וְדָאֵי בְּנֵי לְבִיא יִתְפָּרְדוּ, וּבְגִינֵי כֶף, לִית לָן יוֹם דְּלֹא אִשְׁתַּפַּח בֵּיה דִּינָא, דְּהָא לֹא מִתְעַרְרִין עֲלָאִין וַתְּתַאֲרִין בְּשְׁלִימוֹ עֲלָאָה כְּדִקְאֵמְרָן.

בא ראה, עכשו תפלת האדם מעוררת שלמות למעלה ולמטה, ובברכה שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברכים עליונים ותחתונים, ולכן בתפלה של ישראל מתברכים העולמות. מי שמברך את הקדוש ברוך הוא - יתברך. מי שלא מברך את הקדוש ברוך הוא - לא מתברך. זהו שפתיב (שמואל א ב) פי מכבדי אכבד ובני יקלו.

רב המנונא הנקן לא נתן כוס של ברכה לאדם אחר לברוך, וישנה לטל אלא הוא הקדים ונטל אותו [בימין ובשמאל] בשתי ידיו ומברך. והרי אמרנו שצריך לטל אותו בימין [ולא בשמאל] ובשמאל, ואף על גב שפלים התעוררו בו - זפה הוא.

אבר כוס של ברכה כף צריך כוס, שפתיב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא, שהרי בכוס זו שופעות הברכות מאותן ישועות שלמעלה, והוא נוטל אותם וכונס אותם אליו, ושם נשמר [להם] יין העליון ומתכנס באתו כוס, וצריכים לברך אותו בימין [ובשמאל] ולא בשמאל, והיין שהוא כנוס בכוס הזאת, שיתברכו באחד, וצריכים לברך את השלחן שלא יהיה ריק מלחם ויין, הפל [אחד] כאחד.

בא ראה, פנסת ישראל נקראת כוס של ברכה, וכיון שהיא כוס של ברכה, צריך ימין ושמאל [וצריך] לטל אותה, ואותה כוס נתנת בין ימין לשמאל, וצריכה להתמלא יין בשביל יין התורה שיוצא מן העולם הבא.

ובא ראה, כוס של ברכה, [פאן] בזה התגלו דברים עליונים כאן שאנו במקרה, אומר כאן נתגלה סוד המרפכה הקדושה, כוס של ברכה צריך לקבלה בימין

תא חזי, השתא צלותא דבר נש, אתער שלימו לעילא ותתא, ובברכתא דבריה לקדשא בריך הוא, מתברכין עלאין ותתאין. ועל דא בצלותא דישראל מתברכאן עלמין. מאן דמברך ליה לקדשא בריך הוא, יתברך. מאן דלא בריך לקדשא בריך הוא, לא יתברך. הדא הוא דכתיב, (שמואל א ב) פי מכבדי אכבד ובני יקלו.

רב המנונא סבא, פסא דברכתא לא יהיב ליה לבר נש אחרא לברכא, (דבעי לאתנמלא) אלא איהו אקדים ונטיל ליה (בימין ובשמאל) בתרי ידוי ומברך. והא אמרן, דבעי לנטלא ליה בימיןא (ס"א ולא בשמאל) ובשמאלא, ואף על גב דכלא אתעררו ביה, שפיר הוא.

אבר פסא דברכה הכי אצטריך כוס, דכתיב, (תהלים קטז) כוס ישועות אשא, דהא בהאי כוס, אתנגידו ברקאן מאינון ישועות דלעילא, והוא נטיל לון, וכניש לון לגביה, ותמן אתנטיר (לון) חמרא עלאה ואתפניש בההוא כוס. ובעינן לברכא ליה בימיןא, (ס"א ובשמאל) ולא בשמאלא, וחמרא דאיהו בהאי כוס פניש, דיתברכון כחדא, ובעינן לברכא פתורא, דלא תהא ריקניא מנהמא וחמרא, פלא (חד) כחדא.

תא חזי, פנסת ישראל, כוס של ברכה אקרי, וכיון דאיהו כוס של ברכה, בעינן ימיןא ושמאלא (דבעי) לנטלא ליה, וההוא כוס אתייהיב בין ימיןא (דף ת ע"ב) ושמאלא, ובעי דאתמלייא חמרא, בגין חמרא דאורייתא, דאיהו נפיק מעלמא דאתי. ותא חזי, כוס של ברכה, (הכא) בהאי אתגליין מלין עלאין, הכא דאנן במערתא, אימא הכא אתגלייא רזא דרתיכא

ובשִׂמְאל, זֶה צִפּוֹן וְדָרוֹם, וְכֹסֶשׁ
שֶׁל בְּרָכָה שִׁיחִיה נֹטֵל בְּרָכָה
מֵהֶם.

מי זו כוס של בְּרָכָה? זו (שיר א)
מִטְתּוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה, שְׁצָרִיף שֶׁתַּנְתֵּן
בֵּין צִפּוֹן וְדָרוֹם, וְצָרִיף לְהַנִּיחָהּ
בְּיָמִין, וְהַגּוֹף שִׁיתַּתְקֵן עִמָּהֶם,
וְיִשְׁגִּיחַ בְּאוֹתָהּ כֹּסֶשׁ שֶׁל בְּרָכָה
לְכַרֵּךְ אוֹתָהּ בְּאַרְבַּע בְּרָכוֹת,
מִשּׁוֹם שֶׁכְּתוּב (דברים יא) תָּמִיד עֵינַי
ה' אֶלְהִיךָ בֵּה וְגו'. נִמְצָא בְּכֹסֶשׁ
שֶׁל בְּרָכָה סוּד הָאֲמוּנָה, צִפּוֹן
וְדָרוֹם וּמִזְרַח וּמַעֲרָב, הָרִי
מְרַפְּכָה קְדוּשָׁה פְּרָאוֹי לוֹ.

וְשִׁלְחָן בְּלַחֶם, כְּדִי שִׁיתְבָּרֵךְ אוֹתוֹ
לַחֶם שֶׁלִּמְטָה וְיִתְבָּרֵךְ לַחֶם עֲנִי,
וְיִהְיֶה לַחֶם עֲנִי, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.
וְיִמְצָא שֶׁכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת
בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה, לְמַעַלָּה [בְּאוֹתוֹ לַחֶם שֶׁל בְּרָכָה].
וְכֹסֶשׁ שֶׁל בְּרָכָה, לְחַבֵּר דוּד הַמֶּלֶךְ
בְּאַבּוֹת, וְיִתְבָּרֵךְ לְמַטָּה, שִׁיתְבָּרֵךְ
[וְיִשְׁלַחַן בְּלַחֶם מִשּׁוֹם שִׁיתְבָּרֵךְ מִכָּל הַצְּדָדִים,
מִלְּמַעְלָה וּמִלְּמַטָּה לְמַעַלָּה בְּסוּד כֹּסֶשׁ שֶׁל בְּרָכָה,
שִׁיתְבָּרֵךְ דוּד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת וְיִתְבָּרֵךְ לְמַטָּה,
שִׁיתְבָּרֵךְ לַחֶם עֲנִי וְיִתְחַיֵּה לַחֶם עֲנִי, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.
וְיִתְבָּרֵךְ] שֶׁלְחָנוֹ שֶׁל הָאֵדָם, שִׁימְצָא
בוּ מִזוֹן תָּמִיד.

קָמוּ כָלֶם וְנִשְׁקוּ יָדוֹ. אָמְרוּ, בְּרוּךְ
הַרְחֵמֵן שֶׁנִּכְנַסְנוּ לְכָאן וְשִׁמְעֵנוּ
דְּבָרִים אֵלּוּ. יֵצְאוּ מִן הַמַּעְרָה
וְהִלְכוּ. כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְעִיר, רָאוּ
קְבוּצַת אֲנָשִׁים שֹׁמְתוֹ, שֶׁנִּפְל
עֲלֵיהֶם בֵּית. יָשְׁבוּ, וְרָאוּ
שְׁסוּפְדִים לְאוֹתָם שֹׁמְתוֹ עִם
אוֹתָם הַרוֹמָאִים.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיָּבֹאוּ
עַד גֵּרֵן הָאֶטֶד, מַה זֶה גֵּרֵן
הָאֶטֶד? אֵלֶּא כָּאֵן רְמוּז שֶׁלְטוֹן
מִצְרַיִם שִׁיעֵבֵר. גֵּרֵן הָאֶטֶד - זֶה
מִמְנַה הַשְּׁלִטוֹן שֶׁל מִצְרַיִם
שִׁיעֵבֵר מִלְּפָנֵי שֶׁלְטוֹן יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהָרִי רָאוּ [וְרָאוּ], כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(מלכים א-כב) מְלָכִים בְּגָדִים בְּגָרָן.

קְדִישָׁא. כֹּסֶשׁ שֶׁל בְּרָכָה בְּעֵי לְקַבְּלָא לִיה
בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא, דָּא צִפּוֹן וְדָרוֹם, וְכֹסֶשׁ שֶׁל
בְּרָכָה דִּיהָא נֹטֵל בְּרָכָה מִנֵּיהּוּ.

מִאֵן כֹּסֶשׁ שֶׁל בְּרָכָה, דָּא מִטְתּוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה,
דְּבַעֲיֵנָן דְּאִתִּיחִיב בֵּין צִפּוֹן לְדָרוֹם,
וּבְעֵי לְאַנְחָא לָהּ בִּימִינָא, וְגוֹפָא דִּיתַתְקֵן
בְּהַדְרִייהוּ, וְיִשְׁגַּח בֵּיהּ בְּהֵוָא כֹּסֶשׁ, לְבָרְכָא
לִיה בְּאַרְבַּע בְּרָכָאן, בְּגִין דְּכְתִיב, (דברים יא)
תָּמִיד עֵינַי ה' אֶלְהִיךָ בֵּה וְגו'. אֲשַׁתְּפַח בְּכֹסֶשׁ
שֶׁל בְּרָכָה, רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, צִפּוֹן וְדָרוֹם
וּמִזְרַח וּמַעֲרָב, הָא רְתִיכָא קְדִישָׁא כְּדָקָא חֲזִי
לִיה.

וּפְתוּרָא בְּנֵהמָא, בְּגִין דִּיתְבָּרַכָא הֵוָא לַחֶם
דִּלְתַתָּא, וְיִתְבָּרֵךְ לַחֶם עֲוִנִי, וְיִהָא
לַחֶם פְּנִי, וְהָא אוֹקִימָנָא. וְיִשְׁתַּפַּח דְּכִנְסַת
יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכָא בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא, לְעֵילָא
וְתַתָּא לְעֵילָא (בְּהֵוָא נֵהמָא שֶׁל בְּרָכָה). וְכֹסֶשׁ שֶׁל
בְּרָכָה, לְאַתְחַבְּרָא דוּד מְלָכָא בְּאַבְהֵן, וְיִתְבָּרֵךְ
לְתַתָּא, דִּיתְבָּרֵךְ (נ"א וּפְתוּרָא בְּנֵהמָא בְּגִין דִּיתְבָּרֵךְ מִכָּל סְטְרֵין
מְעֵילָא וּמִתַּתָּא לְעֵילָא כְּרֹזָא רְכּוּם שֶׁל בְּרָכָה לְאַתְחַבְּרָא דוּד מְלָכָא בְּאַבְהֵן
וְיִתְבָּרֵךְ לְתַתָּא דִּיתְבָּרֵךְ לַחֶם עֲוִנִי וְיִהָא לַחֶם פְּנִי וְהָא אוֹקִימָה וְיִתְבָּרֵךְ)
פְּתוּרָא דְּבַר נֶשׁ, לְאַשְׁתַּפַּחָא בֵּיהּ מְזוֹנָא תְדִיר.
קָמוּ כָלֶהוּ וְנִשְׁקוּ יָדוֹי, אָמְרוּ בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא
דְּאֵעִילָנָא הָכָא, וְשִׁמְעֵנָא מְלִין אֶלִין.
נִפְקוּ מִן מַעְרַתָּא וְאֶזְלוּ, פֶּד עָאלוּ בְּמַתָּא,
חָמוּ עֵיטְרָא דְּבַנֵּי נֶשָׁא דְּמִיתוּ, דְּנִפְל בֵּיתָא
עֲלֵיהוּ, יָתְבוּ וְחָמוּ דְּקָא סְפָדִי לְאִינוּן דְּמִיתוּ,
עִם אִינוּן רוֹמָאִי.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר וַיָּבֹאוּ עַד גֵּרֵן
הָאֶטֶד, מִאֵן גֵּרֵן הָאֶטֶד. אֵלֶּא, הָכָא
אֲתַרְמִיז שֶׁלְטוֹנוּתָא דְּמִצְרַאִי דְּאִתְעַדִי. גֵּרֵן
הָאֶטֶד, דָּא מְמָנָא שׁוּלְטָנָא דְּמִצְרַאִי, דְּאִתְעַדִי
מִקְמִי שׁוּלְטָנוּתָא דִּישְׂרָאֵל, דְּהָא חָמוּ (גִּירָו).

ועל זה ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד וגו'.

ע"פ פן קרא שמה אבל מצרים עד היום הזה, שודאי היה ממצרים. אף פאן לא של יהודים הם אלה בוכים, אף על גב שמתו בו יהודים, ואלה יהודים, שאלמלא היו יהודים לא מתו, וכיון שמתו, הקדוש ברוך הוא מכפר על עוונותיהם.

אמר רבי שמעון, בא ראה, שיעקב, אף על גב שיצאה נשמתו במצרים, לא יצאה ברשות אחרת, מה הטעם? כמו שנתבאר, מיום שנברא העולם לא היתה מטה שלמה כמו מטתו של יעקב. בשעה שהיה עולה מן העולם, נשמתו מיד נקשרה למקומה, והרי בארנו.

בא ראה, פשהיה יעקב נכנס למערה, נמצאו במערה כל הריחות של גן עדן, והמערה העלתה אור, ונר אחד דולק. וכשנכנסו האבות ליעקב למצרים להמצא עמו, עלה אור הנר. כיון שנכנס יעקב למערה, חזר הנר למקומו, ואז השתלמה המערה מכל מה שצריך.

ועד ימי העולם לא קבלה המערה איש אחר ולא תקבל, ונשמות שזוכות עוברות לפנייהם בבית המערה, כדי שיתעוררו ויראו את הנרע שהשאירו בעולם, וישמחו לפני הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אבא, חניטה של יעקב מה היא? אמר לו, לך שאל את הרופא.

בא ראה, פתוב ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל. התעלה על דעתך שחניטה זו היתה כמו של שאר בני אדם? אם

פמא דאת אמר, (מלכים א כב) מלובשים בגדים בגון. ועל דא ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד וגו'.

ע"פ פן קרא שמה אבל מצרים עד היום הזה, דודאי ממצרים הוה, אוף הכא לאו דיודאי ניהו אלין בכיין, אף על גב דמיתו ביה יודאי, ואלין יודאי, אלמלא הוו יודאי, לא מיתו, וכיון דמיתו, קדשא בריך הוא מכפר חוביהו.

אמר רבי שמעון תא חזי, דיעקב אף על גב דנפקת נשמתיה במצרים, לאו ברשותא אחרא נפקת. מאי טעמא, פמה דאתמר, דלא הוה מיומא דאתברי עלמא ערסא שלימתא כההוא ערסא דיעקב. בשעתא דהוה סליק מעלמא נשמתיה, מיד אתקשר באתריה, והא אוקימנא.

תא חזי, פד הוה עאל יעקב במערתא, פל ריחין דגנתא דעדן אשתפח במערתא, ומערתא סלקא נהורא, ושרגא חד דליק. וכד עאלו אבהן לגבי דיעקב למצרים, לאשתפחא עמיה, אסתלק נהורא דשרגא. כיון דעאל יעקב במערתא, הדרא שרגא לאתריה, פדין אשתלים מערתא מפל מה דאצטריך.

ועד יומי עלמא, לא קבילת מערתא בר נש אחרא, ולא תקבל. ונשמתין דזכאן אעברן מקמייהו בבי מערתא, בגין דיתערוז, וחקיין זרעא דשבקו בעלמא, ויחידו קמי קדשא בריך הוא. אמר רבי אבא, חניטה דיעקב מאי איהו, אמר ליה, זיל שאיל לאסיא.

תא חזי, פתיב ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנוט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל, סלקא דעתך פשאר בני נשא הוה

תאמר שבשכיל הדרוך הוא שעשו, הרי פתוב וימת יוסף בן וגו' ויישם בארון במצרים, הרי לא הלכו עמו בדרך, שהרי שם נקבר, וכתוב ויחנטו אתו?

אלא הם דרכי המלכים, כדי להעמיד את גופם חונטים אותם בשמן משחה, עליון על כל השמנים, מערב בכשמים, ושואבים אותו לגוף יום אחר יום באותו שמן טוב ארבעים יום, שכתוב וימלאו לו ארבעים יום פי כן ימלאו ימי החנטים. אחר שזה השלם, עומד הגוף שלם זמן רב. משום שכל אותה ארץ פנען וארץ מצרים מכלות ומרקיבות את הגוף בזמן קצר מכל שאר הארצות, ובשכיל לקיים את הגוף עושים את זה, ועושים חניטה זו מבפנים ומבחוץ. מתוך ששמים אותו שמן על הטבור, הוא נשאב לפנים מן הטבור, ונשאב למעיו, ומעמיד את הגוף מבפנים ומבחוץ זמן רב.

ויעקב כך היה בקיום הגוף, וכך צריך, שגוף האבות הוא, והיה בקיום בגוף ונפש. כמו זה ליוסף שהיה דגמת הגוף, והוא בקיום של גוף ונפש. בקיום הגוף, שכתוב ויחנטו אתו. ובקיום הנפש, שכתוב ויישם בארון במצרים.

ושנינו, לשם מה שני יודיים? אלא יוסף שמר את הברית למטה, ושמרו אותה הברית שלמעלה. כשהסתלק מהעולם, הושם בשני ארונות, [מקום] בארון למטה ובארון למעלה. ארון שלמעלה מהו? אלא, כמו שנאמר (יהושע א) הנה ארון הברית אדון כל הארץ, שארון שלמעלה נקרא ארון

ארון דלעילא מאן איהו. אלא, פמה דאת אמר, (יהושע ו) הנה ארון הברית

חניטא דא. אי תימא בגין אורחא הוא דעבדו, הא כתיב וימת יוסף בן וגו' ויישם בארון במצרים, הא לא אזלו עמיה בארחה, דהא תמן אתקבר, וכתוב ויחנטו אותו.

אלא, ארחה דמלכין אינון, בגין לקיימא גופייהו, חנטי לון במשח רבות, עלאה על כל משחין, מעורב בבוסמין, ושאיב ליה בגופא יומא בתר יומא בההוא משחא טבא, ארבעין יומין. דכתיב, וימלאו לו ארבעים יום פי כן ימלאו ימי החנוטים. בתר דאשתלים דא, קיימא גופא שלים זמנין סגיאין.

בגין דכל ההוא ארעא דכנען, וארעא דמצרים, מכלה גופא ומרקב ליה (ד) ^{תנא ע"א} לזמן זעיר מפל שאר ארעא, ובגין לקיימא גופא עבדי דא, ועבדי חניטא דא מגו ומברא. מגו דשוין ההוא משחא על טבורא, והוא עאל בטבורא לגו ואשתאיב במעוי, וקאים ליה לגופא מגו ומברא לזמנין סגיאין.

ויעקב הכי הוה בקיומא דגופא, והכי אצטריך. דגופא דאבהן איהו, והוה בקיומא בגופא ונפשא. פגוונא דא ליוסף, דאיהו דוגמא דגופא, ובקיומא דגופא ונפשא הוא. בקיומא דגופא, דכתיב ויחנטו אותו, בקיומא דנפשא, דכתיב ויישם בארון במצרים.

ותנינן תרי יודיים אמאי. אלא, יוסף נטר ליה ברית לתתא, ונטיר ליה ברית דלעילא, אסתלק מעלמא, אתשוי בתרי ארוני, (אתר) בארון לתתא ובארון לעילא.

ארון דלעילא מאן איהו. אלא, פמה דאת אמר, (יהושע ו) הנה ארון הברית

הַבְּרִית, שְׁהָרִי לֹא יוֹרֵשׁ אוֹתוֹ
אֶלֶּא מִי שֶׁשָּׁמַר בְּרִית, וּמִשּׁוֹם
שִׁיֹּסֵף שָׁמַר אֶת הַבְּרִית, הוֹשֵׁם
בְּשָׁנֵי אַרְוֹנוֹת.

וַיִּישָׁם בְּאֶרֶץ בְּמִצְרַיִם, כִּי זֶה
וַדְּאִי. וְהַפְּסוּק מִזְכִּיחַ סוּד אַחֵר,
שָׁאֵף עַל גַּב שְׂיִצְאָה נִשְׁמָתוֹ
בְּרִשּׁוֹת אַחֲרָת, נִקְשֵׁר בְּשָׂכִינָה.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּישָׁם בְּאֶרֶץ,
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, מִשּׁוֹם שְׁהָיָה
צְדִיק, שְׁכָל צְדִיק יוֹרֵשׁ אֶרֶץ
הַקְּדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וְעַמּוּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
אֶרֶץ נִצֵּר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי
לְהַתְּפָאֵר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן.

כְּרִיךְ סֵפֶר בְּרֵאשִׁית

אֶדוֹן כָּל הָאָרֶץ, דְּאֶרֶץ דְּלֵעִילָא אֶרֶץ הַבְּרִית
אֶקְרִי, דְּהָא לָא יָרִית לִיָּה אֶלָּא מָאן דְּנָטַר
בְּרִית, וּבְגִין דִּיוֹסֵף נָטַר לִיָּה לְבְרִית, אֶתְשׁוּי
בְּתַרֵּי אַרְוֵנִי.

וַיִּישָׁם בְּאֶרֶץ בְּמִצְרַיִם, הָכִי הוּא וַדְּאִי. וְקֵרָא
אוֹכַח רְזָא אַחֲרָא, דְּאָף עַל גַּב דְּנִפְקַת
נִשְׁמָתִיה בְּרִשּׁוֹ אַחֲרָא, אֶתְקַשֵּׁר בְּשָׂכִינָתָא.
הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַיִּישָׁם בְּאֶרֶץ, לְעִילָא
וּלְתַתָּא, בְּגִין דְּהָיָה צְדִיק. דְּכָל צְדִיק יָרִית
אַרְעָא קְדִישָׁא עַלְאָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה ס)
וְעַמּוּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נִצֵּר
מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְּפָאֵר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן:

סְלִיק סֵפֶר בְּרֵאשִׁית

השלמה מההשמטות (בין סימן מד - מה כולו מראה מקומות תמצאהו בסוף הספר)

תוספתא אמר ליה רבי אלעאי השייך לרף נ"ב ע"ב שורה ל"ב דרבי שמעון הוה יתיב תמצא בחלק השלישי דף קס"ב
ע"ב

והאדם ידע וכו' וכו' לא אשתמודע עד מאמר ותוסף ללדת השייך לרף נ"ד ע"א קודם מאמר והאדם ידע וכו' תמצא
בתקונים תקון ס"ט מרף קי"ד ע"א עד קי"ז ע"ב.

מן ותוסף ללדת עם המאמרים הנמשכים אחריו עד מאמר ותוסף וכו' תא חזי הכל הלב בתקון הנוכר לעיל מרף
ק"ג ע"א עד קי"ד ע"ב.

מן ותוסף וכו' תא חזי הכל הנוכר לעיל עם מאמרים אחרים עד זה ספר תולדות אדם שם מרף קי"ז ע"א עד קי"ח ע"ב.
מן זה ספר הנוכר לעיל עד תיבות בשערא בנוונין דשערא וכו' סוף תקון ע' בהגהה דף קל"ו ע"ב (עד כאן מההשמטות)

הדרן לסיום ספר בראשית מספר הזהר

הדרן עלך ספר בראשית מספר הזהר. והדרן עלן. דעתן עלך ספר בראשית מספר הזהר. ודעתך עלן. לא נתנשי מנד ספר בראשית מספר הזהר. ולא נתנשי מנן. לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי: (ב"ב)

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו, וצאצאי עמך בית ישראל. כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה. מאויבי תחבמני מצותך, כי לעולם היא לי. יהי לבי תמים בחקך למען לא אבוש. לעולם לא אשכח פקודיך כי גם חיינני. ברוך אתה יי למדני חקך. אמן אמן אמן סלה ועד. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים, הם רצים לבאר שחת, ואנו רצים לחיי העולם הבא, שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בשם שעורתני לסים ספר בראשית. כד תעורני להתחיל ספרים אחרים ולסייםם. ללמד וללמד מתוך הרחבה. לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים (והנביאים) ותלמידי חכמים הנזכרים בספר תקוני הזהר, יעמד לי ולזרעי ולזרע זרעי, שלא תמוש התורה הקדושה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי מעתה ועד עולם. ויקים בנו מקרא שכתוב, בהתהלכך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך, והקיצות היא תשיחך. כי כי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים. אךך ימים בימינה, עושר וכבוד בשמאלה. יי עז לעמו ותן יי יברך את עמו בשלום.

יתגדל ויתקדש שמה רבא. (א"א) בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא. ולאחיא מתא. ולאסקא יתהון לחיי עלמא, ולמבני קרתא דירושלם. ולשכללא הכליה בגוה. ולמעקר פולחנא נוכראה מארעה. ולאכתא פולחנא דשמיא לאתריה. וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה. ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה. (א"א) בחיובון וביומיוון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן: (א"א) יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא. ואמרו אמן: (א"א) לעילא מן כל ברכתא. שירתא. תשבחתא ונחמתא. דאמירן בעלמא ואמרו אמן. (א"א) על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי ולהון חנא וחסדא ורחמי. מן קדם מארי שמיא וארעא ואמרו אמן. (א"א) יהא שלמא רבא מן שמיא. תיים ושבע וישועה ונחמה ושיובא ורפואה וגאלה וסליחה וכפרה ורוח והצללה. לנו ולכל עמו ישראל ואמרו אמן. (א"א) עושה שלום במרומו. הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו. ועל כל עמו ישראל ואמרו אמן. (א"א)

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרַיִם אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ
בָּאוּ (שמות א) וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ
כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּיבִים
פְּכוּכָבִים לְעוֹלָם וְעַד (דניאל יב).

וְהַמְשַׁפְּלִים - אֵלֹהֵי הַמֶּלֶךְ
שֶׁמֶסְתַּפְּלִים בְּסוּד הַחֲכָמָה [נ"א
יִזְהָרוּ, שְׁנוּצִים בְּסוּד הַחֲכָמָה]. יִזְהָרוּ -
מְאִירִים וְנוֹצְצִים בְּזֵיו הַחֲכָמָה
הַעֲלִיּוֹנָה. כְּזֹהֵר - אֹרֶךְ וְהַתְנוּצָצוֹת
שֶׁמְאִיר שְׂיוּצָא מֵעֵדֶן. וְזֶה סוּד
נֶסְתָּר שֶׁנִּקְרָא הַרְקִיעַ, בּוֹ עוֹמְדִים
כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה,
וְכָל אוֹתָם מְאֹרוֹת שֶׁל אוֹר.

וְזֶה הַרְקִיעַ הַזֶּה מְאִיר בְּאוֹר עַל
הַגֶּן. וְעַץ הַחַיִּים עוֹמֵד בְּאֲמֻצֵּעַ
הַגֶּן, שֶׁעֲנָפוּי מְכֻסִּים (עליה) (על) כָּל
אוֹתָם דְּיוֹקְנָאוֹת וְעֻצִּים וּבִשְׁמִים
שֶׁבָּגַן בְּכֻלָּם כְּשֵׁרִים. וּמִסְתוֹפְפִים
תַּחְתּוֹי כָּל חַיּוֹת הַשָּׂדֶה, וְכָל צְפָרֵי
הַשָּׁמַיִם דְּרִים תַּחַת אוֹתָם
הַעֲנָפִים.

וְזֶה פְרֵי הָאֵילָן נוֹתֵן חַיִּים לְכָל,
קִיּוּמוֹ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.
הַצֵּד הָאֲחֵר אֵינוֹ שְׂרוּי בּוֹ, אֲלֵא
רַק צֵד הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל
אֵלֹהֵי שְׁטוּעָמִים מִמֶּנּוּ, הֵם
עוֹמְדִים לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.
אֵלֶּה נִקְרָאִים מְשַׁפְּלִים וְצְדִיקִים
וְזוֹכִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחַיִּים לְעוֹלָם
הַבָּא.

וְזֶה הָעֵץ הַזֶּה זְקוּף לְמַעְלָה
לְמַעְלָה. חֲמֵשׁ מְאוֹת פְּרָסוֹת
הַלוּכוֹ, הוּא שְׁשִׁים רַבּוּא
בְּהַתְפַּשְׁטוֹתוֹ. בְּעֵץ הַזֶּה קִיָּם זֶה־
אֶחָד שֶׁכָּל הַגִּוּנִים קִיָּמִים בּוֹ הֵם
גִּוּנִים שְׁעוֹלִים וְיוֹרְדִים, לֹא
מִתְיָשְׁבִים בְּמָקוֹם אֲחֵר פְּרִט
לְאוֹתוֹ הָאֵילָן.

בְּשִׂוּצָאִים מִמֶּנּוּ לְהִרְאוֹת בְּתוֹךְ
זֶה־שֶׁלֹּא מְאִיר, מִתְיָשְׁבִים וְלֹא
מִתְיָשְׁבִים, עוֹמְדִים וְלֹא עוֹמְדִים,

(דף ב ע"א)

פְּרִשְׁת שְׁמוֹת

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם
אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ (שמות א),

וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי
הַרְבִּיבִים פְּכוּכָבִים לְעוֹלָם וְעַד (דניאל י"ב).

וְהַמְשַׁפְּלִים: אֵלֵין אֵינוֹן דְּמִסְתַּפְּלֵי בְּרִזָּא
דְּחֲכָמְתָא. (נ"א יִזְהָרוּ דְּנֻצִין בְּרִזָּא דְּחֲכָמְתָא) יִזְהָרוּ:

נְהַרִין, וְנֻצִין בְּרִזָּא דְּחֲכָמְתָא עֲלָא.
כְּזֹהֵר: נְהַרִין וְנֻצִין דְּנְהַרָא דְּנִפִיק מֵעֵדֶן.
וְדָא אִיהוּ רִזָּא סְתִימָא, דְּאֶקְרִי רְקִיעַ. בֵּיה
קִיָּמִין כּוֹכְבֵיָא וּמְזֻלֵי שְׁמֵשָׁא וְסִיְהָרָא,
וְכָל אֵינוֹן כּוֹצִינִין דְּנְהוֹרָא.

וְזֶה דְּהַאי רְקִיעַ נְהַרִין בְּנְהַרִין עַל גְּנֻתָא.
וְאֵילָנָא דְּחַיִּי קִיָּים בְּמֻצִיעוֹת גְּנֻתָא.

דְּעֲנָפוּי חֲפִיָּין (ד"א עֲלִיָּה) (נ"א עַל) כָּל אֵינוֹן
דְּיוֹקְנִין וְאֵילָנִין וּבוֹסְמִין דְּבְּגֻנְתָּא, בְּמֵאֲנִין
דְּכְשָׂרָן. וּמִטְלָלִין תַּחְתּוֹתֵיהּ כָּל חַיּוֹת בְּרָא.
וְכָל צְפָרֵי שְׁמֵיָא יְדוּרוֹן תַּחְתּוֹת אֵינוֹן
עֲנָפִין.

וְזֶה אֵיבָא דְּאֵילָנָא, יְהִיב חַיִּין לְכָלֵא.
קִיּוּמִיָּה לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין סְטָרָא

אַחְרָא לָא שְׂרִיא בֵּיהּ, אֲלֵא סְטָרָא
דְּקְדוּשָׁה. זְפָאָה חוֹלְקִיהוֹן אֵינוֹן דְּטַעְמִין

מִגִּיָּה, אֵינוֹן קִיָּיִמִין לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.
אֵלֵין אֶקְרוּן מְשַׁפְּלִים, וְזְפָאָן חַיִּין בְּהַאי

עֲלָמָא, וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי.
וְזֶה אֵילָנָא דָּא, זְקָפָא לְעֵילָא לְעֵילָא.

חֲמֵשׁ מְאָה פְּרָסֵי הַלוּכִיָּה, שְׁתִּין
רַבּוּא אִיהוּ, בְּפִשְׁטוֹתֵיהּ. בְּהַאי אֵילָנָא,

קִיָּיִמָא חַד זֶה־רָא, כָּל גִּוּוּנִין קִיָּיִמִין בֵּיהּ
אֵינוֹן גִּוּוּנִין סְלָקִין וְנַחְתִּין, לָא מִתְיָשְׁבֵי
כְּדוּכְתָא אַחְרָא בְּרִ בְּהַהוּא אֵילָנָא.

כִּד נִפְקִי מִגִּיָּה לְאַתְחַזָּאָה בְּגוֹ זֶה־דְּלָא נְהַרָא, מִתְיָשְׁבִין וְלֹא מִתְיָשְׁבִין,

משום שלא מתישבים במקום אחר. מעץ זה יוצאים שנים עשר שבטים שמתחמים בו, והם יורדים בזהר הזה שלא מאיר לתוף גלות מצרים בכמה מחנות עליונים. זהו שפתיב ואלה שמות בני ישראל וגו'.

רבי שמעון פתח, (יחזקאל א) היה היה דבר ה'. היה היה פעמים לשם מה? ועוד יש לשאל, אם יחזקאל הנביא נאמן היה, למה גלה כל מה שראה? מי שהחליף מכניס אותו להיכלו, יש לו לגלות סודות שראה? אלא ודאי שיחזקאל היה נביא נאמן, וכל מה שראה הוא ראה באמונה, ובכרשותו של הקדוש ברוך הוא הוא גלה כל מה שגלה, והכל הצרף.

אמר רבי שמעון, מי שרגיל לסבל צער, אף על גב שפא לפי שעה צער, סובל משאו ולא חושש. אבל מי שלא רגיל בצער, וכל ימיו היה בתפנוקים ועדוונים, ובא לו צער - זהו צער שלם, ועל זה צריך לבכות.

כך ישראל, כשירדו למצרים היו רגילים בצער, שהרי כל ימי אותו אביהם הצדיק היו בצער, ולכן סבלו את הגלות כראוי. אבל גלות בכל ההיא היתה צער שלם, אותו הצער שעליונים ותחתונים בכו עליו.

עליונים, שפתיב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה וגו'. תחתונים, שפתיב (תהלים קלז) על נהרות בכל שם ישבנו וגו', וכלם בכו על גלות בכל. מה הטעם? פי היו בתפנוקי מלכים, שפתיב (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

קיימן ולא קיימן, בגין דלא מתישבין באתר אחרא. מאילנא דא נפקי תריסר שבטין. דמתחמן ביה, ואינון נחתו בהאי זהר דלא נהרא, לגו גלותא דמצרים, בכמה משיריין עלאין, הדא הוא דכתיב ואלה שמות בני ישראל וגו'.

רבי שמעון פתח, (יחזקאל א) היה היה דבר ה', היה היה תרי (דף ב' ע"ב) זמני אמאי. ותו אית לשאלה, אי יחזקאל נביאה מהימנא הוה, אמאי גלי כל מה דחמא, מאן דמלפא אעיל ליה בהיכליה אית ליה לגלאה רזין דחמי. אלא ודאי יחזקאל נביאה מהימנא הוה, וכל מה דחמא במהימנותא איהו, ובכרשותא דקודשא בריך הוא גלי כל מה דגלי, וכלא אצטריף.

אמר רבי שמעון, מאן דרגיל למסבל צערא אף על גב דאתי לפום שעטא צערא, סביל מטלנוי, ולא חייש, אבל מאן דלא רגיל בצערא, והוה כל יומי בתפנוקין ועדונין, ואתי ליה צערא, דא איהו צערא שלים, ועל דא אצטריף למבפי.

כך ישראל, כד נחתו למצרים, רגילין בצערא הוו, דהא כל יומי דהווא זפאה אבוהון בצערא הוה, ועל דא סבלו גלותא כדקא יאות. אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים, ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין בכאן עליה.

עלאין: דכתיב, (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה וגו'. תתאין: דכתיב, (תהלים

קל"ז) על נהרות בכל שם ישבנו וגו' פלהון בכו על גלותא דבבל. מאי טעמא. בגין דהוו בתפנוקי מלכין דכתיב, (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

(שְׁשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵהוּ שְׁכָתוּב (ירמיה ט) עַל הַהָרִים אֲשֶׁא בְּכִי וְנָהִי? אֵלָא אֵלָה הֵם הָרִים רְמִים שֶׁל הָעוֹלָמִים. וּמִי הֵם אוֹתָם הָרִים רְמִים? אֵלּוּ בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בַּפּוֹז.) וְעַכְשָׁו הֵיוּ יוֹרְדִים לַגְּלוּת עִם רַחֲמִים עַל צְוֹאֲרָם, וַיְדִיחֵם מִהַדְּקוֹת לְאַחֹר. וַיְכַאֲשֶׁר (נִכְנָסוּ) לַגְּלוּת בְּבָל, חָשְׁבוּ שְׂאִין לָהֶם קִיּוּם לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹזֵב אוֹתָם, וְלֹא יִשְׁגִּיחַ בָּהֶם לְעוֹלָמִים.

וְשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל הַפְּמֻלָּיָא שְׁלוֹ, וְכָל הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְכָל חֵילוֹתָיו וּמַחְנוֹתָיו וּגְדוּלָּיו וְכָל חֵיל הַשָּׁמַיִם, וְאָמַר לָהֶם: מַה אַתֶּם עוֹשִׂים כָּאֵן? וּמַה בְּנֵי אֱהוּבֵי בְּגִלוּת בְּבָל, וְאַתֶּם כָּאֵן? קוּמוּ רְדוּ בְּלָכֶם לְבָבָל, וְאַנִּי עִמָּכֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה מג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבָלָה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבָלָה - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוֹרְדָתִי בְּרִיחִים כְּלָם - אֵלָה כָּל הַמְּרַכְּבוֹת וְהַמְּחַנּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים. בְּשִׁירְדוֹ לְבָבָל, נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם, וְשָׂרְתָה נְבוּאָה קְדוּשָׁה עַל יְחֻזְקָאֵל, וְרָאָה כָּל מַה שְּׂרָאָה, וְאָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל: הָרִי אֲדוֹנְכֶם כָּאֵן, וְכָל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם וּמְרַכְּבוֹתָיו שְׂבָאוּ לְדוֹר בְּיַנִּיכֶם. לֹא הָאֲמִינוּ לוֹ, עַד שְׁהֻצְטַרְף לַגְּלוּת כָּל מַה שְּׂרָאָה, וְאָרָא כָּף, וְאָרָא כָּף. וְאִם גְּלָה יוֹתֵר - כָּל מַה שְּׂגָלָה הֻצְרַף. כִּיּוֹן שְׂרָאוּ כָּף יִשְׂרָאֵל, שְׁמַחוּ. וּכְשִׁמְעוּ דְּבָרִים מִפִּי יְחֻזְקָאֵל, לֹא חָשְׁשוּ עַל גְּלוּתָם כְּלָל, שְׁהָרִי יְדַעוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֹזֵב אוֹתָם, וְכָל מַה שְּׂגָלָה - גְּלָה בְּרִשׁוֹת.

(אד"ג דְּתַנּוּ אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאִי דְכַתִּיב, (ירמיה ט) עַל הַהָרִים אֲשֶׁא בְּכִי וְנָהִי. אֵלָא, אֵלִין אֵינּוּן מוֹרְיָא רַמְיָא דְעֻלְמִין. וּמֵאֵן אֵינּוּן מוֹרְיָא רַמְיָא, אֵינּוּן בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בַּפּוֹז.) וְהַשְּׂתָא הוּוּ נַחְתִּין בְּגִלוּתָא, בְּרִיחָיָא עַל קַדְלֵיהוֹן וַיְדִיחוּן מִהַדְּקָן לְאַחֹרָא. וְכַד (הוּוּ עֲלָו) בְּגִלוּתָא בְּבָבֶל, חָשְׁבוּ דְהָא לִית לְהוּ קִיּוּמָא לְעֻלְמִין, דְהָא קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׂבִיק לֹזֵן, וְלֹא יִשְׁגַח בְּהוֹן לְעֻלְמִין.

וְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּהֵיא שְׁעֵתָא קָרָא קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְכָל פְּמֻלָּיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְכָל חֵילֵיהּ וּמְשָׂרְיָתֵיהּ, וּרְבַרְבְּנוּי, וְכָל חֵילָא דְשְׂמִיָּא, וְאָמַר לֹזֵן, מַה אַתּוֹן עֲבָדִין הָכָא, וּמַה בְּנֵי רַחֲמֵי בְּגִלוּתָא דְבָבֶל, וְאַתּוֹן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ כְּלָכוֹן לְבָבֶל, וְאַנָּא עִמָּכוֹן. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבָלָה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבָלָה וְגו'. דָּא קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהוֹרְדָתִי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֵלִין כָּל רְתִיכִין וּמְשָׂרְיָין עֲלָאִין.

בְּד נַחְתוּ לְבָבֶל, אַתְּפַתְחוּ שְׂמִיָּא, וְשָׂרָאת רִיחַ נְבוּאָה קְדִישָׁא עַל יְחֻזְקָאֵל, וְחָמָא כָּל מַה דְחָמָא, וְאָמַר לֹזֵן לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאָרִיכוֹן הָכָא, וְכָל חֵילֵי שְׂמִיָּא וּרְתִיכוּי, דְאַתּוּ לְמִידָר בִּינִיכוֹן. לָא הִימְנוּהוּ, עַד דְאַצְטְרִיף לַגְּלָאָה כָּל מַה דְחָמָא, וְאַרָא כָּף, וְאַרָא כָּף. וְאִי גְלִי יְתִיר, מַה דְגְלִי כְּלָא אֲצְטְרִיף. כִּיּוֹן דְחָמוּ יִשְׂרָאֵל כָּף, חָדוּ. וְכַד שְׁמַעוּ מִלִּין מִפּוּמִיָּה דִיחֻזְקָאֵל, לֹא חִיִּישׁוּ עַל גְּלוּתֵיהוֹן כְּלָל, דְהָא יְדַעוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא שְׂבִיק לֹזֵן. וְכָל מַה דְגְלִי בְּרִשׁוֹתָא גְלִי.

שְׁהָרִי יְדַעוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֹזֵב אוֹתָם, וְכָל מַה שְּׂגָלָה - גְּלָה בְּרִשׁוֹת.

וְשָׁנֵינוּ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם הַשְּׂכִינָה גְּלֵתָה עִמָּהֶם. וְכֵאן בְּגִלוֹת מִצְרַיִם מֵהַ כְּתוּב: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. פִּינּוֹן שֶׁכְּתוּב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵה זֶה אֵת יַעֲקֹב? הַבָּאִים אִתּוֹ הַצֹּטְרִיף לומר! אֵלֶּה, אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם אוֹתָם מְרַכְּבוֹת וּמְחַנּוֹת עֲלֵיוֹנִים שֶׁיֵּרְדוּ עִם יַעֲקֹב עִם הַשְּׂכִינָה לְגִלוֹת מִצְרַיִם.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בְּאוֹ. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח, (שיר ד) אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּשׁוּרִי מְרֹאשׁ אֲמִנָּה מְרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְּעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת מִהַרְרֵי נְמָרִים. פְּסוּק זֶה נֹאמֵר עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעַה שֶׁיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְקָרְבוּ לַהַר סִינַי לְקַבֵּל תּוֹרָה, אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲתִי מְלַבְּנוֹן - מֵאוֹתוֹ עֲדוּן הַעֲלִיּוֹן בָּאָה. פְּלֵה - שְׁלֵמָה, כְּמוֹ הַלְבָּנָה כְּשֶׁמִּשְׁתַּלְמֵת מֵהַשֶּׁמֶשׁ בְּכָל אוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת. אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוֹאִי - כְּדִי שֶׁיִּקְבְּלוּ בְּנֵיךָ תּוֹרָה.

תְּשׁוּרִי מְרֹאשׁ אֲמִנָּה. תְּשׁוּרִי - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א-ט) וְהַתְּשׁוּרָה אֵין לְהִבִּיא. תְּקַבְּלִי תְּקַרְבַּת עַל בְּנֵיךָ. מְרֹאשׁ אֲמִנָּה - מִהֲרֹאשִׁית, כְּשֶׁנֶּכְנְסוּ לְאֲמוּנָה הַעֲלִיּוֹנָה וְאָמְרוּ (שמות כד) כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וְהָיוּ בְּמִשְׁקַל אֶחָד כְּמִלֵּאכִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁכֶּף כְּתוּב בְּהֵם, (תהלים קג) בָּרְכוּ ה' מְלֵאכָיו גְּבֻרֵי כַח עֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ. אִז קִבְּלָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּרָה.

מְרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן - זֶה הַר סִינַי, שֶׁקָּרְבוּ אֵלָיו וְהִתְיַצְּבוּ תַּחְתָּיו, שֶׁכְּתוּב (שמות יט) וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתֵּית הַהָר. מִמְּעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת -

וְתַנִּינָן בְּכָל אֶתֶר דִּישְׂרָאֵל גָּלוּ, תַּמָּן שְׂכִינְתָּא גְּלֵתָה עִמָּהוֹן, וְהִכָּא בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם מֵהַ כְּתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. פִּינּוֹן דְּכְתִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵהוּ אֵת יַעֲקֹב, הַבָּאִים אִתּוֹ אֲצִטְרִיף לְמִימַר. אֵלֶּה, אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן רְתִיבִין וּמִשְׁרִיין עֲלֵאִין, דְּנַחְתּוּ עִם יַעֲקֹב, בְּהַדִּי שְׂכִינְתָּא, בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בְּאוֹ. (שמות א')

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח (שיר השירים ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוֹאִי תְּשׁוּרִי מְרֹאשׁ אֲמִנָּה מְרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְּעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת מִהַרְרֵי נְמָרִים. הַאי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתִמַּר, בְּשַׁעַתָּא דְּנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְקָרְבוּ לְטוֹרָא דְּסִינַי לְקַבְּלָא אוֹרִייתָא, אָמַר לָהּ קְדִשָּׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתִי מְלַבְּנוֹן: מִן הַהוּא עֲדוּנָא עֲלֵאָה קָא אֲתַתָּא. פְּלֵה: שְׁלִימְתָא, כֵּהָאִי סִיְהָרָא דְּאֲשַׁתְּלִימַת מִן שְׁמִשָּׁא בְּכָל נְהוּרָא וְנִצְיָצוּ, (ד' ט' א' ע"א) אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוֹאִי, בְּגִין לְקַבְּלָא בְּנֵיךָ אוֹרִייתָא.

תְּשׁוּרִי מְרֹאשׁ אֲמִנָּה, תְּשׁוּרִי: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שמואל א', ט') וְהַתְּשׁוּרָה אֵין לְהִבִּיא. תְּקַבְּלִי (נ"א תְּקַבְּלִי) תְּקַרְבוֹתָא עַל בְּנֵיךָ. מְרֹאשׁ אֲמִנָּה: מְרֹאשִׁיתָא דְּעֵאלוּ בְּמַהִימְנוֹתָא עֲלֵאָה, וְאָמְרוּ (שמות כ"ד) כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וְהָיוּ בְּמִתְקַלָּא חֲדָא כְּמִלֵּאכִין עֲלֵאִין, דְּהִכִּי כְּתִיב בְּהוּ, (תהלים ק"ג) בָּרְכוּ ה' מְלֵאכָיו גְּבֻרֵי כַח עֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ. כְּדִין קַבִּילַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּרָה.

מְרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא טוֹרָא דְּסִינַי, דְּקָרְבוּ לְגַבְיָהּ, וְאֲתַעֲתְדוּ

אלו בני שעיר שהזמינם הקדוש ברוך הוא לקבל תורה ולא רצו לקבלה. מהררי נמרים - אלו בני ישמעאל, שכתוב (דברים לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבת קדש.

מה זה ואתה מרבת קדש? ששנינו, כשרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, באו מחנות של מלאכים עליונים. פתחו ואמרו, (תהלים ח) ה' אדגנו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים, ורצו שתורה תנתן להם.

אמר להם הקדוש ברוך הוא, וכי יש בכם מות? שכתוב (במדבר ט) אדם כי ימות באהל. (דברים כא) וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת. יש ביניכם חטא? וכי אתם צריכים דינים? יש ביניהם גזל או גנבה? שכתוב (שמות כ) לא תגנב. יש ביניכם נשים? שכתוב לא תנאף. יש ביניכם שקר? שכתוב לא תענה ברעף עד שקר. יש ביניכם חמדה? שכתוב לא תחמד. אז לשם מה אתם רוצים תורה? מיד פתחו ואמרו, (תהלים ח) ה' אדגנו מה אדיר שמך בכל הארץ. ואלו אשר תנה הודך על השמים לא כתוב. ועל כך ואתה מרבת קדש, אז מימינו אש דת למו.

רבי יוסי באר פסוק זה פשיטה שכינה לגלות מצרים, ורבי שמעון אמר, פסוק זה על סוד יחוד האמונה נאמר. אתי מלבנון פלה, הקול אמר לדבור אתי, משום שהרי קול בא לדבור, ומנהיגו עמו להיות כאחד בלי פרוד כלל, משום שקול הוא כלל, דבור הוא פרט, ולכן כלל

תחותיה. דכתיב, (שמות י"ט) ויתיצבו בתחתיה החר. ממעונות אריות: אלין בני שעיר דקודשא בריה הוא זמין לון באורייתא, ולא בעו לקבלה, מהררי נמרים: אלין בני ישמעאל. דכתיב, (דברים לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבת קדש.

מאי ואתה מרבת קדש. דתנינן, בד בעא קדשא בריה הוא למיהב אורייתא לישראל, אתו משריין דמלאכין עלאין, פתחו ואמרו, (תהלים ח) ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים, בעאן דיתיהיב לון אורייתא.

אמר לון קדשא בריה הוא, וכי אית בכון מותא, דכתיב, (במדבר י"ט) אדם פי ימות באהל. (דברים כ"א) וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת. חטא אית ביניכו, וכי אתון בעאן לדינין. אית ביניכו גזל. או גנבה, דכתיב, (שמות כ') לא תגנב. אית ביניכו נשים דכתיב, (שמות כ') לא תנאף. אית ביניכו שקרא, דכתיב, (שמות כ') לא תענה ברעף עד שקר. אית ביניכו חמדה, דכתיב, (שמות כ') לא תחמוד. מה אתון בעאן אורייתא. מיד פתחו ואמרו, ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. ואלו אשר תנה הודך על השמים לא כתיב. ועל דא ואתה מרבת קדש, פדין מימינו אש דת למו.

רבי יוסי אוקים להאי קרא, בד נחתא שכינתא בגלותא דמצרים. ורבי שמעון אמר, האי קרא, על רזא ד'יחודא דמהימנותא אתמר, אתי מלבנון פלה, קול אמר לדבור אתי, בגין דהא קול אתי לדבור, ומדבר לה בהדיה,

ומדבר לה בהדיה,

הצטרף לפרט, ופרט הצטרף
לכלל, שהרי אין קול בלי דבור,
ואין דבור בלי קול. ועל זה אתי
מלבנון כלה וגו', שעקר שניהם
באים מלבנון.

תשורי מראש אמנה - זהו גרון
שמשם יוצאת רוח השלים
לכל, (בלה) מסוד הלבנון הנסתר
והגנוז. מראש שניר וחרמון -
זוהי לשון ראש ואמצע,
שחותרת את הדבור. ממענות
אריות - אלה הם שנים. מהררי
נמרים - אלה הם שפתיים,
השלמות שבהם נשלם הדבור.
ואלה שמות בני ישראל. רבי
חייא פתח, (משלי כג) אל תלחם
את לחם רע עין ואל תתאו
למטעמתיו. אל תלחם את לחם
רע עין - משום שלחם או הנאה
מאותו איש שהוא רע עין, אינו
כדאי לאכל ולהנות ממנו.
שאלו כשידרו ישראל למצרים
לא טעמו לחם של המצרים, לא
היו נשארים בגלות, ולא היו
מציקים להם המצרים.

אמר לו רבי יצחק, והרי נגזרה
גזרה? אמר לו, הפל הוא
כראוי, שהרי לא נגזר דוקא
במצרים, שהרי לא כתוב כי גר
יהיה זרעך בארץ מצרים, אלא
(בראשית טו) בארץ לא להם, ואפלו
בארץ אחרת.

אמר רבי יצחק, מי שהוא בעל
נפש, (לא יאכל עם אדם) שמאכלו
יותר מאשר שאר בני אדם, או
מי שהולך אחר מעיו, אם פגש
באותו רע עין, ישחט עצמו ולא
יאכל מלחמו, שאין לחם רע
בעולם חוץ מאותו לחם של
בעל עין הרע. מה כתוב? כי לא
יוכלון המצרים לאכל את

למהוי כחדא בלא פרוּדא כלל. בגין דקול
איהו כלל, דבור איהו פרט. ועל דא כלל
אצטרין לפרט, ופרט אצטרין לכלל. דהא
לית קול בלא דבור, ולית דבור בלא קול.
ועל דא אתי מלבנון כלה וגו', דעקרא
דתרוייהו מלבנון קא אתיין.

תשורי מראש אמנה: דא איהו גרון,
דמתמן נפקא רוחא לאשלמא
כלא, (נ"א בלה) מרזא דלבנון סתים וגניז.
מראש שניר וחרמון: דא איהי לישנא
רישא ואמצעיתא, דמחתכא לדבור.
ממענות אריות: אלין אינון שינים. מהררי
נמרים: אלין אינון שפון, שלימו
דאשפתלים בהו דבור.

ואלה שמות בני ישראל. רבי חייא פתח,
(משלי כ"ג) אל תלחם את לחם רע עין
ואל תתאו למטעמתיו. אל תלחם את לחם
רע עין, בגין דנהמא או הנאה דההוא בר
נש דהוי רע עין, לאו איהו כדאי למיכל
ולאתהני מניה. דאי כד נחתו ישראל
למצרים, לא יטעמון נהמא דמצראי, לא
אשתבכו בגלותא, ולא יעיקון לון מצראי.
אמר ליה רבי יצחק, והא גזרא אתגזר.
אמר ליה, כלא איהו כדקא יאות,
דהא לא אתגזר במצרים דווקא, דהא לא
כתיב (בראשית ט"ו) כי גר יהיה זרעך בארץ
מצרים, אלא בארץ לא להם, ואפילו
בארעא אחרא.

אמר ר' יצחק, מאן דאיהו בעל נפש, (ס"א
לא יבול עם בר נש) דמיכליה תיר משאר
בני נשא, או מאן דהוא אזיל בתר מעוי, אי
אערע בההוא רע עין, וכוס גרמיה ולא ייכול מנהמא דיליה, דלית

הַעֲבָרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא לְמִצְרַיִם. הֲרִי לָךְ לָחֶם שֶׁל רַע עֵינַי.

שָׂרֵשָׁה הֵם שְׂדוּחִים שְׂכִינָה מִן הָעוֹלָם וּגְדוּמִים שְׂדִיּוֹרוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִהְיֶה בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם צוּחִים וְלֹא נִשְׁמַע קוֹלָם, וְאֵלֶּה הֵם: מִי שְׂשׂוֹכֵב עִם נְדָה, מִשׁוּם שְׂאִין טְמֵאָה חֲזָקָה בְּעוֹלָם חוּץ מִטְּמֵאת הַנְּדָה, וְטְמֵאת הַנְּדָה קִשָּׁה מִכָּל טְמֵאָה בְּעוֹלָם. הוּא נְטֵמָא, וְכָל הַמִּתְקַרְבִּים אֵלָיו נְטֵמָאִים עִמּוֹ. בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלְכִים, נִדְחִית שְׂכִינָה מִלְּפָנֶיהֶם.

וְרֹא עוֹד, אֵלֶּא שְׁגוּרִם צְרוּת רְעוּת עַל עֲצָמוֹ וְעַל אוֹתוֹ זֶרַע שְׂיוּלִיד. שְׂפִינָן שְׂיִקְרַב אָדָם לְנְדָה, אוֹתָהּ טְמֵאָה קוֹפְצַת עָלָיו וְנִשְׁאַרְת בְּכָל אֵיכָרְיוֹ, אוֹתוֹ זֶרַע שְׂיוּלִיד בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, (טמאים) מוֹשְׁכִים עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה, וְכָל יָמָיו יִהְיֶה בְּטְמֵאָה, שֶׁהֲרִי הַבְּנִין וְהִיסוּד שֶׁלוֹ הוּא בְּטְמֵאָה רַבָּה וְתִקְיָפָה מִכָּל טְמֵאָה שְׂבַע עוֹלָם, שְׂמִיד שְׂקָרַב אָדָם לְנְדָה, אוֹתָהּ טְמֵאָה קוֹפְצַת עָלָיו, שְׂכַתוּב (ויקרא ט) וְתִהְיֶי נְדָתָה עָלָיו.

מִי שְׂשׂוֹכֵב עִם בֵּת אֵל נָכַר, שְׂמִכְנִיס בְּרִית קֹדֶשׁ וְאוֹת הַבְּרִית לְרִשׁוֹת אַחֲרָת, שְׂכַתוּב וּבַעַל בֵּת אֵל נָכַר, וְשִׁנְיָנוּ שְׂאִין קִנְיָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּץ מִקְּנָאָה שֶׁל בְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁהִיא בְּרִית שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ וְסוּד הָאֲמוּנָה. מֶה כְּתוּב? (במדבר כ"ה) וַיַּחַל הָעָם לְזַנוֹת אֶל בְּנוֹת מוֹאָב. מִיָּד - וַיַּחַר אֶף ה' בְּיִשְׂרָאֵל.

נְהָמָא בִּישָׂא בְּעֵלְמָא, בַּר מַהֲהוּא לָחֶם רַע עֵינַי, מַה כְּתִיב (בראשית מ"ג) כִּי לֹא יוֹכְלוּן הַמִּצְרַיִם לֶאֱכֹל אֶת הָעֲבָרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא לְמִצְרַיִם, הָא לָךְ לָחֶם רַע עֵינַי. תִּלְתָּא אֵינּוּן דִּדְחִינָן שְׂכִינְתָּא מְעֵלְמָא, וְגַרְמִין, דִּדְיוּרִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא הוּי בְּעֵלְמָא, וּבְנֵי נָשָׂא צוּחִין וְלֹא אֲשַׁתְּמַע קְלִיהוּן. וְאֵלִין אֵינּוּן: מָאן (דף ג' ע"ב) דְשָׂכִיב בְּנְדָה, בְּגִין דְלִית מְסַאָבו תְּקִיף בְּעֵלְמָא בַר מְסַאָבו דְנְדָה. מְסַאָבו דְנְדָה קְשִׂיא מִכָּל מְסַאָבו דְעֵלְמָא, אֲסַתָּאב אִיהוּ, וְכָל דְמִתְקַרְבִּין בְּהַדִּיָּה יִסְתַּאָבוּן עִמֵּיהּ, בְּכָל אַתְר דְאֲזִלִין אֲתִדְחִיָּא שְׂכִינְתָּא מִן קְמִיָּהּ.

וְרֹא עוֹד, אֵלֶּא דְגָרִים מְרַעִין בִּישִׁין עַל גְּרַמֵּיהּ, וְעַל הַהוּא זֶרַעא דִּיּוּלִיד, דְכִינָן דִּיקְרַב בַּר נֶשׁ לְגַבֵּי נְדָה, הַהוּא מְסַאָבו דְלִיג עָלָיו, וַיִּשְׁתַּאֲר בְּכָל שְׂיִיפִין דִּילֵיהּ, זֶרַעא דִּיּוּלִיד בְּהַהוּא שְׂעֵתָא, (כ"א מְסַאָבו) מְשַׁכִּין עָלָיו רוּחַ מְסַאָבו. וְכָל יוֹמוֹי יִהְיֶה בְּמְסַאָבו, דְהָא בְּנִינָא וְיִסוּדָא דִּילֵיהּ אִיהוּ בְּמְסַאָבו רַב וְתִקְיָפָה מִכָּל מְסַאָבָא דְעֵלְמָא, דְמִיד דְקָרִיב בַּר נֶשׁ לְגַבֵּי נְדָה, הַהוּא מְסַאָבו דְלִיג עָלָיו, דְכְּתִיב, (ויקרא ט"ו) וְתִהְיֶי נְדָתָה עָלָיו.

מָאן דְשָׂכִיב בְּבֵת אֵל נָכַר, דְאֲעִיל בְּרִית קוּדְשׁ וְאֵת קִימָא בְּרִשׁוֹ אַחֲרָא, דְכְּתִיב, (מלאכי ב') וּבַעַל בֵּת אֵל נָכַר. וְתִנְיִן, לִית קִנְיָה קְמִי קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא, בַּר קִנְיָה דְבְּרִית קְדִישָׁא, דְאִיהוּ קִימָא דְשָׂמָא

קְדִישָׁא, וְרָזָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. מַה כְּתִיב (במדבר כ"ה) וַיַּחַל הָעָם לְזַנוֹת אֶל בְּנוֹת מוֹאָב מִיָּד וַיַּחַר אֶף ה' בְּיִשְׂרָאֵל.

רִישֵׁי עֲמָא דִּידְעוּ וְלֹא מַחוּ בִּידְיָהוּ, אֲתַעְנְשׁוּ בְּקִדְמִיתָא, דְּכַתִּיב, (במדבר כ"ה) קַח אֶת פֶּל רִאשֵׁי הָעֵם וְהוֹקַע אוֹתָם לַה' נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי אֲבָא אָמַר, מָאִי נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. נֶגֶד הַבְּרִית דְּאֶקְרִי שְׁמֵשׁ, וְעַלִּיהָ אֲתַמַּר (תהלים פ"ד) כִּי שְׁמֵשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹהִים. שְׁמֵשׁ וּמִגֵּן - זו בְּרִית קִדְשׁ. מַה שְׁמֵשׁ זֹרַח וּמֵאִיר לְעוֹלָם, אֵיךְ כִּף בְּרִית קִדְשׁ זֹרַח וּמֵאִיר אֶת גּוֹף הָאָדָם. מִגֵּן - מַה מִּגֵּן הוּא פְּדֵי לְהִגֵּן עַל הָאָדָם, אֵיךְ כִּף בְּרִית קִדְשׁ מִגְּנָה עַל הָאָדָם, וּמִי שֶׁשׁוֹמֵר אוֹתָהּ, אֵין נֹזֵק בְּעוֹלָם שְׂיֻכַּל לְקַרֵּב אֵלָיו, וְנָהוּ נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רִאשֵׁי הָעֵם יִתְפַּסּוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּחֻטָּא זֶה, אִם יוֹדְעִים וְלֹא מִקְנָאִים לוֹ, מִשׁוּם שְׁחוּבָה זוֹ עַלֵּיהֶם לְקַנָּא לְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְרִית הַזֹּאת, מִי שֶׁמְכַנְּסֵי קִדְשָׁהּ זוֹ לְרִשׁוֹת אַחֲרֶת, עַלֵּיו כְּתוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכֹלָא קִנְיָהּ חָדָא. וְעַל דָּא אֲתַדְחִיָּא שְׂכִינְתָא מִקְמִיָּה. מָאֵן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית קִדְשֵׁי דְחֻתִּים בְּבִשְׂרִיָּה דְּבַר נָשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָאֵן דְּמִשְׁקַר חוֹתְמָא דְּמִלְכָּא, מִשְׁקַר בִּיָּה בְּמִלְכָּא, לִית לִיהּ חוּלְקָא בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל, אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א ותי"ד)

רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, (שמואל א', י"ב) וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲזְבוּ וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מַה זֶה וַיִּשְׁפְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ? שִׁדְחוּ מֵהֶם בְּרִית קִדְשׁ, שְׁמְלוּ וְלֹא פְּרָעוּ, עַד שֶׁבָּאָה דְּבוּרָה וְנִדְבָה בְּזֶה אֶת פֶּל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שופטים ה) בְּפָרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנִיב עִם בְּרַכּוֹ ה'.

רִישֵׁי עֲמָא דִּידְעוּ וְלֹא מַחוּ בִּידְיָהוּ, אֲתַעְנְשׁוּ בְּקִדְמִיתָא, דְּכַתִּיב, (במדבר כ"ה) קַח אֶת פֶּל רִאשֵׁי הָעֵם וְהוֹקַע אוֹתָם לַה' נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי אֲבָא אָמַר, מָאִי נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. נֶגֶד הַבְּרִית דְּאֶקְרִי שְׁמֵשׁ, וְעַלִּיהָ אֲתַמַּר (תהלים פ"ד) כִּי שְׁמֵשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹהִים. שְׁמֵשׁ וּמִגֵּן דָּא בְּרִית קִדְשֵׁי. מַה שְׁמֵשׁ זֹרַח וּמֵאִיר עַל עֲלָמָא, אוֹף הָכִי בְּרִית קִדְשֵׁי זֹרַח וּמֵאִיר גּוֹפָא דְּבַר נָשׁ. מִגֵּן: מַה מִּגֵּן אִיהוּ לְאַגְנָא עַלִּיהָ דְּבַר נָשׁ, אוֹף הָכִי בְּרִית קִדְשֵׁי מִגֵּן עַלִּיהָ דְּבַר נָשׁ, וּמֵאֵן דְּנָטִיר לִיהּ, לִית נִזְקָא בְּעֲלָמָא, דִּיכִיל לְמִקְרַב בְּהַדְיָה וְדָא הוּא נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ.

רִישֵׁי עֲמָא, יִתְפַּסּוּ בְּכָל דְּרָא וְדָרָא בְּחוּבָא דָּא, אִי יוֹדְעִין וְלֹא מִקְנָאִין לִיהּ. בְּגִין דְּחוּבָא דָּא עַלֵּיָהוּ, לְקַנְיָהּ לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּהַאי בְּרִית, מָאֵן דְּאֵעִיל קִדְשָׁהּ דָּא בְּרִשׁוֹתָא אַחֲרָא, עַלִּיהּ כְּתִיב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכֹלָא קִנְיָהּ חָדָא. וְעַל דָּא אֲתַדְחִיָּא שְׂכִינְתָא מִקְמִיָּה. מָאֵן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית קִדְשֵׁי דְחֻתִּים בְּבִשְׂרִיָּה דְּבַר נָשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָאֵן דְּמִשְׁקַר חוֹתְמָא דְּמִלְכָּא, מִשְׁקַר בִּיָּה בְּמִלְכָּא, לִית לִיהּ חוּלְקָא בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל, אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א ותי"ד)

רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, (שמואל א', י"ב) וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲזְבוּ וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מָאִי וַיִּשְׁפְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ. דְּדָחוּ מִנִּיָּהוּ בְּרִית קִיּוּמָא קִדְשֵׁי, הוּוּ גְזָרִין וְלֹא פְּרָעִין, עַד דְּאֲתַת דְּבוּרָה וְנִדְבִיבַת בְּהַאי לְכָל יִשְׂרָאֵל כְּמַה דְּכַתִּיב, (שופטים ה) בְּפָרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנִיב עִם בְּרַכּוֹ ה'.

מי שהורג בנו, אותו עבר
שאשתו התעברה, וגורם להרגו
במעיה, שסותר בנינו של
הקדוש ברוך הוא ואמנות שלו.
יש מי שהורג אדם, וזה הורג
בנו.

שרש רעות עושה שכל העולם
לא יכול לסבל, ועל זה העולם
מתמוגג לאט לאט, ולא ידוע
למה, והקדוש ברוך הוא
מסתלק מהעולם, וחרב ורעב
ומות באים על העולם, ואלה
הם: הורג בנו, סותר בנין
המלך. ודוחה את השכינה,
שהולכת ומשוטטת בעולם ולא
מוצאת מנוחה, ועל (יה) אלו
רוח (רוחות) הקדש (עושה) בוכה,
והעולם נדון בכל הדינים הללו.
אוי לאותו האיש, אוי לו! טוב
לו שלא נברא בעולם!

אשריהם ישראל, שאף על גב
שהיו בגלות מצרים, נשמרו
מכל שלשת אלה - מנדה, מבת
אל נכר, ומהרג של זרעם,
והשתדלו בפרהסיא בפריה
ורביה. שאף על גב שנגזרה
הגזרה כל הבן הילוד היארה
תשליכהו, לא נמצא ביניהם מי
שהורג עבר במעי אשה, כל
שפן אחר כף. ובזכות זו יצאו
ישראל מהגלות.

מנדה - ששנה רפי חיאי, מה
שפתיב (שמות לח) ויעש את הכיור
נחשת ואת בנו נחשת כמראת
הצבאות. מפני מה זכו נשים
לזה? משום ששמרו עצמן
בגלות מצרים, שלאחר שנטהרו
היו באות מקשטות, ומסתכלות
במראה בבעליהן, ומעוררות
אותם לפריה ורביה.

מבת אל נכר - שכתוב יצאו כל
צבאות ה' וגו', וכתוב (תהלים קכב)
שבטי זה עדות לישראל. עדות
לישראל ודאי. ואלה שמות בני

מאן דקטיל בנוי, ההוא עוברא דמתעברא
אתתיה, וגרים לקטלא ליה במעהא,
דסתיר בניינא דקודשא בריה הוא ואומנותא
דיליה. אית מאן דקטיל בר נש, והאי קטיל
בנוי.

תרתא בישין עביד דכל עלמא לא יכיל
למסבל, ועל דא עלמא מתמוגגא
זעיר זעיר, ולא ידיע, וקודשא בריה הוא
אסתלק מעלמא, וחרבא וכפנא ומותנא
אתיין על עלמא. ואלין אינון: קטיל בנוי,
סתיר בניינא דמלפא, דחיא שכינתא, דאזלא
ומשטטא בעלמא, ולא אשפחת נייחא. ועל
(דא) אלין, רוחא (ס"א רוחין) דקודשא (עביד) בכיה,
ועלמא אתדן בכל הני דינין. ווי לההוא בר
נש, ווי ליה, טב ליה דלא יתברי בעלמא.

זבאין אינון ישראל, דאף על גב דהוו
בגלותא דמצרים, אסתמרו מפל הני
תלתא, מנדה, ומבת אל נכר, ומקטול זרעא,
ואשתדלו בפרהסיא בפריה ורביה. דאף על
גב דגזרה אתגזרת (שמות א) כל הבן הילוד
היאורה תשליכהו, לא אשתכח ביניהון מאן
דקטיל עוברא במעהא דאתתא, כל שפן
לבתר. ובזכותא דא נפקו ישראל מן גלותא.

מנדה: דתני רפי חיאי מאי (דף ט' ע"א) דכתיב,

(שמות ל"ח) ויעש את הכיור נחשת ואת

בנו נחשת כמראות הצבאות. מפני מה זכו
נשין להאי, בגין דאסתמרו גרמיהו בגלותא
דמצרים, דלכתר דאתדכיין הוו אתיין
מתקשטן ומסתפלן במראה כבעליהון,
ומעוררין לון בפריה ורביה.

מבת אל נכר, דכתיב, (שמות י"ב) יצאו כל
צבאות ה' וגו'. וכתיב (תהלים קכ"ב) שבטי
זה עדות לישראל. עדות לישראל ודאי.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁבִטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל.
דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאִי תִימָא וְהָא כְּתִיב וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי. הָא
וּדְאִי חַד הָוָה, וּפְרַסְמוּ קְרָא, דְּכְתִיב, (ויקרא
כ"ד) וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי וְגו' וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית
בַּת דְּבָרִי לְמֹטֶה דָן. פְּרִיָּה וּרְבִיָּה דְכְתִיב, (שמות
א') וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וְגו'. וּמְכַל
הַגִּי אֶסְתְּמְרוּ יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָאלוּ, בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִי
יוֹסִי הוּוּ אֶזְלִי בְּאוּרְחָא, עַד דִּהְוּוּ
אֶזְלִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי, אֶפְתַּח
פּוּמָךְ, וַיִּנְהַרְוֵן מִיֶּלֶךְ אָמַר לִיה נִיחָא קַמִּיה
דְּמַר, דְּאֶשְׁאֵל מְלָה חָדָא דְקִשְׁיָא לִי, הָא
שְׁמַעְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דִּהְוָה אָמַר, וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא. כָּל אֵינּוֹן
חִילִין וּמְשָׁרְיִין דִּהְוּוּ נַחְתִּין לְגַלּוּתָא בְּהַדִּי
יַעֲקֹב, דְכְתִיב, אֵת יַעֲקֹב. מַהוּ דְכְתִיב אִישׁ
וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אָמַר לִיה, וּדְאִי הָכִי הוּא. אֶלָּא
הָא תְּנִינָן, כָּל דְּמִקְבֵּל מֵאַחֲרָא, אִיהוּ בֵּיתָא
מַהוּהוּא דִּיהֵיב, וְעַל דָּא אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א', ט') וַיְהִי כְּכַלּוֹת
שְׁלֹמֹה לְבַנּוֹת אֵת בַּיִת ה' וְאֵת בַּיִת
הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְכִי כִיּוֹן דְּאָמַר אֵת בַּיִת ה', מַהוּ
וְאֵת בַּיִת הַמֶּלֶךְ, אִי בְּגִין שְׁלֹמֹה אֶתְמַר, לָאוּ
הָכִי, אֶלָּא אֵת בַּיִת ה' דָּא בַּיִת הַמֶּקְדֵּשׁ, וְאֵת
בַּיִת הַמֶּלֶךְ דָּא קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים.

בַּיִת ה' דָּאִיהוּ בַּיִת הַמֶּקְדֵּשׁ כְּגוֹן: עֲזָרוֹת
וּלְשִׁכוֹת וּבַיִת הָאוּלָּם וְהַדְּבִיר, דָּא בַּיִת
הַמֶּקְדֵּשׁ, וּדְאִי אֶקְרִי בַּיִת ה'. בַּיִת הַמֶּלֶךְ: דָּא
קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים, דָּאִיהוּ פְּנִימָאָה דְכֻלָּא, הַמֶּלֶךְ
סְתָם. מֶלֶךְ דָּא, אַף עַל גַּב דָּאִיהוּ מֶלֶךְ עֲלָאָה,

יִשְׂרָאֵל. שְׁבִטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. דָּבַר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאִם תִּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב וְהוּא בֶן
אִישׁ מִצְרִי? הָרִי וּדְאִי אֶחָד הָיָה,
וּפְרַסְמוּ הַכְּתוּב, שְׁכַתוּב (ויקרא כד)
וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי וְגו', וְשֵׁם
אִמּוֹ שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי לְמֹטֶה דָן.
פְּרִיָּה וּרְבִיָּה - שְׁכַתוּב וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל פְּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וְגו'.
וּמְכַל אֵלֶּה נִשְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל נִכְנְסוּ - בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יִצְאוּ. זֶהוּ שְׁכַתוּב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי
אֶלְעָזָר וּרְבִי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
בְּדַרְדַּף. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי, פְּתַח פִּיךָ
וַיֵּאִירוּ דְבָרֶיךָ. אָמַר לוֹ, גּוֹחַ
לְפָנֵי מַר שְׁאֶשְׁאֵל דְּבַר אֶחָד
שְׁקִישָׁה לִי? הָרִי שְׁמַעְתִּי
מִהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיָּה
אוֹמֵר, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
- יִשְׂרָאֵל סְבָא, כָּל אוֹתָם חִילוֹת
וּמַחְנוֹת שֶׁהָיוּ יוֹרְדִים לְגַלוּת עִם
יַעֲקֹב, שְׁכַתוּב אֵת יַעֲקֹב. מַה זֶה
שְׁכַתוּב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ? אָמַר
לוֹ, וּדְאִי זֶה כֶּף, אֶלָּא הָרִי
שְׁנִינּוּ, כָּל הַמִּקְבֵּל מֵאַחֵר, הוּא
בַּיִת לְאוֹתוֹ שְׁנַתָּן, וְעַל זֶה אִישׁ
וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א'-
ט) וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְבַנּוֹת אֵת
בַּיִת ה' וְאֵת בַּיִת הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְכִי
כִיּוֹן שְׁאָמַר אֵת בַּיִת ה', מַה זֶה
וְאֵת בַּיִת הַמֶּלֶךְ? אִם בְּשִׁבִיל
שְׁלֹמֹה זֶה נֶאמַר - לֹא כֶּף! אֶלָּא
בַּיִת ה' זֶה בַּיִת הַמֶּקְדֵּשׁ, וְאֵת
בַּיִת הַמֶּלֶךְ זֶה קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים.
בַּיִת ה' שֶׁהוּא בַּיִת הַמֶּקְדֵּשׁ,
כְּמוֹ עֲזָרוֹת וּלְשִׁכוֹת וּבַיִת
הָאוּלָּם וְהַדְּבִיר, זֶה בַּיִת
הַמֶּקְדֵּשׁ, וּדְאִי נִקְרָא בַּיִת ה'.
בַּיִת הַמֶּלֶךְ - זֶה קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים,
שֶׁהוּא הַפְּנִימִי שֶׁל הַכֵּל, הַמֶּלֶךְ

אִיהוּ נֹוקְבָא לְגַבֵּי נְקוּדָה עֲלָאָה, סְתִימָא דְכֵלָא. וְאַף עַל גַּב דְּאִיהוּ נֹוקְבָא, אִיהוּ דְכוּרָא לְגַבֵּי מְלֶךְ דְּלִתְתָא, וּבְגִין כְּךָ כְּלָא כְּגֹוּנָא דָא וְעַל דָּא, תְּתָאִי, בְּרִזָּא דָא כְּתִיב בְּהוּ, אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ.

סְתָם. מְלֶךְ זֶה, אָף עַל גַּב שְׁהוּא מְלֶךְ עֲלִיּוֹן, הוּא נְקֻבָּה אֶל נְקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, נִסְתָּרַת הַכֹּל. וְאַף עַל גַּב שְׁהוּא נְקֻבָּה, הוּא זָכָר לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹמָטָה, וְלִכְּן הַכֹּל כְּמוֹ זֶה וְעַל זֶה, תְּחַתּוּנִים, בְּסוּד זֶה כְּתוּב בְּהֵם אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ.

וְאַלְּהָ שְׁמוֹת, רַבִּי (אֶלְעָזָר) יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') גֵּן נְעוּל אַחֲתִי כְלָה גַל נְעוּל מְעִין חֲתוּם. גֵּן נְעוּל: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא גֵן נְעוּל. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הֵגֵן הִזְהָ צָרִיף לְשִׁמּוֹר, לְעֵדוּר, וְלַהֲשָׁקוֹת, וְלִזְמוּר. כְּךָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, צָרִיכָה לְעֵדוּר, וְלְשִׁמּוֹר, וְלַהֲשָׁקוֹת, וְלִזְמוּר, וְנִקְרְאֵת גֵּן, וְנִקְרְאֵת כְּרָם, מַה הַכְּרָם הִזְהָ צָרִיף לְעֵדוּר וְלַהֲשָׁקוֹת וְלִזְמוּר וְלַחֲפוּר, כְּךָ יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ^ה) כִּי כָרַם ה' צִבְאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְכְתִיב, (ישעיה ^ה) כִּי כָרַם ה' וַיַּעֲזָקֵהוּ וַיִּסְקַלְהוּ וַיְגוּ'.
 תּוֹסַפְתָּא

וְאַלְּהָ שְׁמוֹת. רַבִּי (אֶלְעָזָר) יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר (שִׁיר ד') גֵּן נְעוּל אַחֲתִי כְלָה גַל נְעוּל מְעִין חֲתוּם. גֵּן נְעוּל - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא גֵן נְעוּל. שְׁאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הֵגֵן הִזְהָ צָרִיף לְשִׁמּוֹר, לְעֵדוּר וְלַהֲשָׁקוֹת וְלִזְמוּר - כְּךָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל צָרִיכָה לְעֵדוּר וְלְשִׁמּוֹר וְלַהֲשָׁקוֹת וְלִזְמוּר, וְנִקְרְאֵת גֵּן, וְנִקְרְאֵת כְּרָם. מַה הַכְּרָם הִזְהָ צָרִיף לְעֵדוּר וְלַהֲשָׁקוֹת וְלִזְמוּר וְלַחֲפוּר - כְּךָ יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה ה) כִּי כָרַם ה' צִבְאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְכְתוּב וַיַּעֲזָקֵהוּ וַיִּסְקַלְהוּ וַיְגוּ'.

תּוֹסַפְתָּא
 מִתְּנִיתִין: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִן פִּתְחִין עֵינָנָא חֲמָאן, גַּלְגְּלִי רְתִיכְתָּא קִדִּישְׁתָּא נְטֻלִין בְּמִטְלָנוּי, וְקַל שִׁירְתָּא בְּסִימָא לְאוּדְנִין, יָאָה לְלָבָא, סְלִקָּא וְנַחְתָּא, אֲזֵלָא וְלֹא נְטֻלָא, מְזִדְעִזְעִין אֶלְף אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבְבֵּן וּפְתַחֲחִין שִׁירְתָּא מְלָרַע לְעֵילָא.

תּוֹסַפְתָּא
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִן פִּתְחִין עֵינָנָא חֲמָאן, גַּלְגְּלִי רְתִיכְתָּא קִדִּישְׁתָּא נְטֻלִין בְּמִטְלָנוּי, וְקַל שִׁירְתָּא בְּסִימָא לְאוּדְנִין, יָאָה לְלָבָא, סְלִקָּא וְנַחְתָּא, אֲזֵלָא וְלֹא נְטֻלָא, מְזִדְעִזְעִין אֶלְף אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבְבֵּן וּפְתַחֲחִין שִׁירְתָּא מְלָרַע לְעֵילָא.
 לְקַדְּרָ נְעִימוּתָא הִהוּא, קְיִימִין מָאן דְּקִיִּימִין, וּמִתְּפַנְפְּיִין בְּכַנּוּפֵיָא לְסִטְרָא דִּימִינָא, אַרְבַּע מָאָה וַחֲמִשִּׁין אֶלְפִין מְאָרִי דְעֵינִין. חֲמָאן וְלֹא חֲמָאן, קְיִימִין בְּקִיּוּמִיהוּן. תְּרִין סִטְרִין אַחַרְגִּין אַתְחִוּרוּ (ס"א אַתְחִוּרוּ) בְּגִיגְיָהוּן. וְלְסִטְרָא דְשְׂמַאלָא מְאָתָן וַחֲמִשִּׁין אֶלְפִין. אֵינּוּן מְאָרִיהוּן דִּיבְבָא, מִיבְבִין וּמִיגְלִילִין מְאָתָר בֵּית מוֹתְבִיָהוּן, פִּתְחִין בְּדִינָא וּמְסִימִין בְּדִינָא. מִיבְבִין תְּנִינּוֹת, וְדִינָא יְתִיב, וְסִפְרִין

לְקַדְּרָ נְעִימוּתָא הִהוּא, קְיִימִין מָאן דְּקִיִּימִין, וּמִתְּפַנְפְּיִין בְּכַנּוּפֵיָא לְסִטְרָא דִּימִינָא, אַרְבַּע מָאָה וַחֲמִשִּׁין אֶלְפִין מְאָרִי דְעֵינִין. חֲמָאן וְלֹא חֲמָאן, קְיִימִין בְּקִיּוּמִיהוּן. תְּרִין סִטְרִין אַחַרְגִּין אַתְחִוּרוּ (ס"א אַתְחִוּרוּ) בְּגִיגְיָהוּן. וְלְסִטְרָא דְשְׂמַאלָא מְאָתָן וַחֲמִשִּׁין אֶלְפִין. אֵינּוּן מְאָרִיהוּן דִּיבְבָא, מִיבְבִין וּמִיגְלִילִין מְאָתָר בֵּית מוֹתְבִיָהוּן, פִּתְחִין בְּדִינָא וּמְסִימִין בְּדִינָא. מִיבְבִין תְּנִינּוֹת, וְדִינָא יְתִיב, וְסִפְרִין

פְּתִיחוּ. בִּיה שְׁעֵתָא, סְלִיק מְאָרִיָּה דְדִינָא,
 דְקָאִים עֲלִיהוּן, וַיְתִיב בְּכוֹרְסִיָּא דְדִינָא,
 וְשִׁירְתָּא אֲשַׁתְּכּוּךְ, עַד לֹא תִסְתַּיִם דִּינָא סַתְרוּן
 מְאָרִי דְעֵינִין דְלִסְטָרָא יְמִינָא, וְעַמְהוּן (ד) ^ד
 תְּמַנְיִסָר אֶלְפִין אַחְרָנִין תְּקַעִין, וְלֹא
 מְיַבְבִּין וְלֹא מְיַלְלִין (ס"א לא מְיַלְלִין וְלֹא מְיַבְבִּין) פְּתַחֲוּ
 שִׁירְתָּא, מְזַדְעָזְעוּן מְאֵתָן וְחַמְשִׁין אֶלְפִין מְאָרִי
 דִּיבְבָא.

תְּקַע תְּנַיִנוֹת וְלֹא מְיַבְבִּין (ס"א לא מְיַבְבִּין וְלֹא מְיַלְלִין)
 נְטִיל פְטְרוֹנָא, מַהֲהוּא כְּרִסְיָא וַיְתִיב
 בְּכוֹרְסִיָּא דְוּוּתְרָנוּתָא. בִּיה זְמַנָּא הָהּ (נ"א הוּא)
 מְדַפְר שְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה רַבָּא, דְבַהֲהוּא
 שְׁמָא חַיִּים לְכֻלָּא.

פְּתַח וְאָמַר זְמַנָּא חָדָא יו"ד ה"א וַי"ו ה"א
 (ס"א יו"ד ה"א וַי"ו ה"א) כְּמַה דְאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ל"ד)
 וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה. פְּתַחֲוּן פְּקַדְמִיתָא מְאָרִי
 גִלְגְּלִי קְדִישִׁין. וְאֶלְף אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבְבּוּן,
 וְאֶמְרִי שִׁירְתָּא, מְשַׁבְּחִין וְאֶמְרִין, בְּרִיךְ יְקָרָא
 דַּה' מְאֵתָר בֵּית שְׁכִינְתֵּיהּ.

אֲתֵיָּא הֵהוּא גִנְתָּא, דְהוֹת (נ"א דַּאֲתֵיָּא) טְמִירָא
 בְּמֵאֵתָן וְחַמְשִׁין עֲלִמִין, הוּא שְׁכִינְתָּא
 יְקָרָא בְּזִינָה, דְנִפְיָק מְזִינָא לְזִינָא, וְזִינָה נְגִיד
 מְנִיָּה, לְאַרְבַּע סְטָרִין רִישִׁין, לְקַדְמָאִי (ס"א
 לְמִנְיָמָא), מַהֲהוּא זִינָא נִפְק (ס"א אֲתֵמְשֵׁךְ) לְכֻלְהוּ
 דְאֵינּוּן לְתַתָּא, וְהֵיָּא אֶקְרִי גִנְתָּא דְעָדָן.

פְּתַח תְּנַיִנוֹת הֵהוּא סְבָא, פְטְרוֹנָא דְכֻלָּא
 וּמְדַפְר שְׁמִיָּה יו"ד ה"א וַי"ו ה"א,
 וְכֻלְהוּ פְתַחֲוּ בְתִלְיִסָר מְכִילָן דְרַחֲמֵי. מְאֵן
 חָמִי כָל אֵלִין תְּקִיפִין, רָאמִין דְרָאמִין,
 תְּקִיפִין דְתְקִיפִין, וְתִיכִין קְדִישִׁין, וְשְׁמָא,
 וְכָל חִילְהוּן, מְזַדְעָזְעוּן וּמְתַחֲלַחֲלָן בְּאֵימְתָא
 סְגִיָּא, מְשַׁבְּחִין שְׁמָא קְדִישָׁא, וְאֶמְרִין שִׁירְתָּא.
 זְכָאִין אֵינּוּן נִשְׁמַתְהוּן דְצַדִּיקֵיָּא, דְאֵינּוּן

מְיַבְבִּים שְׁנִית, וְדִין יוֹשֵׁב,
 וּסְפָרִים נִפְתַּחֲוּ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 עוֹלָה בְּעַל הַדִּין שְׁעוֹמֵד עֲלֶיהֶם,
 וַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין, וְשִׁירָה
 שׁוֹכֶכֶת עַד שְׁלֹא יִסְתַּיִם הַדִּין.
 סוֹבְבִים בְּעַלֵי הָעֵינַיִם שֶׁלְצַד
 יָמִין, וְעַמֵּם שְׁמוֹנָה עֶשֶׂר אֶלְף
 תּוֹקְעִים, וְלֹא מְיַבְבִּים וְלֹא
 מְיַלְלִים (ס"א לא מְיַלְלִין וְלֹא מְיַבְבִּין)
 וּפּוֹתְחִים בְּשִׁירָה. מְזַדְעָזְעִים
 מְאֵתִים וְחַמְשִׁים אֶלְף בְּעַלֵי
 יִבְבָּה.

תּוֹקַע שְׁנִית וְלֹא מְיַבְבִּים (וְלֹא
 מְיַבְבִּים וְלֹא מְיַלְלִים). נוֹסֵעַ הַפְטְרוֹן
 מֵאוֹתוֹ כֶּסֶף וַיּוֹשֵׁב בְּכֶסֶף
 הַוּוּתְרָנוּת. בְּאוֹתוֹ זְמַן הָיָה (הוּא)
 מְזַכֵּיר שֵׁם קְדוֹשׁ עֲלִיוֹן וְגִדּוּל,
 שְׁבָאוֹתוֹ שֵׁם יֵשׁ חַיִּים לְכֻלָּא.
 פְּתַח וְאָמַר פַּעַם אַחַת יו"ד ה"א
 וַי"ו ה"א (יו"ד ה"א וַי"ו ה"א), כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל"ד) וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'.
 פּוֹתְחִים כְּבַתְחֻלָּה בְּעַלֵי גִלְגְּלִים
 קְדוֹשִׁים, וְאֶלְף אֶלְפִים וְרַבּוּא
 רַבְבּוֹת, וְאֶמְרִים שִׁירָה,
 מְשַׁבְּחִים וְאֶמְרִים, בְּרִיךְ כְּבוֹד
 ה' מִמְּקוֹם בֵּית שְׁכִינְתוֹ.

בָּא אוֹתוֹ הַגֵּן, שְׁהִיתָה (שְׁהִיא)
 שְׁמוּרָה בְּמֵאֵתִים וְחַמְשִׁים
 עוֹלָמוֹת, הִיא שְׁכִינָה נִכְבְּדָה
 בְּזִינָה, שְׁיוֹצֵאת מְזִינָא לְזִינָא, וְזִינָה
 שׁוֹפֵעַ מִמְנָה לְאַרְבַּעַה צְדָדִים
 רְאִשִׁים לְרֵאשׁוֹנִים (לְקִיּוּם).
 מֵאוֹתוֹ זִינָא יוֹצֵא (בְּמִשְׁרָף) לְכֻלָּא
 אוֹתָם לְמַטָּה, וְהִיא נִקְרֵאת גֵּן
 עָדָן.

פְּתַח שְׁנִית אוֹתוֹ זְקָן, הַפְטְרוֹן
 שֶׁל הַפֶּל, וּמְזַכֵּיר שְׁמוֹ יו"ד ה"א
 וַי"ו ה"א, וְכֻלָּם פּוֹתְחִים
 בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחֻמִּים.
 מִי רָאָה כָּל הַתְּקִיפִים הַלְלוּ,
 רָמִים שֶׁל רָמִים, תְּקִיפִים שֶׁל
 תְּקִיפִים, מְרַבְּבוֹת קְדוֹשִׁים,
 וְשָׁמַיִם וְכָל חִילְהֵם, מְזַדְעָזְעִים
 וּמְתַחֲלַחֲלִים בְּאֵימָה רַבָּה,

מִשְׁבַּחִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
וְאוֹמְרִים שִׁירָה. אֲשֶׁרֵיהֶם
נִשְׁמֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּאוֹתוֹ
הַעֲדוּן וְיִוָּדְעִים אֶת זֶה, עַל זֶה
נֹאמַר (ירמיה') מִי לֹא יִירָאךָ מְלֶךְ
הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשִׁינְדָה
שְׂכִינָה לְמִצְרַיִם, יְרָדָה חַיָּה אַחַת
שֶׁשְּׁמָהּ יִשְׂרָאֵל בְּדִיוֹקָן אוֹתוֹ
הַזָּקֵן, וְאָרְבָּעִים וּשְׁנַיִם שְׁמָשִׁים
קְדוּשִׁים עִמּוֹ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד
אוֹת קְדוּשָׁה עִמּוֹ מֵהַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, וְכֻלָּם יְרָדוּ עִם יַעֲקֹב
לְמִצְרַיִם. זֶהוּ שְׂכַתוֹב וְאֵלֶּה
שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, מִמֶּשְׁמַע שְׁאָמַר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אֶת יַעֲקֹב,
וְלֹא נֹאמַר אֹתוֹ.

שָׂאֵר רַבִּי יְהוּדָה אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן, (אָמַר לוֹ) כִּינּוּן
שֶׁשְּׁמַעְתָּ מֵאֲבִיךָ אֶת פְּרֻשַׁת
וְאֵלֶּה שְׁמֹת בְּסוּד עֲלִיּוֹן, מֵהַ זֶה
שְׁאָמַר אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ? אָמַר
לוֹ, אוֹתָהּ מְלָה שֶׁהִיא אוֹמֵר
אָבָא, אֵלּוּ הֵם מְלֶאכִים עֲלִיּוֹנִים,
שֶׁהֵם מֵעַל הַתַּחְתּוֹנִים מֵהֶם. זֶהוּ
שְׂכַתוֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. וְכֵן
אָמַר אָבָא, כָּל אוֹתָם מְלֶאכִים
שֶׁבְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה, נִקְרָאִים
גְּבָרִים זְכָרִים, וְאוֹתָם שֶׁבְּדַרְגָּה
תַּחְתּוֹנָה מֵהֶם, נִקְרָאִים (גְּבוּת)
בֵּית, שֶׁאִשָּׁה נִקְבָּה שְׁמֻקְבֵּלֶת מִן
הַזָּכָר.

רַבִּי יִצְחָק הִיָּה עוֹמֵד לִפְנֵי רַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
שְׂכִינָה יְרָדָה עִם יַעֲקֹב
לְמִצְרַיִם? אָמַר לוֹ, וְלֹא? וְהָרִי
כְּתוּב (בראשית מז) אֲנֹכִי אֶרְדֵּי עִמָּךְ.
אָמַר לוֹ, בֵּא תֵרָאֶה, שְׂכִינָה
יְרָדָה לְמִצְרַיִם אֶת יַעֲקֹב, וְשֵׁשׁ
מֵאוֹת אֶלֶף מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת
(אֲחֵרוֹת) עִמָּה, וְהִינּוּ מֵהַ שְׂכַתוֹב
שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי. שְׁנֵינּוּ, שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת יְרָדוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, וְכֻלָּם

בְּהֵוֹא עֲדוּנָא, וְיִדְעִין דָּא, עַל הַאי אֵיתְמַר
(ירמיה') מִי לֹא יִירָאךָ מְלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה
וְגו' (ע"ב תוספתא)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד נַחְתַּת שְׂכִינְתָא
לְמִצְרַיִם, נַחְתַּת חַיָּה חֲדָא, דְּשְׁמָהּ
יִשְׂרָאֵל, בְּדִיוֹקָנָא דֵּהֵוֹא סְבָא, וְאָרְבָּעִין
וּתְרִין שְׁמָשִׁין קְדִישִׁין עִמָּיה, וְכָל חַד וְחַד אֶת
קְדִישָׁא עִמָּיה, מִשְׁמָא קְדִישָׁא, וְכֻלְהוּ נַחְתַּן
עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, וְאֵלֶּה
שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִמֶּשְׁמַע דְּקָאמַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאַחַר כֵּן אֶת יַעֲקֹב, וְלֹא נֹאמַר אֹתוֹ.

שָׂאֵר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,
(אָמַר לֵיהּ) כִּינּוּן דְּשְׁמַעְתָּ מֵאֲבִיךָ, פְּרֻשַׁת
וְאֵלֶּה שְׁמֹת בְּרִזָּא עֲלָאָה, מָאִי קָאמַר אִישׁ
וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אָמַר לֵיהּ, הֵהוּא מְלָה דֵּהוּה אָמַר
אָבָא, אֵינּוֹן הוּוּ מְלֶאכִין עֲלִיּוֹן, דְּאֵינּוֹן
לְעִילָא עַל תַּתָּאי מְנַהוּן, הֵינּוּ דְכַתִּיב אִישׁ
וּבֵיתוֹ בָּאוּ, וְהָכִי אָמַר אָבָא, כָּל אֵינּוֹן מְלֶאכִין
דְּבְּדַרְגָּא עֲלָאָה, אֶקְרוּן גּוּבְרִין דּוּכְרִין, וְאֵינּוֹן
דְּבְּדַרְגָּא תַּתָּאָה מְנַהוּן, אֶתְקְרוּן (נִקְבָּתָא) בֵּית,
דְּאֶתְתָּא נּוֹקְבָא דְּמִקְבֵּלָא מִן דְּכוּרָא.

רַבִּי יִצְחָק הִוָּה קָאִים קָמִיה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַ
רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ שְׂכִינְתָא נַחְתַּת
לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב. אָמַר לֵיהּ וְלֹא, וְהָא כַּתִּיב
(בראשית מז) אֲנֹכִי אֶרְדֵּי עִמָּךְ. אָמַר לֵיהּ תָּא חַזִּי,
שְׂכִינְתָא נַחְתַּת לְמִצְרַיִם אֶת יַעֲקֹב וְשִׁית מָאָה
אֶלְפִין רְתִיבִין קְדִישִׁין (אֲחֵרִין) עִמָּה, וְהֵינּוּ
דְכַתִּיב כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי, תְּנִינָן שִׁית
מָאָה אֶלְפִין רְתִיבִין קְדִישִׁין נַחְתּוּ עִם יַעֲקֹב
לְמִצְרַיִם, וְכֻלְהוּ סְלִיקוּ מִתַּמָּן, כִּד נִפְקוּ

כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי. שְׁנֵינּוּ, שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת יְרָדוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, וְכֻלָּם

עלו משם כשיצאו ישראל ממצרים. זהו שכתוב (שמות יב) ויסעו בני ישראל מרעמסס סכתה כשש מאות אלף רגלי וגו'. שש מאות לא נאמר, אלא כשש מאות. כמו שיצאו אלה, כף יצאו אלה.

ובא ראה סוד הדבר, בזמן שיצאו המרכבות הקדושות הללו והמתנות הקדושים, ראו ישראל וידעו שהם מתעפבים בשבילם, וכל החפזון שעשו ישראל היה בגללם, והינו שכתוב ולא יכלו להתמהמה, היה לו לומר ולא רצו להתמהמה, אבל לא כתוב אלא ולא יכלו. ונודעו (אז נודע) ממש, שכל בני ישראל היו בני ישראל של הרקיע, והינו מה שכתוב בני ישראל הבאים את יעקב, ועל זה לא נאמר ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה אתו, אלא ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב. הבאים מצרימה את בראשונה, ועם מי? את יעקב.

אמר רבי יהודה, [נ"א רבי יצחק] [נ"א רבי יוסי] קל וחומר, ומה כשנצל יעקב מלבן כתוב (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים - כשירד לגלות והקדוש ברוך הוא אמר אנכי ארד עמך מצרימה, (ד' ע"א) לאו דינא, הואיל ופטרונא נחתא דייחתון שמשוי עמיה, היינו דכתיב הבאים מצרימה את יעקב. רבי יעקב מפרך חנן אמר משמו של רבי אבא, מי הם בני ישראל של פאן? אותם שנקראו בני ישראל ממש.

רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות יי אשר שם שמות בארץ. אל תקרי שמות. אלא שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות. והולך זה כזה,

ישראל ממצרים. הדא הוא דכתיב, (שמות י"ב) ויסעו בני ישראל מרעמסס סכותה כשש מאות אלף רגלי וגו'. שש מאות לא נאמר, אלא כשש מאות, פגוונא דנפקו אלין, כף נפקו אלין.

ותא חזי רזא דמלה, פעדנא דנפקו אלין רתיכין קדישין, משירייתא קדישתא, חמו ישראל וידעו, דהוו מתעפבין בגיניהון, וכלהו כהילו דעבדו ישראל, בגיניהון הוה, והיינו דכתיב, (שמות י"ב) ולא יכלו להתמהמה, הוה ליה למימר ולא רצו להתמהמה אבל לא פתיב אלא ולא יכלו. ואתיידעו (ס"ו ואיתגדע) ממש, דכלהו בני ישראל, הוו בני ישראל דרקייעא, והיינו דכתיב, בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב, ועל דא לא נאמר ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה אתו, אלא ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב, הבאים מצרימה בקדמיתא ועם מי, את יעקב.

אמר רבי יהודה, (נ"א רבי יצחק נ"א רבי יוסי) קל וחומר, ומה כד אשתזיב יעקב מלבן, פתיב, (בראשית ל"ב) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. פד נחת בגלותא, וקודשא בריך הוא אמר, אנכי ארד עמך מצרימה, (ד' ע"א) לאו דינא, הואיל ופטרונא נחתא דייחתון שמשוי עמיה, היינו דכתיב הבאים מצרימה את יעקב. רבי יעקב דכפר חנן אמר משמיה דרבי אבא, מאן אינון בני ישראל דהכא. אינון דאתקרוין בני ישראל ממש.

רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מ"ו) לכו חזו מפעלות יי אשר שם שמות בארץ. אל תקרי שמות. אלא שמות. ואזלא הא כהא דאמר רבי חייא, פגוונא דרקייעא, עבד

קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּרַקִּיעַ אֵית שְׁמֵהּ
 קְדִישִׁין, בְּאַרְעָא אֵית שְׁמֵהּ קְדִישִׁין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א רבי יוסי) בַּהֲהוּא יוֹמָא דְנִחַת
 יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, נִחַתוּ עִמָּיה שְׁתֵּין רַבּוּא

דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (שיר השירים ג')

הִנֵּה מִטְתּוֹ שְׁלֹשְׁלֹמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
 וְגו', קוּזְמִיטִין דְּגְלִיפִין בְּקִלְדִּיטָא, סְחָרָן
 בְּדוּכְתִיָּה קוּזְמִיטִין בְּשִׁבְעָא, גְּלִיפִין
 בְּשִׁתִּיתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב לָהּ.

הִנֵּה מִטְתּוֹ: דָּא אֵיהִי (בראשית רכ"ה) שְׁכִינְתָא.
 שְׁלֹשְׁלֹמָה: מִלְכָּא דְשִׁלְמָא דִּילֵיהּ.

שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ: אֵלִין אֵינּוּן שְׁתֵּין
 רַבּוּא דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי, דְּאֵינּוּן מַחִילָא
 דְּשְׁכִינְתָא, דְּנִחַתְתָּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. מַגְּבוּרִי
 יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְּלַעִילָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ וּבֵיתוֹ
 בָּאוּ: אֵינּוּן וְנִימוּסֵיהוּן.

רַבִּי חֲזִיָּא הָוּה אָזִיל מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהָוּה
 רָכִיב עַל חֲמָרָא, וְהָוּה ר' יוֹסִי עִמָּיה,
 נִחִית ר' חֲזִיָּא, וְשָׁקְלִיה בִּידּוּי לְר' יוֹסִי, אָמַר
 לֵיהּ, אִי בְּנֵי עֲלָמָא יַדְעִין יְקָרָא סְגִיָּאָה
 דִּיעֲקֹב, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לֵיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 אָנְכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, הוּוּ מְלַחְכֵי עֲפְרָא,
 תֵּלַת פְּרָסֵי קָרִיב לְקַבְרֵיהּ, דְּהָכִי מְפָרְשֵי מְרַנָּא
 רַבְרַבִּי עֲלָמָא, מְאַרְיֵהוּן דְּמִתְנִיתָא, כְּתִיב (שמות

י"ח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתְנּוֹ, אֶהְרֹן חָמָא
 לְמֹשֶׁה דְנַפְק, וְנַפְק עִמָּיה, וְאַלְעָזָר וְנִשְׂיָאִי
 וְסָבִי נַפְקוּ עִמָּיה, רְאִשֵׁי אֲבָהֶן, וּמְעָרְעֵי
 כְּנֻשְׁתָּא, וְכָל יִשְׂרָאֵל נַפְקוּ עִמָּהוּן, אֲשַׁתְּפַחוּ
 דְּכָל יִשְׂרָאֵל כְּלָהּ, נַפְקוּ לְקַבְלֵיהּ דִּיתְרוֹ, מְאֵן
 חָמָא לְמֹשֶׁה דְנַפְיק וְלֹא יְפוּק, לְאַהֲרֹן
 וּלְרַבְרַבִּי דְנַפְקֵי, וְלֹא יְפוּק. אֲשַׁתְּכַח, דְּבִגִּין

שְׁאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּמוֹ בְּרַקִּיעַ
 עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ.
 בְּרַקִּיעַ יֵשׁ שְׁמוֹת קְדוּשִׁים,
 וּבְאַרְץ יֵשׁ שְׁמוֹת קְדוּשִׁים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה [נ"א רבי יוסי],
 בְּאוּתוֹ יוֹם שִׁירַד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם,
 יָרְדוּ עִמּוֹ שְׁשִׁים רַבּוּא מְלָאָכִים
 עֲלִיּוֹנִים. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, הִנֵּה
 מִטְתּוֹ שְׁלֹשְׁלֹמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב וְגו', שְׁלֹטוֹנִים שְׁחֻקוּקִים
 בְּמִפְתַּח, סוּכְבִים בְּמִקּוּמוֹ
 הַשְׁלֹטוֹנִים בְּשִׁבְעֵי, וְחֻקוּקִים
 בְּשִׁשִׁי. זְהוּ שְׁכָתוּב שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.

הִנֵּה מִטְתּוֹ - זֹהִי שְׁכִינָה.
 שְׁלֹשְׁלֹמָה - הַמְּלָךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
 שָׁלוֹ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ -
 אֵלוֹ הֵם שְׁשִׁים רַבּוּא מְלָאָכִים
 עֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם מַחִיל הַשְּׁכִינָה
 שִׁירְדָה עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.
 מַגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל - יִשְׂרָאֵל
 שְׁלֹמְעֵלָה. זְהוּ שְׁכָתוּב וְאֵלֶּה
 שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ
 וּבֵיתוֹ בָּאוּ - הֵם וּמְנַהֲגֵיהֶם.

רַבִּי חֲזִיָּא הִנֵּה הוֹלֵךְ מֵאוּשָׁא
 לְלוּד, וְהִנֵּה רוֹכֵב עַל חֲמוֹר,
 וְהִנֵּה רַבִּי יוֹסִי עִמּוֹ. יָרַד רַבִּי
 חֲזִיָּא וְתַפְס דְּרֵי רַבִּי יוֹסִי. אָמַר
 לוֹ, אִם בְּנֵי הָעוֹלָם הֵיוּ יוֹדְעִים
 כְּבוֹדוֹ הָרַב שֶׁל יַעֲקֹב בְּשַׁעֲה
 שְׁאָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אָנְכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, הֵיוּ
 מְלַחְכִים אֶת הָעֶפְרָא שֶׁלֹּשׁ
 פְּרָסוֹת קָרוֹב לְקַבְרוֹ, שְׁכַף
 מְפָרְשִׁים מוֹרִינּוֹ גְּדוּלֵי עוֹלָם
 בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, כְּתוּב (שמות ח)
 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתְנּוֹ, אֶהְרֹן
 רְאֵה שְׁמֹשֶׁה יוֹצֵא, וַיֵּצֵא עִמּוֹ,
 וְאַלְעָזָר וְנִשְׂיָאִים וְזִקְנָיִם יָצְאוּ
 עִמּוֹ, רְאִשֵׁי אֲבוֹת וְקְרוּאֵי
 הָעֵדָה, וְכָל יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ עִמָּם.
 נִמְצָא שְׁכַל יִשְׂרָאֵל כְּלָם יָצְאוּ
 לְקִרְאֵת יְתְרוֹ. מִי רְאָה אֶת מֹשֶׁה
 יוֹצֵא וְלֹא יָצָא אֶת אֶהְרֹן

והגדולים שיוצאים והוא לא יצא? נמצא שבגלל משה יצאו כלם. ומה אם בשביל משה כף - בשביל הקדוש ברוך הוא כשאמר אנכי ארד עמך מצרימה על אחת כמה וכמה.

עד שהיו הולכים, פגש בהם רבי אבא. אמר רבי יוסי, הרי שכניה פאן, שאחד מבעלי המשנה עמנו. אמר רבי אבא, במה עסקתם? אמר רבי יוסי, בפסוק הזה שכתוב אנכי ארד עמך מצרימה וגו'. כשירד יעקב למצרים, שכתוב ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, אתה למד שפלים ירדו עם יעקב למצרים.

אמר לו רבי אבא, וזה היה לחוד? פתח ואמר, (יחזקאל א) היה היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הפהן בארץ פשדים על נהר כבר. שלש קשיות פאן, אחד - ששנינו שאין שכניה שורה בחוץ לארץ, ואחת - שלא היה נאמן כמשה, שכתוב בו (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא, והוא גלה ופרסם את כל גנוי המלך, ואחת - שגראה כמי שלא שלם בדעתו.

אלא כף הסקנו במשנתנו, חס וחלילה, שהרי יחזקאל היה נביא שלם, וברשותו של הקדוש ברוך הוא גלה כל מה שגלה, והכל הוא הצטרף לגלות ולפרסם, על כל אחד פי שנים ממה שגלה. שפך שנינו, מי שרגיל לסבל צער וכו', והכל הצטרף, ומעולמים לא עזב הקדוש ברוך הוא את ישראל בגלות, עד שהיה בא לדור במדורו עמהם, כל שפן ביעקב שהיה יורד לגלות, והקדוש ברוך הוא ושכניתו וקדושים עליונים (ותהוים) ומרפבות, שפלים ירדו עם יעקב. זהו שכתוב הבאים מצרימה את יעקב.

משה נפקו כולהון. ומה, אי בגין משה כף, בגין קדשא בריך הוא, כד אמר אנכי ארד עמך מצרימה, על אחת כמה וכמה.

עד דהו אולי, פגע בהו ר' אבא. אמר רבי יוסי, הא שכניתא הכא, דחד ממאריהון דמתניתין עמנא. אמר ר' אבא, כמאי עסקיתו. אמר רבי יוסי, בהאי קרא, דכתיב אנכי ארד עמך מצרימה וגו'. כד נחת יעקב למצרים, דכתיב, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, אתה אוליה, דכלהו נחתו עם יעקב למצרים.

אמר ליה ר' אבא, ודא לחוד הות. פתח ואמר (יחזקאל א) היה היה דבר יי' אל יחזקאל בן בוזי הפהן בארץ פשדים על נהר כבר. תלת פלוגתן הכא. חדא, דתנינן, אין שכניה שורה בחוצה לארץ. וחדא, דלא הוה מהימן כמשה, דכתיב ביה, בכל ביתי נאמן הוא, והוא, גלי ופרסם כל גנוזיא דמלכא. וחדא, דאתחזי כמאן דלא שלים בדעתיה.

אלא הכי אסיקנא במתניתא דילן, חס ושלום דהא יחזקאל נביאה שלימא הוה, וברשותא דקודשא בריך הוא גלי כל מה דגלי. וכלהו אצטריך דיגלי ופרסם, על חד תרין ממה דגלי, דהכי תנן, מאן דרגיל למסבל צערא וכו'. וכלא אצטריך, ומעלמין לא שביק קדשא בריך הוא לישראל בגלותא, עד דהוה אתי למידר דיוריה עמהון, כל שפן ביעקב, דהוה נחית בגלותא, וקודשא בריך הוא ושכניתיה, וקדישין עלאין, (ותהוים) ורתיכין, דנחתו כלהו עם יעקב, הדא הוה דכתיב הבאים מצרימה את יעקב.

עליונים (ותהוים) ומרפבות, שפלים ירדו עם יעקב.

דָּבַר אַחַר ר' אַבְרָהָם פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי. תָּא חַזִּי, וְוִי לֹוֹן בְּנֵי נָשָׂא דְלָא יַדְעִין, וְלָא מְשַׁגְּיחִין בְּפוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, דִּתְנִינָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בַּת קוּל נְפַקְתָּ מִטּוּרָא דְחוּרְב, וְאָמְרָה, וְוִי לֹוֹן לְבָנֵי נָשָׂא מְפוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, וְוִי לֹוֹן לְבָנֵי נָשָׂא מְעַלְבוֹנָה (דף ה' ע"ב) דְאֹרִייתָא. דְאָמַר ר' יְהוּדָה, כֹּל מָאן דְאֲשַׁתְּדַל בְּאֹרִייתָא בְּהָא עֲלָמָא, וּמְסַגֵּל עוֹבְדִין טְבִין יָרִית עֲלָמָא שְׁלִימָא. וְכֹל מָאן דְלָא אֲשַׁתְּדַל בְּאֹרִייתָא בְּהָא עֲלָמָא, וְלָא עֲבִיד עוֹבְדִין טְבִין, לָא יָרִית לָא הָאֵי וְלָא הָאֵי. וְהָא תְנִן, אִית מָאן דְיָרִית עֲלָמִיָּה כְּפוּם אֲתָרִיָּה, וּכְפוּם מַה דְחַזִּי לִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָא תְנִן, אֶלָּא מָאן דְלִית לִיָּה עוֹבְדִין טְבִין כְּלָל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלִמְלָא הוּוּ יַדְעִין בְּנֵי נָשָׂא, רְחִימוּתָא דְרַחֲמִים קַדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׁאֲגִין כְּכַפִּירָא לְמַרְדֵּךְ אֲבֹתָרִיָּה. דִּתְנִינָא, בְּשַׁעֲתָא דְנַחַת יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, קָרָא קַדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ לְפִמְלִיא דִּילִיָּה אָמַר לְהוּן, כְּלָכוֹן חוּתוּ לְמַצְרַיִם, וְאֲנָא אִיחוּת עֲמִכוֹן. אָמְרָה שְׁכִינְתָּא רְבוּנָא דְעֲלָמָא, אִית צְבָאוֹת בְּלָא מְלָפָא, אָמַר לָהּ, אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה, מְלַבְּנוֹן: מֵאֲתָרָא דְעַדְן, דְמְלוּפֹן בְּכָל עוֹבְדוּי. פְּלֵה: דָּא שְׁכִינְתָּא, דְהִיא כְּלָה בְּחוּפָּה. וְאִזְלָא הָא כְּהָא דִּתְנִינָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאֵי דְכֹתִיב, (במדבר ז') וַיְהִי בְיוֹם פְּלַת מֹשֶׁה, פְּלַת פְּתִיב, בְּיוֹמָא דְעֲאֻלַּת פְּלֵה לְחוּפָּה, וּשְׁכִינְתָּא דָּא הִיא כְּלָה.

אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה - מִמְּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלִמְעֵלָה. תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אֲמִנָּה - מֵרֵאשׁ שֶׁל מִי? מֵרֵאשִׁיָּהֶם שֶׁל בְּנֵי הָאֲמִנָּה, וּמִי

דָּבַר אַחַר ר' אַבְרָהָם פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי. תָּא חַזִּי, וְוִי לֹוֹן בְּנֵי נָשָׂא דְלָא יַדְעִין, וְלָא מְשַׁגְּיחִין בְּפוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, דִּתְנִינָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בַּת קוּל נְפַקְתָּ מִטּוּרָא דְחוּרְב, וְאָמְרָה, וְוִי לֹוֹן לְבָנֵי נָשָׂא מְפוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, וְוִי לֹוֹן לְבָנֵי נָשָׂא מְעַלְבוֹנָה (דף ה' ע"ב) דְאֹרִייתָא. דְאָמַר ר' יְהוּדָה, כֹּל מָאן דְאֲשַׁתְּדַל בְּאֹרִייתָא בְּהָא עֲלָמָא, וּמְסַגֵּל עוֹבְדִין טְבִין יָרִית עֲלָמָא שְׁלִימָא. וְכֹל מָאן דְלָא אֲשַׁתְּדַל בְּאֹרִייתָא בְּהָא עֲלָמָא, וְלָא עֲבִיד עוֹבְדִין טְבִין, לָא יָרִית לָא הָאֵי וְלָא הָאֵי. וְהָא תְנִן, אִית מָאן דְיָרִית עֲלָמִיָּה כְּפוּם אֲתָרִיָּה, וּכְפוּם מַה דְחַזִּי לִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָא תְנִן, אֶלָּא מָאן דְלִית לִיָּה עוֹבְדִין טְבִין כְּלָל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלִמְלָא הוּוּ יַדְעִין בְּנֵי נָשָׂא, רְחִימוּתָא דְרַחֲמִים קַדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׁאֲגִין כְּכַפִּירָא לְמַרְדֵּךְ אֲבֹתָרִיָּה. דִּתְנִינָא, בְּשַׁעֲתָא דְנַחַת יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, קָרָא קַדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ לְפִמְלִיא דִּילִיָּה אָמַר לְהוּן, כְּלָכוֹן חוּתוּ לְמַצְרַיִם, וְאֲנָא אִיחוּת עֲמִכוֹן. אָמְרָה שְׁכִינְתָּא רְבוּנָא דְעֲלָמָא, אִית צְבָאוֹת בְּלָא מְלָפָא, אָמַר לָהּ, אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלֵה, מְלַבְּנוֹן: מֵאֲתָרָא דְעַדְן, דְמְלוּפֹן בְּכָל עוֹבְדוּי. פְּלֵה: דָּא שְׁכִינְתָּא, דְהִיא כְּלָה בְּחוּפָּה. וְאִזְלָא הָא כְּהָא דִּתְנִינָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאֵי דְכֹתִיב, (במדבר ז') וַיְהִי בְיוֹם פְּלַת מֹשֶׁה, פְּלַת פְּתִיב, בְּיוֹמָא דְעֲאֻלַּת פְּלֵה לְחוּפָּה, וּשְׁכִינְתָּא דָּא הִיא כְּלָה.

אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי, מֵאֲתָר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא. תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אֲמִנָּה, מֵרֵאשִׁיָּהֶם דְמָאן. מֵרֵאשִׁיָּהוֹן דְבְנֵי מְהִימְנוּתָא. וּמָאן

יְנִיחוּ. יַעֲקֹב וּבְנוֹי. מְרֹאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן,
דְּאִינוּן עֲתִידִין לְקַבְּלָא אֹרִייתָא דִּילִי, מְטוֹרָא
דְּחֶרְמוֹן, וְלֹאֲגָנָא עֲלִייהוּ בְּגִלְתֵּיהוֹן. מְמַעֲוֹנוֹת
אַרְיוֹת: אֲלִין אִינוּן עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת
פוֹכְבֵּים וּמְזֻלוֹת, (נ"א בְּנֵי נֶשָׂא דְמַחֲמִינְתָּא) דְּדַמְיִין
לְאַרְיוֹתָא וּנְמִרִין, דְּמַעְנִין לְהוֹן בְּכָל פּוֹלְחָנָא
דְּקִשְׁוֵי.

רבי אבא אמר, אתי מלכנון פלה וגו'. וכי
מלכנון אתת, והלא ללכנון עולה. אלא
אמר רבי אבא, בשעתא דנחתת שכינתא
למצרים, נחתו בהדה שתין רבוא של מלאכי
השרת, וקודשא בריך הוא בקדמיתא הדא
הוא דכתיב, (מיכה ב') ויעבור מלכם לפנייהם וה'
בראשם.

רבי יצחק אמר, אתי מלכנון פלה, דא איהי
שכינתא. אתי מלכנון תבאי, מאתר בי
מקדשא דלעילא. תשורי מראש אמנה,
מאתר בי מקדשא דלעילא, ומאתר בי
מקדשא דלתתא דאמר ר' יהודה, מעולם לא
זזה שכינתא מכותלא דמערבא, דבי מקדשא,
דכתיב, (שיר השירים ב') הנה זה עומד אחר כתלנו.
והוא ראש אמנה לכל עלמא. מראש שניר
וחרמון מאתרא דאורייתא נפקת לעלמא,
ולמה. לאגנא על ישראל, ממעונות אריות:
אלין עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. ר'
יודן אומר, ממעונות אריות: אלין אינון
תלמידי חכמים, דעסקי באורייתא במעונות
המדרשות, ובבתי כנסיות, דאינון אריון
ונמרים באורייתא.

רבי חייא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, אמר
ליה, מה חמת אורייתא לממני בנוי
דיעקב, דאינון תריסר בקדמיתא, ולבתר כן
שבעים דכתיב, (בראשית מ"ז) כל הנפש לבית

הם? יעקב ובניו. מראש שניר
וחרמון - שהם עתידים לקבל
את התורה שלי מהר חרמון,
ולהגן עליהם בגלותם. ממעונות
אריות - אלו הם עמים עובדי
עובדי כוכבים ומזלות, [נ"א בני
אדם של אמנה] שדומים לאריות
ונמרים, שמענים אותם בכל
עבודה קשה.

רבי אבא אמר, אתי מלכנון
פלה וגו', וכי מלכנון באה,
והלא ללכנון עולה? אלא, אמר
רבי אבא, בשעה שירדה שכינה
למצרים, ירדו עמה ששים רבוא
של מלאכי השרת, והקדוש
ברוך הוא בראשונה. זהו
שכתוב ויעבר מלכם לפנייהם
וה' בראשם.

רבי יצחק אמר, אתי מלכנון
פלה - זוהי שכינה. אתי מלכנון
תבואי - ממקום בית המקדש
שלמעלה. תשורי מראש אמנה
- ממקום בית המקדש
שלמעלה וממקום בית המקדש
שלמטה. שאמר רבי יהודה,
מעולם לא זזה שכינה מכתל
המערבי של בית המקדש,
שכתוב (שיר ב) הנה זה עומד
אחר כתלנו, והוא ראש אמנה
לכל העולם. מראש שניר
וחרמון - ממקום שהתורה
יצאה לעולם, ולמה? להגן על
ישראל. ממעונות אריות - אלו
עמים עובדי עבודת פוכבים
ומזלות. רבי יודן אומר,
ממעונות אריות - אלו תלמידי
חכמים שעוסקים בתורה
במעונות המדרשות ובבתי
כנסיות, שהם אריות ונמרים
בתורה.

רבי חייא היה יושב לפני רבי
שמעון, אמר לו, מה ראית
התורה למנות את בני יעקב,
שהם שנים עשר בתחלה, ואחר

כָּךְ שְׂבָעִים, שְׁכָתוּב כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרֵימָה שְׂבָעִים. וּמָה הַטַּעַם שְׂבָעִים וְלֹא יוֹתֵר? אָמַר לוֹ, כִּנְגַד שְׂבָעִים אֲמוֹת שֶׁהֵם בְּעוֹלָם, וְהֵם הָיוּ אֵמָּה יְחִידָה כִּנְגַד כָּלָם.

וְעוֹד אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה, מִפְתָּחוֹת שְׂמָאִירִים (שְׂרִים) עֲנָפִים יוֹשְׁבִים בְּמִסְעֵיהֶם (בַּצֵּל), מְמַנִּים עַל שְׂבָעִים עַמִּים, יוֹצֵאִים מִתְּרִיסָר חֲקִיקוֹת וְקִשּׁוּרִים שְׂמִסְתּוֹכְבִים בְּמִסְעוֹתֵיהֶם בְּמִשְׁקַל לְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ל"ב) יָצַב גְּבֻלַת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב (זְכוּרִיָּה ב) פִּי כְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פִּרְשְׁתִּי אֶתְכֶם, לְהִרְאוֹת שֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל. כְּאַרְבַּע לֹא נֹאמַר, אֲלֵא כְּאַרְבַּע. כִּמוֹ שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְעוֹלָם כִּלִּי אַרְבַּע רוּחוֹת, כִּךָּ אֵי אֶפְשֵׁר לְעוֹלָם כִּלִּי יִשְׂרָאֵל. וְיִקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי אֲבָא פִּתְח, (ישעיה ל"ב) אֲשֶׁרִיכֶם זֶרְעִי עַל כָּל מַיִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, וּפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ מְכַל שְׂאֵר עַמִּין, וְקָרִיב לוֹן לְגַבְיָהּ, דְּכַתְיִב, (דְּבָרִים י"ד) וּבָךְ בָּחַר יי' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָהּ וְגו', וְכַתְיִב (דְּבָרִים ל"ב) פִּי חֶלֶק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, יִשְׂרָאֵל מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתְיִב, (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּיי' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם (דָּרָךְ ע"א) הַיּוֹם.

וְרַבֵּן זִכְאִים הֵם לְפָנָיו, מִשּׁוּם שֶׁהֵם זֶרְעִים עַל כָּל מַיִם. מַה זֶה עַל כָּל מַיִם? שְׁזוֹרְעִים לְצַדִּיקָה, וּמִי שְׁזוֹרֵעַ לְצַדִּיקָה, כְּתוּב בּוֹ (תְּהִלִּים נ"ז) וְהוּוּ שְׁכָתוּב בִּי גְדוֹל עַד שָׁמַיִם. עַל כֵּן מַיִם, וְהוּוּ שְׁכָתוּב (שֵׁם ק"ח) כִּי גְדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֲסֵדְךָ. מֵעַל שָׁמַיִם, עַל כָּל מַיִם הוּא הִיָּה, וּמִי הוּא מֵעַל שָׁמַיִם? זֶה עוֹלָם הַבָּא, וַיִּשְׂרָאֵל זֶרְעִים עַל כָּל מַיִם.

יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרֵימָה שְׂבָעִים. וּמֵאֵי טַעְמָא שְׂבָעִים וְלֹא יוֹתֵר. אָמַר לִיה, לְקַבִּיל עֵי אוֹמִין, דְּאֵינּוֹן בְּעֵלְמָא, וְאֵינּוֹן הוּוּ אוֹמָה יְחִידָאָה לְקַבֵּל כְּלָהוֹן.

וְהוּוּ אָמַר לִיה, תָּא חֲזִי, קַלְדֵּיטִין דְּנַהְרִין (גוֹבְרִין) עֲנָפִין יְתַבִּין בְּמִטְלֵי הוֹן, (נ"א בְּמִטְלֵהוֹן) מִמֶּנּוּ עַל שְׂבָעִין עַמִּין, נִפְקִין מִתְּרִיסָר גְּלִיפִין קְטוּרִין דְּאֶסְתְּחָרֵן בְּמִטְלֵי הוֹן, לְמִתְקַלֵּן לְאַרְבַּע רוּחֵי עֵלְמָא, הֲדָא הוּא דְכַתְיִב, (דְּבָרִים ל"ב) יָצַב גְּבֻלוֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ דְכַתְיִב, (זְכוּרִיָּה ב) פִּי כְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פִּרְשְׁתִּי אֶתְכֶם, לְאַחֲזָאָה דְּאֵינּוֹן קְרִימִין בְּגִין יִשְׂרָאֵל. כְּאַרְבַּע לֹא נֹאמַר, אֲלֵא כְּאַרְבַּע. כִּמּוֹ דְּאֵי אֶפְשֵׁר לְעֵלְמָא כִּלִּי אַרְבַּע רוּחוֹת כִּךָּ אֵי אֶפְשֵׁר לְעֵלְמָא כִּלִּי יִשְׂרָאֵל.

וְיִקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. (שמות א') ר' אבא פתח (ישעיה ל"ב) אֲשֶׁרִיכֶם זֶרְעִי עַל כָּל מַיִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, וּפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ מְכַל שְׂאֵר עַמִּין, וְקָרִיב לוֹן לְגַבְיָהּ, דְּכַתְיִב, (דְּבָרִים י"ד) וּבָךְ בָּחַר יי' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָהּ וְגו', וְכַתְיִב (דְּבָרִים ל"ב) פִּי חֶלֶק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, יִשְׂרָאֵל מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתְיִב, (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּיי' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם (דָּרָךְ ע"א) הַיּוֹם.

וְעַל דָּא זִכְאִין אֵינּוֹן קְמִיָּה, בְּגִין דְּאֵינּוֹן זֶרְעִין עַל כָּל מַיִם. מֵאֵי עַל כָּל מַיִם. דְּזֶרְעִין לְצַדִּיקָה. וּמֵאֵן דְּזֶרַע לְצַדִּיקָה, כְּתִיב בֵּיהּ (תְּהִלִּים נ"ז) הֲדָא הוּא דְכַתְיִב, כִּי גְדוֹל עַד שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם הֲדָא הוּא דְכַתְיִב, (תְּהִלִּים ק"ח) כִּי גְדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֲסֵדְךָ, מֵעַל שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם אִיהוּ הוּי, וּמֵאֵן אִיהוּ מֵעַל שָׁמַיִם. דָּא עֵלְמָא דְאַתִּי. וַיִּשְׂרָאֵל זֶרְעִי זֶרַע עַל כָּל מַיִם.

בספרא דרב ייבא סבא הכי אמר, פתיב (דניאל
אמר, פתוב (דניאל ד) בגזרת
מלאכים דבר, ומאמר קדושים
שאלה. כל דיני העולם הזה וכל
הגזרות וכל הפקשות, כלם
עומדים בהיכל אחד ששם
שבעים ושנים סנהדרין מעיני
בדיני העולם, ואותו היכל נקרא
היכל הזכות, משום ששפדנים
דין, מהפקים בזכות האדם
בראשונה.

מה שאין פן בדרגת אותו הצד
האחר, ששם הוא מקום שנקרא
חוב"ה, משום שכל מעשי אותו
המקום של נחש אשת זנונים
אינו אלא להפך בחטאו של
האדם, ולהלשין עבד לאדונו.

אותם של היכל הזכות נקראים
מים מתוקים, מים צלולים.
אותם של היכל החובה נקראים
מים מרירים, (במדבר ה) מי המרים
המאירים. באותו היכל הזכות
לא עומדים שלשת אלה: בנים,
חיים ומזונות. ולא באותו מקום
של חובה, ולא במים מתוקים
וצלולים, ולא במים מרירים
מאירים.

וער דא, ישראל זרעי על כל מים, זרעא
קדישא דאולידו על כל מים, איהו,
דהא לאו נכון זרעא דילהון אלא לעילא. ועל
דא אוקמוה מארי מתניתין, בני חיי ומזוני,
לאו בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא
קדישא תליא מלתא, ואתר דא על כל מיא
איהו.

משלחי רגל השור והחמור, דלא אית לון
בהווא סטרא בישא כלום, ומשדרן
מנייהו כל חולקין בישין, ומתדבקין בהווא
סטרא טבא, דכל קדושין עלאין, שור וחמור
פד מזדווגן פחדא, תרין פגעין בישין אינון
לעלמא. שור: סטרא דדינא קשיא איהו,

מה דלאו הכי, בדרגא דהווא סטרא אתרא,
דתמן איהו אתר דאקרי חוב"ה, בגין
דכל עובדוי דהווא אתר, דנחש אשת זנונים,
לא איהו אלא למהפקא בחובה דבר נש,
ולמלשין עבדא למאריה.

אינון דהיכלא דזכותא, אקרון מים מתוקים,
מים צלולים. אינון דהיכלא דחובה,
אקרון מיין מרירין, (במדבר ה) מי המרים
המאירים. בהווא היכלא דזכותא, לא קיימי
אלין תלת: בני, חיי, ומזוני. ולא ביהווא
אתר דחובה, לא במים מתיקן וצלילן, ולא
במים מרירין מלטטין.

וער דא, ישראל זרעי על כל מים, זרעא
קדישא דאולידו על כל מים, איהו,
דהא לאו נכון זרעא דילהון אלא לעילא. ועל
דא אוקמוה מארי מתניתין, בני חיי ומזוני,
לאו בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא
קדישא תליא מלתא, ואתר דא על כל מיא
איהו.

משלחי רגל השור והחמור, דלא אית לון
בהווא סטרא בישא כלום, ומשדרן
מנייהו כל חולקין בישין, ומתדבקין בהווא
סטרא טבא, דכל קדושין עלאין, שור וחמור
פד מזדווגן פחדא, תרין פגעין בישין אינון
לעלמא. שור: סטרא דדינא קשיא איהו,

משלחי רגל השור והחמור, דלא אית לון
בהווא סטרא בישא כלום, ומשדרן
מנייהו כל חולקין בישין, ומתדבקין בהווא
סטרא טבא, דכל קדושין עלאין, שור וחמור
פד מזדווגן פחדא, תרין פגעין בישין אינון
לעלמא. שור: סטרא דדינא קשיא איהו,

הוא צד הדין הקשה, והוא נדבק בצד הקדשה. החמור, כשמזדוג עמו, שהוא מצד האחר, הם שני פגעים רעים לעולם.

ועל זה שמעון דינא קשיא הוה ביה, וכד מזדוג בלוי כחדא, לא יכיל עלמא למסבל, ובגין כן, (דברים כ"ב) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. ועל דא, שדר יעקב לעשו מלה דא, דכתיב, (בראשית ל"ב) ויהי לי שור וחמור. ואי לאו דמאיך יעקב גרמיה, דחילו סגינא נפל ביה בעשו.

ויקם מלך חדש על מצרים. בספרא דרב המנונא סבא הכי אתמר, מאי דכתיב ויקם מלך חדש על מצרים, תא חזי, פל עמין דעלמא, וכל מלכין דעלמא, לא אתתקפו בשולטניהון, אלא בגיניהון דישראל, מצרים לא הוו שלטין על פל עלמא, עד דאתו ישראל, ועאלו תמן בגלותא, כדין אתתקפו על שאר עמין דעלמא. בכל לא אתתקפו על פל עמין דעלמא, אלא בגין דישראל דלהויין בגלותהון. אדום לא אתתקפו על פל עמין דעלמא אלא בגיניהון דישראל, דלהויין בגלותהון. דהא עמין אלין בשפלותא הוו בשאר עמין, ומאיכין הוו מפלהו, ובגין ישראל אתתקפו.

מצרים - שפלותא (שמות כ) מבית עבדים. עבדים ממש דהא מצרים בשפלותא דארץ פשדים זה העם לא היה. אדום: דכתיב, (עבדיה א) הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד.

וברהו לא נטלו תוקפא אלא בגיניהון דישראל. דכד ישראל בגלותהון מיד ישראל. שכשישראל בגלות שלהם, מיד מתחזקים על פל שאר העמים שבעולם, מה הטעם?

ואתדבקותא דסטר קדישא איהו. חמור: כד אזדוג בהדיה, דאיהו מסטרא אחרא, תרין פגעין בישין אינון לעלמא.

ועל דא, שמעון תקפא דינא קשיא הוה ביה, וכד מזדוג בלוי כחדא, לא יכיל עלמא למסבל, ובגין כן, (דברים כ"ב) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. ועל דא, שדר יעקב לעשו מלה דא, דכתיב, (בראשית ל"ב) ויהי לי שור וחמור. ואי לאו דמאיך יעקב גרמיה, דחילו סגינא נפל ביה בעשו.

ויקם מלך חדש על מצרים. בספרא דרב המנונא סבא הכי אתמר, מאי דכתיב ויקם מלך חדש על מצרים, תא חזי, פל עמין דעלמא, וכל מלכין דעלמא, לא אתתקפו בשולטניהון, אלא בגיניהון דישראל, מצרים לא הוו שלטין על פל עלמא, עד דאתו ישראל, ועאלו תמן בגלותא, כדין אתתקפו על שאר עמין דעלמא. בכל לא אתתקפו על פל עמין דעלמא, אלא בגין דישראל דלהויין בגלותהון. אדום לא אתתקפו על פל עמין דעלמא אלא בגיניהון דישראל, דלהויין בגלותהון. דהא עמין אלין בשפלותא הוו בשאר עמין, ומאיכין הוו מפלהו, ובגין ישראל אתתקפו.

מצרים: דכתיב, (שמות כ) מבית עבדים. עבדים אקרון ממש, דהא מצרים בשפלותא דארץ פשדים זה העם לא היה. אדום: דכתיב, (עבדיה א) הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד.

וברהו לא נטלו תוקפא אלא בגיניהון דישראל. דכד ישראל בגלותהון מיד ישראל. שכשישראל בגלות שלהם, מיד מתחזקים על פל שאר העמים שבעולם, מה הטעם?

משום שישראל הם לבדם פנגד כל עמי העולם. כשנכנסו ישראל לגלות מצרים, מיד היתה קימה למצרים, והתחזק שלטונם מעל כל שאר העמים, שכתוב ויקם מלך חדש על מצרים. ויקם - קימה היתה להם, שהתחזק וקם אותו ממנה השלטון של מצרים, ונתנו לו תקף ושלטון על כל ממני שאר העמים, שהרי בראשונה יש שלטון לאותו הממנה שלמעלה, ואחר כך לעם שלו שלמטה.

ומשום כך ויקם מלך חדש על מצרים. זהו הממנה שלהם, חדש היה, שעד היום הזה לא היה לו שלטון על שאר העמים, ועכשו הוקם לשלט על כל שאר עמי העולם, ואז התקיים (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ, תחת עבד פי ימלוך.

רבי חייא אמר, שלשים יום עד שלא יבא תקף לעם בארץ, או עד שלא יבא שבר לעם בארץ, מכריזים בעולם על אותו הדבר, ולפעמים שנמסר הדבר בפי התינוקות, ולפעמים לאותם בני אדם חסרי דעת, ולפעמים נמסר אותו הדבר בפי העופות, ומכריזים בעולם, ואין מי שישגיח בהם. כשהעם הם צדיקים, נמסר אותו דבר לאותם ראשים צדיקים של העולם כדי שיוודיעו להם וישובו לרבונו, וכשאינם צדיקים, זה כפי שאמרנו.

רבי אלעזר היה יושב יום אחד על שער לוד, והיה יושב עמו רבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי. אמר רבי יוסי, אמר לכם מה שראיתי היום הזה בפקר קמתי באור, ראיתי עוף אחד שהיה טס

מתתקפי על כל שאר עמין דעלמא. מאי טעמא, בגין דישראל אינון בלחודדיהו, לקבל כל (ט"ו א) עמין דעלמא. פד עאלו ישראל בגלותא דמצרים, מיד הוה קימה למצרים, ואתתקף שולטנותא דהוון לעילא על כל שאר עמין, דכתיב ויקם מלך חדש על מצרים, ויקם: קימה הוה לון, דאתתקף וקם ההוא ממנא שולטנא דמצרים, ואתייהיב ליה תוקפא ושלטנותא, על כל ממנן דשאר עמין דהא בקדמיתא אית שולטנותא לההוא ממנא דלעילא, ולבתר לעמא דיליה (דף ר"ע ב) דלתתא.

ובגין כך, ויקם מלך חדש על מצרים. דא הוא ממנא דהוון, חדש הוה, דעד יומא הדין לא הוה ליה שולטנא על שאר עמין, והשתא אתקם לשלטאה על כל שאר עמין דעלמא, וכדין אתקיים (משלי ל) תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד פי ימלוך.

רבי חייא אמר, תלתין יומין עד לא ייתי תוקפא לעמא בארעא, או עד לא תיתי תבירו לעמא בארעא, מכריזי בעלמא ההוא מלה, ולזמנין דאתמסר ההוא מלה בפומא דרבייא, ולזמנין לאינון בני נשא דלית בהו דעתא ולזמנין דההוא מלה אתמסר בפומא דעופי ומכריזי בעלמא, ולית מאן דישגח בהו. פד עמא זפאין, אתמסר ההוא מלה לאינון רישין זפאין דעלמא, בגין דיודיעו לון, ויתובון למאריהון, וכד לאו אינון זפאין, הוי כדקאמרן.

רבי אלעזר, הוה יתיב יומא חד אתרעא דלוד, והוה יתיב עמיה רבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי. אמר רבי יוסי אימא לכו,

מה דחמית יומא דא. בצפרא קמית בנהורא, חמית חד עופא, דהוה

ועולה למעלה שלש פעמים, ומנמיך פעם אחת, והיה אומר: עליונים עליונים, ביום זה פורחים [דקקים] הרקיעים [למין] שלשה ממנים זקופים מושלים על הארץ, אחד יושב שלא יושב, העבירו אותו באש דולקת, מעבירים את קיומו, מעבירים את שלטונו. שלשה תומכים שליטים עליונים עומדים על העולם.

ורקתי לאותו עוף רגב עפר, ואמרתי לו: עוף עוף, אומר לי שלשה שעומדים ממנים ואחד שהעבירו שלטונו מי הם. זרק לי שלשה חצים מפנף ימינו, וזה אחד משמאל (ומפנף שמאל אחד), ולא ידעתי למה הוא רומז.

לקח אותם רבי אלעזר, הוריד אותם לנחיריו, ויצא דם מנחיריו. אומר, ודאי שלשה שליטי עמים עומדים ברומי בארץ ועתידים לעשות גזרות רעות לישראל מצד הרומאים. לקח אותו חץ מפנף שמאל, הריח, ויצאה אש שחורה ממנו. אומר, שלטון המצרים העבירו, ועתיד לעבר מלך אחד של הרומאים בכל הארץ (מצרים), ולמנות במצרים שרי מלחמה גדולים, וסותר בנגן ובונה את הסתורים. (ועתיד מלך אחד מאותם השלשה שאמרנו לשלט בה, וסותר בנגנים ובונה בה בנגנים) זרק אותם רבי אלעזר לארץ. נפלו שלשת אלה על האחד שמצד שמאל.

עד שהיו יושבים, עבר תינוק אחד והיה קורא, (ישעיה יט) משא מצרים הנה ה' רכב על עב קל ובא מצרים. עבר חברו השני ואמר, וארץ מצרים תהיה שממה. עבר חברו השלישי ואמר, ואבדה חכמת מצרים. ראו שאותו חץ של כנף שמאל נשרף, ושלשת האחרים שהיו עליו לא נשרפו.

טאים זקף לעילא תלת זמני, ומאיך חד, והוה אמר, עלאי עלאי, ביומא דא טסי (ס"א דקקים) רקיעין (לימינא) תלת ממנן זקפין שלטנין על ארעא, חד יתיב דלא יתיב, אעברו ליה בנורא דדליק, מעברין קיימיה, מעברין שלטניה, תלת סמכין שליטין עלאין, קיימין על עלמא.

רמינא לההוא עופא קלא, אמינא ליה עופא עופא, אימא לי תלת דקיימין ממנן, וחד דמעברין שלטניה, מאן אינון. רמא לי תלת גירין אלין מגדפא ימינא, ודין חד משמאלא, (ס"א ומגדפא שמאלא חד) ולא ידענא מאי רמיזא.

נסיב להו רבי אלעזר, נחית להו לנחירו, נפק דמא מנחירו. אומר, ודאי תלת שלטני עממין קיימין ברומי בארעא, וזמינן למעבד גזרין בישין לישראל, מסטרא דרומאי. נסיב ההוא גירא דמגדפא שמאלא, ארח, ונפק אשתא אוכמא מניה, אומר שלטנא דמצראי אעדיאו וזמין חד מלפא דרומאי, לאעברא בכל ארעא (ס"א ומצרים), ולמנאה במצרים רברבי תריסין, וסתיר בנגן, ובני סתירין. (ס"א וזמין חד מלפא מאינון תלת דקאמרון למשלט בה וסתיר בנגנא ובני בה בנגנא) רמא לון ר' אלעזר לארעא, נפלו אלין תלת על חד דמסטרא שמאלא.

עד דהוו יתבי, אעבר חד ינוקא, והוה קארי (ישעיה י"ט) משא מצרים הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים. אעבר תננינא חבריה, ואמר, וארץ מצרים תהיה שממה. אעבר תליתאה חבריה, ואמר, ואבדה חכמת מצרים. חמו ההוא גירא דגדפא שמאלא דאתוקד, ותלת אחרנין דהוו עליה לא אתוקדן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַאִי דְעוֹפָא, וְהַאִי דְדַרְדְּקִי
 כִּלְא הוּא חַד, וְכִלְא נְבוּאָה עֲלָאָה הוּא,
 (ס"א כלא איהו כרוא דחכמתא) וּבְעָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְאַחַזְאָה לָן, סְתְרִי עֲלָאי דְהוּא עֶבִיד, הָדָא
 הוּא דְכְתִיב, (עמוס ג') פִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים
 דְּבַר פִּי אִם גְּלָה סוּדוֹ אֶל עֲבָדֵי הַנְּבִיאִים.

וְחַבִּימֵי עֲדִיפֵי מְנַבִּיאֵי בְּכָל זְמַן, דְּהָא לְנַבִּיאֵי
 לְזַמְנִין שְׂרַת עֲלֵיהוּ רוּחַ קְדָשָׁא,
 וְלְזַמְנִין לֹא, וְחַפִּימִין לֹא אַעֲדֵי מְנַהוּן רוּחַ
 קְדָשָׁא אֲפִילוּ רִגְעָא חָדָא, (ועיר) דִּידְעִין מַה דִּי
 לְעִילָא וְתַתָּא, וְלֹא בְּעוּ לְגַלְאָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 (יהודה) כִּלְא חֲכַמְתָּא, וְחֲכַמְתָּא דְר' אֶלְעָזָר יִתִּיר
 מִפְּלָהוּ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲלִמְלָא לֹא הוּוּ
 חַפִּימִין, לֹא הוּוּ יִדְעִין בְּנֵי נָשָׂא, מַהוּ
 אֲוִרִיתָא, וּמַה פְּקוּדֵי דְמֵאֲרֵי עֲלָמָא, וְלֹא
 אֲתַפְרָשָׁא רוּחָא דְבְנֵי נָשָׂא, מְרוּחָא דְבַעֲרָא.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד אֵייתִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 דִּינָא עַל עָמָא, בְּקַדְמֵיתָא עֶבִיד דִּינָא,
 בְּהָהוּא מְמַנָּא דְמְמַנָּא עֲלֵיהוּ לְעִילָא, דְכְתִיב,
 (ישעיה כ"ד) יִפְקוּד ה' עַל צְבָא הַמְרוֹם בַּמְרוֹם
 וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

בְּמֵאֵי דִינָא אֲתַדְּן הַהוּא מְמַנָּא דְלְעִילָא.
 אַעֲבֵרוּ לֵיהּ בְּהָהוּא נְהַר דִּינֹר דִּינְגִיד
 וְנַפִּיק, וְכַדִּין אַעֲדֵי הַהוּא שׁוּלְטָנוּתָא דִּילֵיהּ,
 וּמִיד מְכַרְיִזֵי עֲלֵיהּ בְּרַקִּיעָא, שׁוּלְטָנוּתָא
 דְמְמַנָּא פְּלַנְיָא אַעֲדֵי מְנִיָּה (ד' ט"ו ע"א) עַד דְמַטִּי
 הַהוּא קָלָא בְּכָל אֵינּוֹן רַקִּיעִין עַד דְמַטִּי
 בְּאֵינּוֹן דְשְׁלִטִין בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְנַפִּיק קָלָא
 וְאַכְרִיז בְּכָל עֲלָמָא, עַד דְמַטִּי לְעוֹפֵי וְלִינּוֹקֵי,
 וְלֵאֵינּוֹן טַפְשִׁין דְבְנֵי נָשָׂא דְלֹא יִדְעִין.

וַיְקַם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מֶלֶךְ חֲדָשׁ,
 וַיְקַם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מֶלֶךְ חֲדָשׁ - חֲדָשׁ מִמֶּשׁ הֵיךָ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁהֵי מְחַדָּשׁ

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה שְׂאָמַר
 הַעוֹף וְהַתִּינוּקוֹת, הַפֶּל דְּכַר
 אֶחָד, וְהַפֶּל הוּא נְבוּאָה עֲלֵינוּהָ,
 (והכל הוא בסוד החכמה) וְרַצָּה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְהַרְאוֹת לָנוּ נִסְתָּרוֹת
 עֲלֵינוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב (עמוס א) פִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה'
 אֱלֹהִים דְּבַר פִּי אִם גְּלָה סוּדוֹ
 אֶל עֲבָדֵי הַנְּבִיאִים.

וְעֲרִיפִים חֲכָמִים מְנַבִּיאִים בְּכָל
 זְמַן, שְׁהֵרִי עַל הַנְּבִיאִים
 לְפַעְמִים שׁוֹרְהַ רוּחַ הַקְּדָשׁ
 וְלְפַעְמִים לֹא, וּמַחֲכָמִים לֹא
 זֶה רוּחַ הַקְּדָשׁ אֲפִילוּ רִגְעָא אֶחָד
 (קטן), שִׁיּוּדְעִים מַה שְׁלַמְעֵלָה
 וְלַמְטָה, וְלֹא רְצוּ לְגַלּוֹת. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי (יהודה), הַכֹּל זֶה חֲכָמָה,
 וְחֲכַמְתָּ רַבִּי אֶלְעָזָר יִתְרָה מִפְּלָם.
 רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲלִמְלָא לֹא הִיוּ
 חֲכָמִים, לֹא הִיוּ יוֹדְעִים בְּנֵי
 אָדָם מַהִי תוֹרָה וּמַה הַמְצוּוֹת
 שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, בְּלִי הַבְּדֵל בֵּין
 רוּחַ בְּנֵי אָדָם לְרוּחַ הַבְּהֵמָה.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁמְבִיא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין עַל הַעֵם,
 בְּרֵאשׁוֹנָה הוּא עוֹשֶׂה דִּין בְּאוֹתוֹ
 הַמְמַנָּה עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה, שְׁכַתוֹב
 (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא
 הַמְרוֹם בַּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי
 הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

בְּאֵיזָה דִּין נִדּוֹן אוֹתוֹ הַמְמַנָּה
 שְׁלַמְעֵלָה? מַעֲבִירִים אוֹתוֹ
 בְּאוֹתוֹ נְהַר דִּינֹר שְׁשׁוּפֵעַ
 וְיוֹצֵא, וְאִזּוּ מַעֲבִירִים אֶת אוֹתוֹ
 שְׁלִטוֹן שְׁלוֹ, וּמִיד מְכַרְיִים עֲלֵיו
 בְּרַקִּיעֵי: שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל הַמְמַנָּה
 פְּלוּנֵי הָעֵבֶר מְמַנּוּ. עַד שְׁמַגִּיעַ
 אוֹתוֹ קוֹל לְכָל אוֹתָם הַרְקִיעִים,
 עַד שְׁמַגִּיעַ לְאוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיוֹצֵא קוֹל וּמְכַרִּיז
 בְּכָל הָעוֹלָם, עַד שְׁמַגִּיעַ לְעוֹפוֹת
 וְלַתִּינוּקוֹת וְלְאוֹתָם הַטַּפְשִׁים
 שֶׁל בְּנֵי אָדָם שְׂאִין בְּהֶם דְּעָה.

וַיְקַם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מֶלֶךְ חֲדָשׁ - חֲדָשׁ מִמֶּשׁ הֵיךָ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁהֵי מְחַדָּשׁ

גזרות שלא חדש מלך אחר מקדם לכן. אשר לא ידע את יוסף - כל אותו טוב שעשה יוסף בארץ מצרים, שכתוב (בראשית מז) ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה, וקים אותם בשני הרעב, כל זה לא זכר, ועשה עצמו שלא יודע אותו.

רבי יוסי ורבי יהודה היו יושבים ועוסקים בתורה לפני רבי שמעון. אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב וקים מלך חדש על מצרים, ושנינו שהוא קם מעצמו, מה שהיה שפל - קם, ולא ראוי היה למלך, ובעשר הוא קם. אמר רבי שמעון, הכל כך הוא, כמו אחשורוש שלא היה ראוי למלך, וקם מעצמו, וקם בעשר, ורצה להאבד את ישראל מן העולם, אף פאן זה לא ראוי למלוכה, ועמד מעצמו, ורצה להאבד את ישראל מן העולם, שכתוב ויאמר אל עמו וגו', הבה נתחכמה לו וגו'. וכשהיה עומד מלך למעלה - עומד מלך למטה.

רבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפורי. עד שהיו הולכים, פגע בהם יהודי אחד. פתח ואמר, (ישעיה י"ט) משא מצרים הגה ה' רכב על עב קל ויבא מצרים ונעו אלילי מצרים מפניו. בא ראה, כל מלכי העולם וכל עמי העולם לא נחשבים לכלום לפני הקדוש ברוך הוא, שכתוב (דניאל ד) וכל דברי הארץ כלא חשובים, וכרצונו עושה בחיל השמים. וכאן במצרים, אף על גב שכל אותן הגבורות וזרוע רמה גלה הקדוש ברוך הוא במצרים, מה פתוב? הגה ה' רכב על עב קל ויבא מצרים. מה שונה בכל עמי

חדש ממש הוה. רבי יוסי אמר דהוה מחדש גזירין, דלא חידש מלפא אחרא מקדמת דנא. אשר לא ידע את יוסף. כל ההוא טיבו, דעבד יוסף בארעא דמצרים, דכתיב, (בראשית מז) ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה. וקיים לון בשני בפנא, כל האי לא דכיר, ועביד גרמיה דלא ידע ביה.

רבי יוסי ורבי יהודה, הוו יתבי ולעאן באורייתא קמיה דרבי שמעון, אמר רבי יהודה, האי דכתיב וקים מלך חדש על מצרים, ותנינן, דאיהו קם מגרמיה, מה דהוה שפל, קם, ולא אתחזי למלפא, ובעותרא קם. אמר רבי שמעון, כלל הכי הוא, כגוונא דאחשורוש דלא אתחזי למלפא, וקם מגרמיה, וקם בעותרא, ובצעא לאובדא לישראל מעלמא, אוף הכא, האי לא אתחזי למלפא, וקם מגרמיה, ובצעא לאובדא לישראל מעלמא, דכתיב ויאמר אל עמו וגו', הבה נתחכמה לו וגו', וכד הוה קם מלפא לעילא, קם מלפא לתתא.

רבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי, הוו אזלי מטבריא לצפורי, עד דהוו אזלי, פגע בהו חד יודאי, פתח ואמר, (ישעיה י"ט) משא מצרים הגה ה' רוכב על עב קל ויבא מצרים ונעו אלילי מצרים מפניו. תא חזי, כל מלכין דעלמא, וכל עמין דעלמא, לא חשיבי כלום קמי קדשא בריך הוא, דכתיב, (דניאל ד) וכל דיירי ארעא פלא חשיבין וכמצפניה עביד בחיל שמאי. והכא במצרים, אף על גב דכל אינון גבוראן, ודרעא מרממא גלי קדשא בריך הוא במצרים, מה כתיב הגה ה' רוכב על עב קל ויבא מצרים. מאי שנא, בכל עמין דעלמא, דלא הוה הכי, דהא קדשא בריך

הוא גזר גזרה ואתעביד, והכא איהו אתא, דכתיב ובא מצרים. וכתיב, (שמות י"ב) ועברתי בארץ מצרים וגו' אני ה'.

אלא, בגין דמלפא הוה אתי, לאפקא למטרוניתא דהוות תמן. ובגין יקרא דמטרוניתא הוה אתי. ועל דא הוה קדשא בריה הוא בעי ביקרה, ואתי לגבה לאקמא לה, ולמיהב לה ידא, ולזקפא לה, כמה דזמין קדשא בריה הוא למעבד בסוף גלותא דאדום.

אמר רבי ייסא, אי הכי, דבגין דמטרוניתא הוה, הא בגלותא דבבל, מטרוניתא תמן הות, אמאי לא הוה כף. אמר ליה, הא תנינן, דחטאה גרם, דנטלו נשים נכריות, ואעילו ברית קיימא קדישא ברשותא אחרא. ובגין כף אתאבידו מנהון נסין, ואתוון, דאתחזי למעבד להו, מה דלא הוה הכי בגלותא דמצרים, דכלהו הוו שבטי יה, בני ישראל עאלו, בני ישראל נפקו.

בגלותא דאדום, בעי קדשא בריה הוא לאתיקרא בעלמא, ולמיתי איהו לאקמא למטרוניתא, ולנערא לה מעפרא. ווי למאן דיערע תמן קמיה, בשעתא דיימא (ישעיה י"ב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים התפתחי מוסרי צוארך. מאן הוא מלפא ועמא דייקום קמיה.

ונעו אלילי מצרים מפניו, (ישעיה י"ט) אלילי מצרים, לאו על אבנין ואעין אתמר, אלא על כל אינון דרגין ממנן עלאין, ועל אינון פולחנין תתאין דלהון. ובכל אתר דגלו ישראל, קדשא בריה הוא בעי עלייהו, ואתקביל מאינון עמין.

העולם שלא היה כף, שהרי הקדוש ברוך הוא גזר גזרה ונעשתה, וכאן הוא בא, שכתוב ובא מצרים, וכתיב (שמות יב) ועברתי בארץ מצרים וגו' אני ה'?

אלא משום שהמלך היה בא להוציא את הגבירה שהיתה שם, ובשביל כבוד הגבירה היה בא. ועל כף היה הקדוש ברוך הוא רוצה בכבודה, ובא אליה להקימה ולתת לה יד ולזקף אותה, כמו שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות בסוף גלות אדום.

אמר רבי ייסא, אם כף שבשביל הגבירה זה היה, הרי בגלות בבל היתה שם הגבירה, ולמה לא היה כף? אמר לו, הרי שנינו שהחטא גרם, שנשאנו נשים נכריות והכניסו אות ברית קדש לרשות אחרת, ולכן נאבדו מהם הנסים והאותות שראויים היו להעשות להם, מה שלא היה כף בגלות מצרים, שכלם היו שבטי יה, בני ישראל נכנסו, ובני ישראל יצאו.

בגלות אדום רוצה הקדוש ברוך הוא להתפבד בעולם ולבא הוא להקים את הגבירה ולנער אותה מהעפר. אוי למי שימצא שם לפניו בשעה שיאמר (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים התפתחי מוסרי צוארך. מי הוא המלך והעם שיעמד לפניו?

ונעו אלילי מצרים מפניו. אלילי מצרים, לא על עצים ואבנים נאמר, אלא על כל אותם דרגות ממנות העליונות, ועל אותם העבודות התחתונות שלהם. ובכל מקום שגלו ישראל, הקדוש ברוך הוא מבקש עליהם, ומתרעם ונפרע מאותם עמים.

בא וראה מה כתוב, כה אמר ה' אלהים מצרים ירד עמי בראשונה לגור שם ואשור באפס עשקו. תרעמת שהתרעם הקדוש ברוך הוא על אשור, ואמר, ראו מה עשה לי אשור, שהרי במצרים שאני עשיתי בהם כל אותם הדינים, ועמי [הם] ירדו לשם לדור ביניהם, וקבלום המצרים ביניהם, ונתנו להם הילפי של הארץ, ארץ גשן. ואף על גב שהציקו להם בגלות, לא לקחו מהם את הארץ, שכתוב (שמות ט) רק בארץ גשן אשר שם בני ישראל וגו'. ומיטב ארץ מצרים היתה, שכתוב (בראשית מז) במיטב הארץ בארץ רעמסס. ועוד, שלא העבירו משלהם כלום, שכתוב (שמות ט) וממקנה בני ישראל וגו', ועם כל זה נדונו בכמה דינים. אבל אשור באפס עשקו, הטיל אותם בארץ שבסוף העולם, ונטל את ארצם מהם. ומה המצרים שעשו כל הטובות הללו לישראל נדונו בכל אותם דינים - אשור ואדום ושאר העמים שמציקים להם, והורגים אותם, ונוטלים את ממונם, על אחת פמה וכמה שהקדוש ברוך הוא רוצה לכבד את שמו עליהם, שכתוב (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי ונודעתתי. שם במצרים במלך אחד, וכאן בכל מלכי העולם.

רבי שמעון הרים ידיו, ובכה ואמר, אוי למי שיזדמן באותו זמן, ואשרי חלקו של מי שיזדמן באותו זמן. אוי למי שיזדמן באותו זמן - משום שכשיבא הקדוש ברוך הוא לפקד את האילה, יסתכל מי הם אותם שעמדו עמה, בכל אותם שנמצאים עמה, בכל מעשי כל אחד ואחד, ולא ימצא צדיק, שכתוב (ישעיה טו) ואביט ואין

תא חזי, מה כתיב, (ישעיה נ"ב) כה אמר ה' מצרים ירד עמי בראשונה לגור שם ואשור באפס עשקו תורעמא דאתרעם קדשא בריך הוא על אשור, ואמר, חמו מה עבד לי אשור, דהא מצרים דאנא עבדית בהו כל אינון דינין, ועמי (אינון) נחתו תמן, לדיירא ביניהון, וקבלום מצראי בינייהו, ויהבון לון שפר ארעא ארץ גושן, ואף על גב דאעיקו לון בגלותא, לא אעדו ארעא מנהון, דכתיב, (שמות ט) רק בארץ גושן אשר שם בני ישראל וגו'. ומיטב ארעא דמצרים הוה, דכתיב, (בראשית מ"ו) במיטב הארץ בארץ רעמסס. ותו, דלא אעדו מדלהון פלום, דכתיב, (שמות ט) וממקנה בני ישראל וגו'. ועם כל דא אתדנו בכמה דינין.

אבל אשור באפס עשקו, אטיל (דף ד' ע"ב) לון בארעא דסייפי עלמא, ונטל לון ארעא דלהון. ומה מצראי, דעבדי כל הני טבאן לישראל, אתדנו בכל אינון דינין. אשור ואדום ושאר עמין, דמעיקין לון, וקטלין לון, ונטלין לון ממוניהון, על אחת פמה וכמה דקודשא בריך הוא בעי ליקרא שמייה עלייהו, דכתיב, (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי ונודעתתי. הָתָם בַּמִּצְרַיִם בְּמִלְכָּא חד, והכא בכל מלכין דעלמא.

רבי שמעון זקף ידיו ובכה, ואמר, ווי מאן דיזדמן בההוא זמנא, וזפאה חולקיה מאן דיזדמן וישתפח בההוא זמנא, ווי מאן דיזדמן בההוא זמנא, בגין דכד ייתי קדשא בריך הוא לפקדא לאיילתא, יסתכל מאן אינון דקיימין בהדה, בכל אינון דמשתפחי עמה, בכל עובדוי דכל חד וחד, ולא ישתפח שנמצאים עמה, בכל מעשי כל אחד ואחד, ולא ימצא צדיק, שכתוב (ישעיה טו) ואביט ואין

זָפְאִי. דְּכַתִּיב, (ישעיה ס"ג) וְאֵבִיט וְאֵינן עוֹזֵר. וְכַמָּה עֲקָתִין עַל צְרוּת עַל צְרוּת לְיִשְׂרָאֵל.

אֲשֶׁרִי מִי שִׁיזְדַּמֵּן וְיִמְצֵא בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן - מְשׁוּם שְׁאוֹתוֹ שְׁיַעֲמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּאִמּוּנָה, יִזְכֶּה לְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל שְׂמֵחַת הַמְּלָךְ, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן פְּתוּב (זכריה יג) וְצִרְפְּתִים כְּצִרְף אֶת הַכֶּסֶף וּבַחֲנֻתִים כְּבַחַן אֶת הַזָּהָב וְגו'.

לְאַחַר שְׁאוֹתֵן צְרוּת יתְעוֹרְרוּ עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הָעַמִּים וּמַלְכֵיהֶם יתְעַצְּוּ כְּאֶחָד עֲלֵיהֶם, וּמְעוֹרְרִים כְּמֵה גְרוּתוֹת רְעוּת, וְכָלֵם עוֹלִים בְּעֵצָה אַחַת עֲלֵיהֶם, וְיִבְאוּ צָרָה עַל צָרָה, אַחֲרוֹנוֹת מִשְׂכַּחוֹת אֶת הַרְאִשׁוֹנוֹת, אֲזִי יִתְרָאֶה עֲמוּד אֵשׁ אֶחָד עוֹמֵד מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אַרְבָּעִים יוֹם, וְכָל עַמֵּי הָאָרֶץ רֹאִים אוֹתוֹ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יתְעוֹרֵר מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְצֵאת מִתּוֹךְ גֵּן עֵדֶן מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא ק"ן צְפוּרָה, וְיִתְעוֹרֵר בְּאָרֶץ הַגְּלִיל. וְאוֹתוֹ יוֹם שְׁנֵצֵא לְשֵׁם, יִתְרַגֵּז כָּל הָעוֹלָם, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְחַבְּאִים בְּתוֹךְ מְעוֹת וּסְלָעִים שֶׁלֹּא יִחְשְׁבוּ לְהִנְצֵל, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן פְּתוּב (ישעיה ב) וּבְאוֹ בְּמְעוֹת צְרִים וּבְמַחְלוֹת עֶפְרַיִם מִפְּנֵי פַחַד ה' וּמִהֲדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוֹמוֹ לְעֵרוֹץ הָאָרֶץ.

מִפְּנֵי פַחַד ה', דָּא הֵהוּא רְגִיזוּ דְכָל עַלְמָא. וּמִהֲדַר גְּאוֹנוֹ דָּא מְשִׁיחַ. בְּקוֹמוֹ לְעֵרוֹץ הָאָרֶץ, כִּד יְקוּם וְיִתְגַּלֵּי בְּאֶרְעָא דְגְּלִיל, בְּגִין דְּאִיהוּ הוּא אֲתֵר קְדָמָא דְאַתְחַרְבָּא בְּאֶרְעָא קְדִישָׁא, וּבְגִין כִּד, יִתְגַּלֵּי תַּמָּן קְדָמָא לְכָל אֲתֵר, וּמִתַּמָּן יתְעַר קְרַבִּין לְכָל עַלְמָא.

לְבַתֵּר אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּעֲמוּדָא יְקוּם מֵאֶרְעָא לְשְׁמִיָּא, לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עַלְמָא, וּמְשִׁיחַ יִתְגַּלֵּי, יְקוּם מִסְטֵר מְזַרְחָה, חַד כּוּכְבָּא מְלַהֲטָא

אֲחֵר אַרְבָּעִים יוֹם שְׁעֲמוּד יַעֲמֵד מֵאָרֶץ לְשִׁמִּים לְעֵינֵי כָּל הָעוֹלָם וְיִתְגַּלֵּה הַמְּשִׁיחַ, יְקוּם מִצַּד

מִזְרַח כּוֹכַב אֶחָד לַוְהַט בְּכָל הַגּוֹנִים, וְשִׁבְעָה כּוֹכָבִים אֲחֵרִים שְׁסוּכָבִים אוֹתוֹ הַכּוֹכַב, וַיַּעֲרֹכוּ בוֹ קָרֵב בְּכָל הַצְּדִידִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם, עַד שִׁבְעִים יוֹם, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם רוֹאִים.

וְאוֹתוֹ כּוֹכַב יַעֲרֹף בְּהֵם קָרֵב בְּלַפְיָדֵי אֵשׁ לַוְהַטִּים וְנוֹצְצִים לְכָל עֵבֶר, וּמִפֶּה בָהֶם עַד שְׁבוּלַע אוֹתָם בְּכָל עֵרֶב וְעֵרֶב, וּבַיּוֹם מוֹצִיא אוֹתָם. וַיַּעֲרֹכוּ קָרֵב לְעֵינַי פֶּל הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל יוֹם עַד שִׁבְעִים יוֹם. לְאַחַר שִׁבְעִים יוֹם יִגְנֹז אוֹתוֹ כּוֹכַב, וַיִּגְנֹז הַמְּשִׁיחַ עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשִׁים, וַיַּחֲזֹר אוֹתוֹ עֲמוּד אֵשׁ כְּמוֹ מַקְדָּם, וּבּוֹ יִגְנֹז הַמְּשִׁיחַ, וְאוֹתוֹ עֲמוּד לֹא יִתְרָאֶה. וְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ יַעֲלוּ אֶת הַמְּשִׁיחַ בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד לְתוֹף הַרְקִיעַ, וְשֵׁם יִקְבַּל חֹזֵק וְעֹטֶרֶת מַלְכוּת. וּכְשִׁירָד, יִתְרָאֶה אוֹתוֹ עֲמוּד אֵשׁ כְּמוֹ מַקְדָּם לְעֵינַי פֶּל הָעוֹלָם, וְאַחַר כִּף יִתְגַּלֶּה הַמְּשִׁיחַ, וַיִּתְפַּנְּסוּ אֵלָיו עַמִּים רַבִּים, וַיַּעֲוֹרֵר קְרֹבוֹת בְּכָל הָעוֹלָם. וּבְאוֹתוֹ זְמַן יַעֲוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת גְּבוּרָתוֹ לְכָל עַמֵּי הָעוֹלָם, וּמִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ יִדְעַע בְּכָל הָעוֹלָם, וְכָל מַלְכֵי הָעוֹלָם יִתְעוֹרְרוּ לְהִתְחַבֵּר לְעֲרֹף בּוֹ קָרֵב.

וּכְמוֹ [עמ"ס] מְפָרִיעֵי הַיְהוּדִים יִתְהַפְּכוּ לְחֹזֵר אֵלֵיהֶם, וַיִּבְאוּ עִמָּהֶם לְעֲרֹף קָרֵב עַל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְאָז יִחַשֵּׁף פֶּל הָעוֹלָם חֲמֵשָׁה עָשָׂר יוֹם, וְרַבִּים מֵעַם יִשְׂרָאֵל יָמוּתוּ בְּאוֹתוֹ חֲשָׁף. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה ס) כִּי הִנֵּה הַחֲשָׁף יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֲרַפֵּל לְאֻמִּים.

פֶּתַח וְאָמַר, (דברים כ"ב) כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוּר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ בְּכָל עֵץ אוֹ עַל הָאֶרֶץ אֲפֻרָחִים אוֹ בִיצִים וְהָאֵם

בְּכָל גּוֹוֹנֵי, וְשִׁבְעָה כּוֹכָבִין אֲחֵרֵינִין דְּסַחְרִין לְהֵוֹא כּוֹכָבָא, וַיִּגְיַחוּן בֵּיה קָרָבָא בְּכָל סְטָרִין, תְּלַת זְמַנִּין בַּיּוֹמָא, עַד שִׁבְעִין יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא חֲמָאן.

וְהֵוֹא כּוֹכָבָא, יִגְיַח בְּהוּ קָרָבָא, בְּטִיסִין דְּנוּרָא, מְלַהֲטִין מְנַצְצִין לְכָל עֵבֶר, וּבְטַשׁ בְּהוּ, עַד דְּבַלַּע לוּן, בְּכָל רַמְשָׂא וְרַמְשָׂא, וּבַיּוֹמָא אֲפִיק לוּן. וַיִּגְיַחוּן קָרָבָא לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וְכֵן בְּכָל יוֹמָא, עַד שִׁבְעִין יוֹמִין. לְבַתָּר שִׁבְעִין יוֹמִין, יִתְגַּנְזִי הֵוֹא כּוֹכָבָא, וַיִּתְגַּנְזִי מְשִׁיחַ, עַד תְּרִיסָר יַרְחִין, וַיִּתְהַדָּר הֵוֹא עֲמוּדָא דְאַשָׂא כְּמַלְקָדְמִין, וּבֵיה יִתְגַּנְזִי מְשִׁיחַ, וְהֵוֹא עֲמוּדָא לֹא יִתְחַזִּי.

וְבַתָּר תְּרִיסָר יַרְחִין, יִסְלָקוּן לִיה לְמְשִׁיחַ, בְּהֵוֹא עֲמוּדָא, לְגוֹ רְקִיעָא, וְתַמָּן יִקְבַּל תּוֹקְפָא וְעֹטֶרָא דְמַלְכוּתָא. וְכַד נְחִית, יִתְחַזִּי הֵוֹא עֲמוּדָא דְאַשָׂא כְּמַלְקָדְמִין, לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וַיִּתְגַּלִּי לְבַתָּר מְשִׁיחַ, וַיִּתְפַּנְּשוּן לְגַבְיָה עַמִּין סְגִיאִין, וַיִּתְעַר קָרְבִּין בְּכָל עֲלָמָא. וּבְהֵוֹא זְמַנָּא יִתְעַר קְדָשָׂא בְּרִיךְ הוּא גְבוּרָתִיה לְכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, וּמִלְפָּא מְשִׁיחָא יִתְיַדַע בְּכָל עֲלָמָא, וְכָל מַלְכִין דְּעֲלָמָא יִתְעוֹרוּן לְאַתְחַבְּרָא לְאַגָּחָא קָרָבָא בֵּיה.

וּכְמוֹ (עמ"ס) מְפָרִיעֵי יְהוּדָאִין יִתְהַפְּכוּ לְאַהֲדָרָא לְגַבְיָיהוּ, וַיִּיתוּן עִמָּהוֹן, לְאַגָּחָא קָרָבָא עַל מִלְפָּא מְשִׁיחָא. כְּדִין יִתְחַשֵּׁף פֶּל עֲלָמָא חֲמֵשׁ עָשָׂרָה יוֹמִין, וּסְגִיאִין מֵעַמָּא דְיִשְׂרָאֵל יְהוֹן מִתִּין בְּהֵוֹא חֲשׂוּכָא. וְעַל דָּא כָּתִיב, (ישעיה ס) כִּי הִנֵּה הַחֲשָׁף יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֲרַפֵּל לְאֻמִּים.

פֶּתַח וְאָמַר (דברים כ"ב) כִּי (דף פ' ע"א) יִקְרָא קוֹן צְפוּר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ בְּכָל עֵץ אוֹ

רְבִצַּת וְגו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת
הָאֵם וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֲרָנוּ
אוֹתוֹ, וְהוּא אֶחָד מִמְצוֹת
הַתּוֹרָה הַגְּנוּזוֹת, וְלָנוּ יֵשׁ בּוֹ
סוּדוֹת תּוֹרָה גְּנוּזִים, שְׁבִילִים
וּדְרָכִים יְדוּעוֹת לַחֲבָרִים בְּאוֹתָם
שְׁלֵשִׁים וּשְׁנַיִם נְתִיבוֹת הַתּוֹרָה.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנוֹ, אֶלְעָזָר, בְּזִמְנָן שִׁיתְעוֹרֵר
מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחִי, כְּמָה אוֹתוֹת
וְנִסִּים אַחֲרַיִם יִתְעוֹרְרוּ בְּעוֹלָם.
בֹּא רְאֵה, בְּגֵן עֵדֶן שְׁלֵמָטָה יֵשׁ
מְקוֹם אֶחָד גְּנוּז וְשְׁמוֹר שְׁלֹא
נִודָע, וְהוּא מְרַקֵּם בְּכֶמֶה גְּנוּזִים,
וְבוֹ גְּנוּזִים אֶלֶף הֵיכָלוֹת שֶׁל
כְּסוּפִים, וְאֵין מִי שְׁיִכְנֹס בָּהֶם
פָּרַט לְמִשִּׁיחַ, שֶׁהוּא עוֹמֵד תָּמִיד
בְּגֵן עֵדֶן.

וְכֵן הֵגֵן מִקֵּץ בְּמִרְכָּבוֹת רַבּוֹת
שֶׁל צְדִיקִים, וּמִשִּׁיחַ עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם וְעַל כְּמָה חֵילוֹת וּמַחֲנוֹת
שֶׁל נְשָׁמוֹת צְדִיקִים שֶׁם,
וּבְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים וְחָגִים וְשִׁבְתוֹת
נִכְנָס מִשִּׁיחַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּכָל אוֹתָם הֵיכָלוֹת.
לְפָנָיו וְלִפְנֵים מִכָּל אוֹתָם הֵיכָלוֹת
יֵשׁ מְקוֹם אַחַר טְמִיר וְגְנוּז שְׁלֹא
נִודָע כָּלל, וְנִקְרָא עֵדֶן, וְאֵין מִי
שְׁיִכּוֹל לְדַעַת אוֹתוֹ, וּמִשִּׁיחַ גְּנוּז
בְּחוּץ סָבִיב אוֹתוֹ מְקוֹם, עַד
שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ מְקוֹם אֶחָד שְׁנִקְרָא
קֵץ צְפוּר, וְהוּא מְקוֹם שְׁמִכְרִיזָה
עֲלָיו אוֹתָהּ צְפוּר שְׁמִתְעוֹרֶרֶת
בְּגֵן עֵדֶן בְּכָל יוֹם.

וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם רְקוּמִים
דְּיוֹקְנָאוֹת שֶׁל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים
שֶׁהִתְכַּנְּסוּ עַל יִשְׂרָאֵל לְהַרְע
לָהֶם. נִכְנָס לְאוֹתוֹ מְקוֹם, מְרִים
עֵינָיו וְרוֹאֵה אֶת הָאֲבוֹת
שְׁנִכְנָסִים לְחֶרֶבֶן בֵּית הָאֱלֹהִים,
עַד שְׁרוּאָה אֶת רַחַל שְׁדַמְעוֹתֶיהָ
בְּפָנֶיהָ, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְנַחֵם אוֹתָהּ, וְלֹא מִסְכִּימָה
לְקַבֵּל תְּנַחוּמִים, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר

עַל הָאָרֶץ אֲפֻרְוּחִים אוֹ בַּיְצִים וְהָאֵם רְבִצַּת
וְגו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו', הַאי קָרָא
אוֹקִימָנָא לִיה, וְאִיהוּ חַד מִפְּקוּדֵי אוֹרִייתָא
גְּנִיזִין, וְאֵנָן אֵית לָן בֵּיה רִזִּי דְאוֹרִייתָא גְּנִיזִין,
שְׁבִילִין וְאַרְחִין יְדִיעֵן לְחֲבָרִיָּא, בְּאֵינוֹן
תְּלַתִּין וְתַרְיִין שְׁבִילִין דְאוֹרִייתָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, אֶלְעָזָר,
בְּזִמְנָא דִּיתְעַר מִלְּפָא מְשִׁיחָא, כְּמָה
אַתִּין וְנִסִּין אַחְרָנִין יִתְעַרוֹן בְּעֵלְמָא. תָּא חֲזִי,
בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן דְלִתְמָא, אֵית אַתְר חַד גְּנִיז
וְטְמִיר דְלֹא אֲתִידַע, וְאִיהוּ מְרַקְמָא בְּכֶמֶה
גְּנוּזִין, וּבֵיה גְּנִיזִין אֶלֶף הֵיכָלוֹן דְכְּסוּפִין.
וְלִית מָאן דְעֵייל בְּהוּ, בְּרַ מְשִׁיחַ, דְאִיהוּ קָאִים
תְּדִיר בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן.

וְכֵן גְּנָתָא מְסַחְרָא בְּרִתִּיכִין סְגִיאִין דְצְדִיקָא,
וּמִשִּׁיחַ קָאִים עֲלֵייהוּ, וְעַל כְּמָה חֵילוֹן
וּמִשִּׁירִיין דְנִשְׁמַתִּין דְצְדִיקָא תְּמָן, וּבְרָאשֵׁי
יְרַחֵי, וּבְזִמְנָי, וּבְשִׁבְתֵּי, מְשִׁיחַ עָאל בְּהוּא
אַתְר לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעָא בְּכָל אֵינוֹן הֵיכָלוֹן.

לָּגוּ לָּגוּ מִכָּל אֵינוֹן הֵיכָלוֹן, אֵית אַתְר אַחְרָא
טְמִיר וְגְנִיז דְלֹא אֲתִידַע כָּלל, וְאִקְרִי עֵדֶן.
וְלִית מָאן דְיִכִּיל לְמַנְדַּע בֵּיה. וּמִשִּׁיחַ אֲגְנִיז
(ס"א יתגלי) לְבַר, סַחְרָנִיָּה דְהוּא אַתְר, עַד
דְאֲתַגְלִי לִיה חַד אַתְר. דְאִקְרִי קֵץ צְפוּר, וְאִיהוּ
אַתְר דְכְּרִיז עֲלֵיה הוּא צְפוּר. דְאֲתְעַר בְּגַנְתָּא
דְעֵדֶן בְּכָל יוֹמָא.

וּבְהוּא אַתְר, מְרַקְמָן דְיִוִּקְנִין דְכָל שְׂאֵר
עַמִּין, דְאֲתַכְּנָשׁוּ עֲלֵייהוּ דְיִשְׂרָאֵל
לְאַבְאָשָׁא לוֹן. עָאל בְּהוּא אַתְר, זְקִיף עֵינוּי,
וְחֲזִי אַבְהָן, דְעָאלִין בְּחֶרֶבֶן בֵּית אֱלֹהָא, עַד
דְחָמִי לְרַחַל דְדַמְעָהָא בְּאַנְפָּהָא, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מְנַחֵם לָהּ, וְלֹא צְבִיאַת לְקַבֵּלָא
תְּנַחוּמִין, כְּמָה דְאֲתָ אָמַר, (ירמיה ל"א) מֵאֲנָה

(ירמיה לא) מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בְּנֵיהּ. אִזּוּ מְשִׁיחַ מְרִים קוֹלוֹ וּבּוֹכָה, וּמִדְּעֻזָּע כָּל גֵּן הַעֲדָן, וְכָל אוֹתָם צְדִיקִים שְׁשֵׁם גּוֹעִים וּבּוֹכִים עִמּוֹ.

גּוֹעָה וּבּוֹכָה פַּעַם שְׁנִיָּה, וּמִדְּעֻזָּע אוֹתוֹ רְקִיעַ שְׁעַל גְּבִי הַגֵּן, אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת רְבוּא מַחֲנֹת עֲלִיּוֹנִים, עַד שְׁמִינֵע לְתוֹךְ הַכֶּסֶף הַעֲלִיּוֹן, וְאִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹמֵז לְאוֹתָהּ צְפוּר, וְנִכְנָסֶת לְאוֹתוֹ קֵן שְׁלֵה יוֹשֶׁבֶת אֶצֶל הַמְּשִׁיחַ, וְקוֹרָא מַה שְׁקוֹרָא, וּמִתְעוֹרֵר מַה שְׁמִתְעוֹרֵר.

עַד שְׁמִתּוֹךְ הַכֶּסֶף הַקְּדוֹשׁ נִקְרָא שְׁלֵשׁ פַּעְמִים אוֹתוֹ קֵן צְפוּר, וְהַמְּשִׁיחַ, וְכֻלָּם עוֹלִים לְמַעְלָה, וּמְשַׁבֵּיעַ אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה מִן הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַמְּשִׁיחַ וְלִנְקָם אֶת נִקְמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְעִמּוֹ. וְשָׁב אוֹתוֹ קֵן צְפוּר וְהַמְּשִׁיחַ לְמַקוֹמוֹ, וְשָׁב הַמְּשִׁיחַ וְנִגְנָז לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם כְּמוֹ מַקְדָּם.

וּבִזְמַן שִׁיתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָמוֹת, וּמֵאִירוֹת אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹ בְּשִׁלְמוֹת, יוֹ"ד בַּה"א וְלִמְנוֹן וְא"ו בַּה"א, לְהִיּוֹת הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת אַחַת, אִזּוּ יִתְעוֹרֵר כּוֹכֵב אֶחָד מִפְּחִיד בְּאֲמֻצָּע הַרְקִיעַ כְּגוֹן אֲרַגְמָן, לֹוֹהֵט וְנוֹצֵץ בַּיּוֹם לְעֵינֵי כָּל הָעוֹלָם.

וְתִקּוּם שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ אַחַת מִצַּד צְפוֹן, תוֹךְ הַרְקִיעַ, וְתִקּוּם זֶה כְּנֶגֶד זֶה אֲרַבְעִים יוֹם, וְיִבְהִלּוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. לְסוּף אֲרַבְעִים יוֹם יַעֲרֹכוּ קֶרֶב הַכּוֹכֵב וְהַשְׁלֵהֶבֶת לְעֵינֵי הַכֹּל, וְתִתְפַּשֵּׁט אוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת בְּשִׁרְפַת אֵשׁ מִצַּד הַצְּפוֹן, תוֹךְ הַרְקִיעַ, וְאֵמוֹת וְעַמִּים יִתְבַּהֲלוּ מִזֶּה.

לְהִנָּחֵם עַל בְּנֵיהּ. כְּדִין. מְשִׁיחַ אָרִים קְלִיָּה וּבְכִי, וְאִזְדַּעֲזַע כָּל גְּנֻתָא דְעַדָן, וְכָל אֵינוֹן צְדִיקָא דְתַמָּן גָּעוּ וּבְכוּ עִמִּיהּ.

גָּעִי וּבְכִי זְמַנָּא תְנַיִנָּא, וְאִזְדַּעֲזַע הַהוּא רְקִיעַ דְעַל גְּבִי גְנֻתָא, אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאָה רְבוּא מְשַׁרְיָין עֲלֵאִין, עַד דְמָטִי לְגוֹ כְּרִסְיָא עֲלֵאָה. כְּדִין, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא רְמִיז לְהַהוּא צְפָרָא, וְעָאֵל לְהַהוּא קֵן דִּילָהּ, וְיִתְבָּא לְגְבִי מְשִׁיחַ, וְקָרִי מַה דְקָרִי, וְאִתְעַר מַה דְאִתְעַר.

עַד דְמָגוּ כְּרִסְיָא קְדִישָׁא, אִתְקָרִי תֵלֶת זְמַנִּין הַהוּא קֵן צְפוּר, וּמְשִׁיחַ, וְכֻלָּא סְלָקִין לְעֵילָא, וְאוּמִי לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְאֶעְבְּרָא מְלָכוּ חֵיבָא מִן עֲלָמָא, עַל יְדֵא דְמְשִׁיחַ, וְלִנְקָמָא נִקְמִין דִּישְׂרָאֵל. וְכָל אֵינוֹן טְבוּוֹן, דְזַמִּין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד לְעַמִּיהּ. וְתָב הַהוּא קֵן צְפוּר וּמְשִׁיחַ לְדוּכְתִיָּה. וְתָב מְשִׁיחַ וְאִתְגְּנִיז גּוֹ הַהוּא אֶתֶר כְּמַלְקָדִמִין.

וּבְזַמְנָא דִּיתְעַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאִתְקַנָּא עֲלָמִין, וְאִתְנַהֲרוּ אִתְנוּן דְשָׁמִיָּה בְּשְׁלִימוֹ, יוֹ"ד בַּה"א, (לְאִתְקַנָּא) וְא"ו בַּה"א, לְמַהוּי כֻלָּא בְשְׁלִימוֹ חַד. כְּדִין יִתְעַר חַד כְּכָבָא דְחִילָא, בְּאֲמֻצָּע רְקִיעָא, כְּגוֹן אֲרַגְוֹנָא, לְהִיט וְנֹצִיץ בִּימָמָא לְעֵינֵיהוֹן דְכָל עֲלָמָא.

וְיִקּוּם חַד שְׁלֵהוּבָא דְאֲשָׁא מְסֻטְרָא דְצְפוֹן, גּוֹ רְקִיעָא, וְיִקּוּם דָּא לְקַבֵּל דָּא אֲרַבְעִין יוֹמִין וְיִתְבַּהֲלוּן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. לְסוּף אֲרַבְעִין יוֹמִין, יִגְחוּן קְרָבָא, כְּכָבָא וְשְׁלֵהוּבָא, לְעֵינֵיהוֹן דְכֻלָּא, וְיִתְפַּשֵּׁט הַהוּא שְׁלֵהוּבָא בִּיקִידוֹ דְאֲשָׁא, מְסֻטְרָא דְצְפוֹן, גּוֹ רְקִיעָא, וְיִחֲשׁוּב לְמַבְלַע הַהוּא כְּכָבָא, וְכִמְהָ שְׁלִיטִין וּמְלָכִין וְאוּמִיָּא וְעַמִּמִּיָּא, יִתְבַּהֲלוּן מִהָאִי.

וְיִחֲשׁוּב לְבַלַּע אוֹתוֹ כּוֹכֵב, וְכִמְהָ שְׁלִיטִים וּמְלָכִים

אִז יִסְתַּלַּק אוֹתוֹ פּוֹכֵב לְצַד דְּרוֹם, וְיִשְׁלַט עַל אוֹתָהּ שְׁלֵהֲבָתָהּ, וְאוֹתָהּ שְׁלֵהֲבָתָהּ תִּבְלַע מְעַט מְעַט בְּרַקִּיעַ מִלְּפָנָי אוֹתוֹ פּוֹכֵב, עַד שֶׁלֹּא תֵרְאֶה כָּלֵל. אִז אוֹתוֹ פּוֹכֵב יַעֲשֶׂה דְרָכִים בְּרַקִּיעַ בְּשָׁנִים עֶשֶׂר תַּחֲוִימִים, וְעוֹמְדִים אוֹתָם אוֹרוֹת בְּרַקִּיעַ שָׁנִים עֶשֶׂר יָמִים נוֹסְפִים. אַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר יָמִים נוֹסְפִים יִזְדַּעְזְעוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְיִחַשְׁפוּ הַשָּׁמַשׁ בַּחֲצוֹת הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱשַׁף בִּיּוֹם שֶׁחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עַד שֶׁלֹּא יֵרְאוּ שְׁמַיִם וְאָרֶץ. וְיִתְעוֹרֵר קוֹל אֶחָד בְּרַעְמִים וּבְרַקִּים, וְתִתְחַלֵּחַל הָאָרֶץ מֵאוֹתוֹ קוֹל, וְכִמְהָ חֲלִלוֹת וּמַחֲנוֹת יְמוֹתוֹ מִמֶּנּוּ.

וְאוֹתוֹ יוֹם תִּתְעוֹרֵר בְּעִיר רוֹמִי רַבְתִּי שְׁלֵהֲבָתָהּ אֵשׁ אַחַת, בְּאוֹתוֹ קוֹל שִׁיתְעוֹרֵר בְּכָל הָעוֹלָם, וְיִשְׂרָף כְּמָה מִגְדָּלִים וְכִמְהָ הַיִּכְלוֹת, וְכִמְהָ מִגְדָּלִים יְפִלוּ, וְכִמְהָ גְדוֹלִים וְשָׂרִים יְפִלוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְכָלֵם יִתְפַּנְסוּ עָלֶיהָ לְרַע, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא יִוָּכְלוּ (יחשב) לְהִנָּצֵל.

מֵאוֹתוֹ יוֹם וְעַד שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשִׁים יִתְיַעֲצוּ כָּל הַמַּלְכִים וְיִגְזְרוּ כְּמָה גְזֵרוֹת וְכִמְהָ שְׁמֵדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וְיִצְלִיחוּ בָהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱבָאֵר אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיְהִיָּה שֵׁם וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁלֹּא יְהִיָּה שֵׁם, וְכָל הָעוֹלָם יְהִיָּה בְּעַרְבוּבִיָּה גְדוֹלָה. לְסוֹף שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשִׁים יָקוּם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שִׁיתְעוֹרֵר תוֹף גֵּן הָעֶדֶן, וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים יַעֲטְרוּ אוֹתוֹ שֵׁם, וְיִחַגְרוּ לוֹ כְּלֵי זִזִן בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת שֶׁל כְּלִים שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

וְקוֹל יִתְפּוּצֵץ בְּעַנְפֵי עֲצֵי הַגֵּן, קוֹרֵא בְּחִיל וְאוֹמֵר: הַתְּעוֹרְרוּ

בְּדִין יִסְתַּלַּק הַהוּא כְּכָבָא לְסִטְר דְּרוֹם, וְיִשְׁלוּט עַל הַהוּא שְׁלֵהֲוֹבָא, וְהַהוּא שְׁלֵהֲוֹבָא יִתְבַּלַּע זְעִיר זְעִיר בְּרַקִּיעָא, מִקְמִי הַהוּא כְּכָבָא, עַד דְּלֹא יִתְחַזִּי כָּלֵל. כְּדִין, הַהוּא כְּכָבָא יַעֲבִיד אוֹרְחִין בְּרַקִּיעַ, בְּתַרִּיסַר תַּחֲוִימִין, וְקִיִּימִין אֵינּוֹן נְהוֹרִין בְּרַקִּיעָא תַרִּיסַר יוֹמִין אַחֲרָנִין.

לְבַתֵּר תַרִּיסַר יוֹמִין אַחֲרָנִין יִזְדַּעְזְעוֹן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְיִתְחַשְׁפוּ שְׁמַשָּׁא בְּפִלְגוֹת יוֹמָא, כְּמָה דְּאִתְחַשְׁפוּ יוֹמָא דְּאִתְחַרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא, עַד דְּלֹא יִתְחַזוֹן שְׁמַיָּא וְאֶרְעָא. וְיִתְעַר חַד קָלָא בְּרַעַם וְזִיקִין, וְאִתְחַלְחֵלָא אֶרְעָא מֵהַהוּא קָלָא, וְכִמְהָ חִילִין וּמְשִׁירִין יְמוֹתוֹן מִנִּיהָ.

וְהַהוּא יוֹמָא, יִתְעַר בְּקַרְתָּא דְּרוֹמִי רַבְתָּא, חַד שְׁלֵהֲוֹבָא דְּאֶשָּׁא, בְּהַהוּא קָלָא דִּיתְעַר בְּכָל (דף פ"ג ע"ב) עֲלָמָא. וְיִוָּקִיד כְּמָה מִגְדָּלִין, וְכִמְהָ הַיִּכְלוֹת, וְכִמְהָ מִגְדָּלִין יְפִלוֹן, וְכִמְהָ פְרִדְשֵׁי וְרַבְרָבֵי יְפִלוֹן בְּהַהוּא יוֹמָא, וְכִלְהוּ יִתְפַּנְשׁוֹן עָלֶיהָ לְבִישׁ. וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא לֹא יְכָלִין (כ"א יחשבון) לְאִשְׁתַּזְבָּא.

מֵהַהוּא יוֹמָא, עַד תַרִּיסַר יַרְחִין, יִתְיַעֲטוֹן כָּל מַלְכֵיָא, וְיִגְזְרוֹן כְּמָה גְזֵרוֹת, וְכִמְהָ שְׁמֵדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וְיִצְלַחוֹן בֵּיהָ (נ"א בהו), כְּמָה דְּאִתְמַר זַפְּאָה אִיהוּ מָאן דִּיעַרַע תַּמָּן, וְזַפְּאָה אִיהוּ מָאן דְּלֹא יַעַרַע תַּמָּן וְכָל עֲלָמָא יְהִיָּה בְּעַרְבוּבִיָּה סְגִיָּא.

לְסוֹף תַרִּיסַר יַרְחֵי, יָקוּם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא מִלְּכָא מְשִׁיחָא, דִּיתְעַר גּוֹ גְּנַתָּא דְּעֶדֶן. וְכָל אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא יַעֲטְרוֹן לִיהָ תַּמָּן, וְיִחַגְרוֹן לִיהָ מְאֵי זִינָא, בְּאִתְוּוֹן רְשִׁימָן דְּמֵאֵי דְשָׁמָא קְדִישָׁא.

וְקוֹלָא יִתְפּוּצֵץ בְּעַנְפֵי אֵילָנִין דְּגִנְתָּא, קְרִי בְּחִיל, וְאוֹמֵר, אַתְעָרוּ קְדִישִׁין

עֲלִיּוֹנִין, קוֹמוּ מִקְּמֵי מְשִׁיחָא, הָא עֲדָנָא לְאַתְחַבְרָא אִיתְתָּא בְּבַעְלָהּ, וּבַעְלָהּ בְּעֵי לְנִקְמָא לָהּ נּוֹקְמִין דְּעֻלְמָא, וְלֹאֲקָמָא לָהּ, וְלֹאֲנַעְרָה לָהּ מַעֲפָרָא.

בְּדִין יְקוּמוּן פְּלָהוּ, וַיַּחְגְּרוּן לִיה פְּמִלְקֵדְמִין מְאִנֵי זַיִינִיה, אַבְרָהָם מִיַּמִּינִיה, יִצְחָק מִשְׂמָאלִיה, יַעֲקֹב קָמִיה, מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא, עַל כָּל אֲלִין צְדִיקָא, אֲזִיל וְרָקִיד גּוּ גִנְתָּא דְעֵדֶן.

אֲזִי יְקוּמוּ כְּלָם וַיַּחְגְּרוּ אוֹתוֹ כְּמוֹ מִקְדָם בְּכָלֵי זֵינוּ. אַבְרָהָם מִיַּמִּינוּ, יִצְחָק מִשְׂמָאלוֹ, יַעֲקֹב לְפָנָיו. מֹשֶׁה רוּעָה הַנְּאֻמָן עַל כָּל אֵלוֹ הַצְּדִיקִים הַזֵּהוּ וְרוֹקֵד בְּתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן.

בֵּינן דְּאַתְקֵן מְשִׁיחָ, עַל יְדָא דְצְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן. יַעֲוֹל בְּהֵוָא דּוֹכְתָא דְאַקְרִי ק"ן צְפו"ר פְּמִלְקֵדְמִין, וְחָמֵי תַפְּן הֵוָא דִּיוֹקְנָא דְחֶרֶפֶן בֵּית מִקְדָּשָׁא, וְכִלְהוּ צְדִיקָא דְאַתְקֵטְלוּ בֵיה. כְּדִין נָטִיל מִתַּפְּן (כ"א עֶשֶׂר) לְבוּשֵׁין, וְאַיְנוּן (כ"א וְאַקְרִיו) עֶשֶׂר לְבוּשֵׁי קִנְיָא. וַיִּתְגַּנְּזוּ תַפְּן אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּלֹא אֲתַגְלִיא כָּלְל.

בֵּינן שְׁנַתְקֵן מְשִׁיחָ עַל יְדֵי צְדִיקֵי גֵן הָעֵדֶן, יַכְנֹס לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנַקְרָא ק"ן צְפו"ר כְּמוֹ מִקְדָם, וְרוּאָה שְׁם אוֹתוֹ דִּיוֹקְנָא שֶׁל חֶרֶפֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַצְּדִיקִים שְׁנֹהֲרוּ בּוֹ, וְאֲזִי נוֹטֵל מְשִׁיחָ (עֶשֶׂר) לְבוּשִׁים, וְהֵם (נְקָרִיאִים) עֶשֶׂרָה לְבוּשֵׁי קִנְיָא, וַיִּגְנוּ שְׁם אַרְבַּעִים יוֹם שְׁלֹא יִתְגַּלֶּה כָּלְל.

לְסוֹף אַרְבַּעִים יוֹם קוֹל אֶחָד יִתְעוֹרֵר, וַיִּקְרָא מִתּוֹךְ הַכֶּסֶף הָעֲלִיּוֹן, אוֹתוֹ ק"ן צְפו"ר בְּמִלְךְ הַמְּשִׁיחִים שְׁנַגְנוּ בּוֹ, וְאֲזִי מַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּאָה אֶת מִלְךְ הַמְּשִׁיחִים מִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ נְקָמָה וְחַגּוּר כְּלֵי קָרֵב, נוֹטֵל אוֹתוֹ וַיִּמְנַשֵּׁק אוֹתוֹ עַל רֹאשׁוֹ.

אֲזִי מְזַדְעָזְעִים שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְתֵשְׁעִים רְקִיעִים, וְרוּמוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַקִיעַ אֶחָד מְאוֹתָם שְׁהִיוּ גְנוּזִים מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וּמוֹצִיא מֵהִיכָל אֶחָד שְׁבָאוֹתוֹ רְקִיעַ כְּתוּר חֲקוּק אֶחָד, מְחַקֵּק בְּשִׁמוֹת הַקְדוֹשִׁים. בְּאוֹתָהּ עֶטְרָה הַתְּעֵטֵר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם, לְטַל נְקָמוֹת מִכָּל מְרַכְבוֹת פְּרַעַה וּפְרָשׁוֹ, וּמַעֲטֵר אֶת מִלְךְ הַמְּשִׁיחִים בָּהּ.

בְּדִין מְזַדְעָזְעֵן תְּלַת מְאָה וְתֵשְׁעִין רְקִיעִין, וְאַרְמִיזוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד רְקִיעָא מְאִינוּן דְּהוּה גְּנִיז מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאַפִּיק מְחַד הֵיכְלָא דְבַהֵהוּא רְקִיעָא חַד כְּתָרָא גְּלִיפָא, מְחַקֵּקָא בְּשִׁמְהֵן קְדִישִׁין. בְּהֵהוּא עֶטְרָא אֲתַעֲטֵר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד עָבְרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יַמָּא, לְמִיטֵל נּוֹקְמִין מִכָּל רְתִיכֵי פְּרַעַה וּפְרָשׁוֹ, וְאַעֲטֵר לִיה לְמִלְכָּא מְשִׁיחָא.

אֲזִי יְקוּמוּן פְּלָהוּ, וַיַּחְגְּרוּן לִיה פְּמִלְקֵדְמִין מְאִנֵי זַיִינִיה, אַבְרָהָם מִיַּמִּינֵיה, יִצְחָק מִשְׂמָאלֵיה, יַעֲקֹב קָמֵיה, מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא, עַל כָּל אֲלִין צְדִיקָא, אֲזִיל וְרָקִיד גּוּ גִנְתָּא דְעֵדֶן.

בֵּינן דְּאַתְקֵן מְשִׁיחָ, עַל יְדָא דְצְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן. יַעֲוֹל בְּהֵוָא דּוֹכְתָא דְאַקְרִי ק"ן צְפו"ר פְּמִלְקֵדְמִין, וְחָמֵי תַפְּן הֵוָא דִּיוֹקְנָא דְחֶרֶפֶן בֵּית מִקְדָּשָׁא, וְכִלְהוּ צְדִיקָא דְאַתְקֵטְלוּ בֵיה. כְּדִין נָטִיל מִתַּפְּן (כ"א עֶשֶׂר) לְבוּשֵׁין, וְאַיְנוּן (כ"א וְאַקְרִיו) עֶשֶׂר לְבוּשֵׁי קִנְיָא. וַיִּתְגַּנְּזוּ תַפְּן אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּלֹא אֲתַגְלִיא כָּלְל.

בֵּין דְּאִתְעַטֵּר וְאִתְתַּקֵּן בְּכָל הַגֵּי תְּקוּנֵיךְ, נָטִיל לִיָּה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְנִשְׁיֵק לִיָּה כְּמַלְקָדְמִין. מָאן חָמִי, רְתִיכִין קְדִישִׁין, וּמִשְׁרִיין עֲלָאִין, דְּסַחְרִין לִיָּה, וְיַהֲבִין לִיָּה מִתְּנֵן וְנִבְזִבְזֵן סְגִיאִין, וְיִתְעַטֵּר מִכְּלֵהוּ.

עֲאֵל תַּמָּן בְּחַד הֵיכְלָא, וְחָמִי כָּל אֵינּוֹן מִלְּאֲכִי עֲלָאִי, דְּאֶקְרוּן אֲבֵלֵי צִיּוֹן, אֵינּוֹן דְּבָכוּ עַל חֶרְפֵּן בֵּי מַקְדְּשָׁא, וּבְכָאן תְּדִיר, וְאֵינּוֹן יַהֲבִין לִיָּה חַד פּוֹרְפִירָא סוּמְקָא, לְמַעַבְדּוּ נּוּקְמִין. פְּדִין, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּנִיז לִיָּה בְּהוּא קֵן צְפוּר, וְאִתְפְּסִי תַּמָּן תְּלַתִּין יוֹמִין.

לְבַתֵּר תְּלַתִּין יוֹמִין, בְּהוּא קֵן צְפוּר, יַחֲוֹת מְעַטֵּר בְּכָל אֵינּוֹן תְּקוּנֵיךְ מְעִילָא

וּמִתְתַּא, כְּמָה מִשְׁרִיין קְדִישִׁין סַחְרִיָּה, וְיַחֲמוּן כָּל עֲלָמָא, חַד נְהִירוֹ, תְּלִי מְרַקִיעָא לְאַרְעָא, וְיִקּוּם שְׂבַעָה יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִתְמַהוּן וְיִתְבַּהֲלוּן, וְלֹא יִנְדַּעוּן כְּלָל, בַּר אֵינּוֹן חֲכִימִין, דִּינְדַּעִין בְּרִזִּין אֵלִין, זַפְּאָה חוּלְקִיהוּן.

זְכַר אֵינּוֹן שְׂבַעָה יוֹמִין יִתְעַתֵּד (ס"א וְתַעֲטֵר) בְּאַרְעָא, בְּהוּא ק"ן צְפוּ"ר. בְּאֵן אֲתֵר.

בְּדֶרֶךְ, דָּא קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיָּה קִיָּמָא בְּפִרְשַׁת אֹרְרַחִין. וְיִבְשֵׁר לָהּ, וְיִנְחַם לָהּ, וְכִדִּין תְּקַבֵּל תַּנְחוּמִין, וְתִקּוּם וְתִנְשִׁיֵק לִיָּה.

לְבַתֵּר יְקוּם הוּא נְהִירוֹ מֵהוּא אֲתֵר, וְשָׂרִי בְּרִיחוֹ קֶרְתָּא דְּאֵילָנִי. בְּכָל עֵץ דָּא יְרִיחוֹ. אוֹ עַל הָאָרֶץ, דָּא יְרוּשָׁלַיִם. וְיִהָא גְּנִיז בְּהוּא נְהִירוֹ דְּק"ן צְפוּ"ר תְּרִיסַר יְרַחִי.

בְּתֵר תְּרִיסַר יְרַחִי, יִזְדַּקֵּף הוּא נְהִירוֹ בֵּין שְׂמִיָּא וְאַרְעָא, וְיִשְׂרִי בְּאַרְעָא דְּגָלִיל, דְּתַמָּן הָוָה שִׁירוּתָא דְּגִלוּתָא דִּישְׂרָאֵל. וְתַמָּן יִתְגַּלִּי מֵהוּא נְהִירוֹ דְּקֵן צְפוּר, וְתֵב לְאַתְרִיָּה.

וְיִשְׂרָה בְּאַרְץ הַגָּלִיל, שְׁשֵׁם הָיְתָה רֵאשִׁית גְּלוּת יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם וְשָׁב לְמִקּוּמוֹ. וְאוֹתוֹ יוֹם תִּזְדַּעְזַע כָּל הָאָרֶץ כְּמוֹ מַקְדֵם מִסוּף הַשָּׁמַיִם עַד סוּף הַשָּׁמַיִם, וְאִז

בֵּין שְׁהִתְעַטֵּר וְהִתְתַּקֵּן בְּכָל הַתְּקוּנִים הַלְלוּ, נָטִיל אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִנְשֵׁק אוֹתוֹ כְּמוֹ מַקְדֵם. מִי רָאָה מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת וּמַחְנוֹת עֲלִיוֹנִים שְׁסוּבָבִים אוֹתוֹ וְנוֹתְנִים לוֹ מִתְּנוֹת וּמוֹתְרוֹת רַבּוֹת, וְיִתְעַטֵּר מִכְּלָם.

נִבְנֵם לְשֵׁם לְהִיכַל אֶחָד, וְרוּאָה כָּל אוֹתָם מִלְּאֲכִים עֲלִיוֹנִים שְׁנִקְרְאִים אֲבֵלֵי צִיּוֹן, אוֹתָם שְׂבָכוּ עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמַּקְדָּשׁ, וּבּוֹכִים תָּמִיד, וְהֵם נוֹתְנִים לוֹ לְבוּשׁ אָדָם אֶחָד לַעֲשׂוֹת נְקָמוֹת. אִז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּנִיז אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ קֵן צְפוּר, וּמִתְפַּסֵּה שֵׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם.

לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, בְּאוֹתוֹ קֵן צְפוּר, יֵרֵד מְעַטֵּר בְּכָל אוֹתָם תְּקוּנִים מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, כְּמָה מַחְנוֹת קְדוּשִׁים סְבִיבוֹ, וְיִרְאוּ כָּל הָעוֹלָם אוֹר אֶחָד תְּלוֹי מִהַרְקִיעַ לְאַרְץ, וְיַעֲמֵד שְׂבַעָה יָמִים, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִתְמַהוּ וְיִבְהֲלוּ, וְלֹא יִדְעוּ כְּלָל, פְּרַט לְאוֹתָם חֲכָמִים שְׂיֻדְעִים בְּסוּדוֹת הַלְלוּ, אֲשֶׁרִי חֲלַקְם.

זְכַר אוֹתָם שְׂבַעָה יָמִים יִתְיַצֵּב (וְתַעֲטֵר) בְּאַרְץ בְּאוֹתוֹ ק"ן צְפוּ"ר. בְּאִיזָה מְקוּם? בְּדֶרֶךְ, זוֹ קְבוּרַת רַחֵל שְׁעוּמַדַּת בְּפִרְשַׁת דְּרָכִים. וְיִבְשֵׁר לָהּ וְיִנְחַם אוֹתָהּ, וְאִז תְּקַבֵּל תַּנְחוּמִים, וְתִקּוּם וְתִנְשִׁיֵק אוֹתוֹ.

אַחַר כֶּף יְקוּם אוֹתוֹ אוֹר מְאוֹת מְקוּם, וְשׁוּרָה בְּרִיחוֹ עִיר הָאֵילָנוֹת. בְּכָל עֵץ - זֶה יְרִיחוֹ. אוֹ עַל הָאָרֶץ - זוֹ יְרוּשָׁלַיִם. וְיִהְיֶה גְּנוּז בְּאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל ק"ן צְפוּ"ר שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ.

אַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ יִזְדַּקֵּף אוֹתוֹ אוֹר בֵּין שְׂמַיִם וְאַרְץ, וְיִתְגַּלֵּה מְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל קֵן צְפוּר, וְשֵׁם הָיְתָה רֵאשִׁית גְּלוּת יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם וְשָׁב לְמִקּוּמוֹ. וְאוֹתוֹ יוֹם תִּזְדַּעְזַע כָּל הָאָרֶץ כְּמוֹ מַקְדֵם מִסוּף הַשָּׁמַיִם עַד סוּף הַשָּׁמַיִם, וְאִז

יָרְאוּ (יִדְעוּ) כָּל הָעוֹלָם שֶׁהָרִי
הַתְּגֵלָה מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ בְּאַרְץ
הַגְּלִיל.

וַיִּתְּכֶנּוּ אֵלָיו כָּל אֱלוֹ שְׁעוֹסָקִים
בַּתּוֹרָה, וְהֵם מַעֲשִׂים בְּעוֹלָם.
וּבְזָכוֹת תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן
יִתְחַזֵּק כְּחוֹ הַהַתְּגַבֵּר, וְסוּד זֶה
אֶפְרָחִים. וְאִם לֹא יִמְצְאוּ אֵלֹה,
הָרִי תִינוּקוֹת שְׁיוֹשְׁבִים בְּתַקְףָּהּ
אִמָּם וַיּוֹנְקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה
כח) גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדֵּיִם.
וְהֵינּוּ אוֹ בִּיצִים, שֶׁבִשְׂבִיל אֵלֶּה
שׁוֹרָה שְׂכִינָה עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת.
שְׁהָרֵי מַעֲשִׂים הַחֲכָמִים שִׁמְצְאוּ
בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְהֵינּוּ (דברים כב) וְהָאֵם
רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרָחִים אוֹ עַל
הַבִּיצִים, לֹא תִקַּח הָאֵם עַל
הַבְּנִים, [שְׁהָרֵי בּוֹ לֹא עוֹמֵד הַדְּבָר לְהוֹצִיא מִן
הַגִּלוֹת אֵלָּא בְּמִלְךְ הַגְּלוּיִן. שְׂכִינָה שֶׁהֵם וְלָרִים
וְהַתְּנוּקוֹת, נוֹתְנִים תַּקְףָּהּ לְמִלְךְ הַמְּשִׁיחַ. אוֹ הָאִמָּא
הַעֲלוּנָה, שֶׁהִיא רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם, מִתְעוֹרֶרֶת לְנָבִי
בְּעֵלְהָ [וְיִתְעַפֵּב (קִדָּ) עַד שְׁנַיִם עֶשֶׂר
חֲדָשִׁים אַחֲרֵים. אַחַר כֵּן בָּא
בְּעֵלְהָ וַיִּקָּם אוֹתָהּ מִהַעֲפָר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ט) אָקִים אֶת סִכַּת
דָּוִד הַנִּפְלֵת.

בְּאוֹתוֹ יוֹם מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ יִתְחַלֵּל
וַיִּכְנַס הַגִּלוֹת מִסוֹף הָעוֹלָם וְעַד
סוֹף הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ל)
אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בַּקְּצֵה הַשָּׁמַיִם
וְגו'. מְאוֹתוֹ יוֹם כָּל הָאוֹתוֹת
וְהַנְּפִסִּים וְהַגְּבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, יַעֲשֶׂה אוֹתָם
לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִיכָה ז) פִּימִי
צֹאתְךָ מֵאַרְץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ
נִפְלְאוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזָר בְּנֵי, כָּל
הַדְּבָרִים הַלְלוּ תִמְצָא בְּסוּד שֶׁל
שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים שֶׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, וְעַד שֶׁהַנְּפִסִּים הַלְלוּ לֹא
יִתְעוֹרְרוּ בְּעוֹלָם, לֹא יִשְׁתַּלֵּם סוּד
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא תִתְעוֹרֵר

וְהָהוּא יוֹמָא יִזְדַּעְזַע כָּל אַרְעָא כְּמִלְקָדְמִין,
מְסִיפֵי שְׁמִיא עַד (דף ט' ע"א) סִיפֵי שְׁמִיא,
וְכַדִּין יִחֲזוּן (יִגְדוּן) כָּל עַלְמָא, דְּהָא אֲתַגְּלִי
מִלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּאַרְעָא דְגְלִיל.

וַיִּתְּכֶנּוּ לִיהָ כָּל אֵינוֹן דְּלַעָאן בְּאוֹרֵייתָא,
וְאֵינוֹן זְעִירִין בְּעַלְמָא. וּבְזָכוֹת
יְנוּקֵי דְבֵי רַב, יִתְתַקֵּף חִילֵיהָ לְאַתְגַּבְרָא,
וְרָזָא דָּא אֶפְרוּחִים. וְאִי לֹא יִשְׁתַּפְּחוּן אֲלֵין,
הָא יְנוּקֵי דִיתְבִּין בְּתוּקְפָּא דְאַמְהוֹן וַיְנַקֵּי,
כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (ישעיה כ"ח) גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי
מִשְׁדֵּיִם. וְהֵינּוּ אוֹ בִּיצִים, דְּבַגִּין אֲלֵין,
שְׁרִיא שְׂכִינְתָּא עִמְהוֹן דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָא.

דְּהָא חֲפִימִין זְעִירִין אֵינוֹן דִּישְׁתַּפְּחוּן בְּהָהוּא
זְמַנָּא, וְהֵינּוּ (דברים כ"ב) וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל
הָאֶפְרוּחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים, לֹא תִקַּח הָאֵם עַל
הַבְּנִים (דְּהָא בֵּיה לֹא קְרִימָא מִילָּא לְאַפְקָא לָהּ מִן מְגֻלוֹתָא אֵלָּא
כְּמִלְכָּא עַלְמָה, דְּכִינוּן דְּאֵינוֹן רַבִּין וְנִינוּקוֹן נִבְכִין תּוּקְפָּא לְמִלְכָּא מְשִׁיחָא
כְּדִין אִימָא עַלְמָה דְּהִיא רַבִּיעָא עֲלֵיהוּ וְתַעֲרַת לְנָבִי בְּעֵלְהָ) וְיִתְעַפֵּב
(הכ"ז) עַד תְּרִיסַר יָרַחִין אַחֲרָנִין. לְבַתָּר, יִיתִי
בְּעֵלְהָ, וַיִּקָּם לָהּ מִעַפְרָא, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר,
(עמוס ט) אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִד הַנִּפְלֵת.

בְּהָהוּא יוֹמָא, מִלְכָּא מְשִׁיחָא שְׁאַרֵי וַיִּכְנוֹשׁ
גְּלוֹתָא, מְסִיפֵי עַלְמָא עַד סִיפֵי
עַלְמָא, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (דברים ל') אִם יִהְיֶה
נִדְחָךְ בַּקְּצֵה הַשָּׁמַיִם וְגו'. מִהָהוּא יוֹמָא, כָּל
אַתִּין וְנַסִּין וְגַבּוּרָאן דְּעַבְדֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּמִצְרַיִם, יַעֲבִיד לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר (מִיכָה ז) פִּימִי צֹאתְךָ מֵאַרְץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ
נִפְלְאוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזָר בְּרִי, כָּל אֲלֵין מְלִין
תְּשַׁפַּח בְּרָזָא דְתַלְתִּין וְתַרִּין שְׁבִילִין
דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַד דְּנַסִּין אֲלֵין לֹא יִתְעוֹרוּן
בְּעַלְמָא, לֹא יִשְׁתַּלֵּם רָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, וְלֹא תִתְעוֹרֵר לְאַתָּה דְאַתָּה

וְלֹא תִתְעוֹרֵר לְאַתָּה, כְּמָה דְאַתָּה

לאהבה, כמו שנאמר (שיר ב) השבעתי אתכם בנות בצבאות. בצבאות - זה מלך (המשיח) שנקרא צבאות. או באילות השדה - שאר התילות והמחנות שלמטה. אם תעירו ואם תעוררו את האהבה - זה זמן של הקדוש ברוך הוא שנקרא אהב"ה. עד שתחפץ - אותה ששוככת לעפר, ויהיה רצון המלך בה. אשרי מי שיזכה לאותו דור. אשריו בעולם הזה ואשריו בעולם הבא.

רבי שמעון הרים ידיו בתפלה לקדוש ברוך הוא והתפלל תפלתו. אחרי שהתפלל תפלתו, באו רבי אלעזר בנו ורבי אבא וישבו לפניו. עד שהיו יושבים לפניו, ראו אור יום אחד שנחשף ונשקע צנור (צדור) אחד של שלהבת אש בתוף הים של טבריה, והזדעזע כל אותו מקום.

אמר רבי שמעון, ודאי עכשו הוא זמן שהקדוש ברוך הוא נזכר בכניו ומוריד שתי דמעות לים הגדול, וכאשר יורדות, הן פוגעות בצנור הזה של שלהבת אש, וישתקעו זה בזה ביים. בכה רבי שמעון וככו החברים. אמר רבי שמעון, הרי התעוררנו בסודות האותיות של השם הקדוש בסתר ההתעוררות שלו אל בניו, אבל עכשו יש לי לגלות מה שלא נתנה רשות לשום אדם אחר לגלות, אלא זכות הדור הזה תעמיד את העולם עד שיבא מלך המשיח. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו ולרבי אבא, עמדו בעמדתכם. כמו רבי אלעזר ורבי אבא. בכה רבי שמעון פעם אחת ואמר, אוי מי יעמד במה שאמרתי (שראיתי) שתמשך הגלות, מי יכול לסבל?

אמר (שיר השירים ב) השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות. בצבאות: דא מלפא (נ"א משיחא) דאקרי צבאות. או באילות השדה שאר חילין ומשריין דלתתא. אם תעירו ואם תעוררו את האהבה: דא ימינא דקודשא בריך הוא, דאקרי אהב"ה. עד שתחפץ ההיא דשכיבת לעפרא, ויהא רעותא דמלפא בה. זכאה איהו מאן דיזיפי לההוא דרא, זכאה איהו בעלמא דין, וזכאה איהו בעלמא דאתי. רבי שמעון ארים ידיו בצלו לקודשא בריך הוא, וצלי צלותיה, לבתר דצלי צלותיה, אתו ר' אלעזר בריה, ור' אבא ויתבו קמיה. עד דהוו יתבי קמיה, חמו חד נהירו דיממא דאתחשף, ואשתקע חד צנורא (צדורא) דשלהובא דאשא גו ימא דטבריה, ואזדעזע כל ההוא אתר.

אמר רבי שמעון, ודאי השתא הוא עדנא, דקודשא בריך הוא אדפר לבנוי, ואחית תרין דמעין לגו ימא רבא. וכד נחתין, פגעין בהאי צנורא דשלהובא דאשא, וישתקעו דא בדא בימא. בכה רבי שמעון וככו חברייהא.

אמר רבי שמעון, הא אתערנא ברזי דאתוון דשמא קדישא, בסתרא דאתערוותא דיליה, לגבי בנוי, אבל השתא, אית לי לגלאה, מה דלא אתיהיב רשו לפר נש אחרא לגלאה. אלא זכו דדרא דא, יקיים עלמא עד דייתי מלפא משיחא. אמר רבי שמעון לר' אלעזר בריה ולרבי אבא, קומו בקיומייכו. כמו ר' אלעזר ור' אבא. בכה רבי שמעון זמנא אחרא, אמר ווי מאן יקום במה דאמינא (נ"א דחמינא) גלותא יתמשך, מאן יכיל למסבל.

אחת ואמר, אוי מי יעמד במה שאמרתי (שראיתי) שתמשך הגלות, מי יכול לסבל?

אָף הוּא קָם וְאָמַר, (עמוס ט) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֹלֹנוּ אֲדָנִים זֹולְתָךְ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ. הַפְּסוּק הַזֶּה פְּרָשׁוּהוּ, אֲבָל בַּפְּסוּק זֶה יֵשׁ סוּד עֲלִיּוֹן בַּתּוֹךְ הָאֲמוּנָה. ה' אֱלֹהֵינוּ - זֶהוּ רֵאשִׁית הַסּוּדוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, מְקוּם שְׁמֵשׁ יוֹצְאִים כָּל הָאוֹרוֹת שֶׁל כָּל הַנְּרוֹת כְּלֵם לְהַדְלִיק, וְשֵׁם תְּלוּי כָּל סוּד הָאֲמוּנָה, שֵׁם זֶה שׁוֹלֵט עַל הַכָּל.

בְּעֹלֹנוּ אֲדָנִים זֹולְתָךְ - שֶׁהָרִי עַל עַם יִשְׂרָאֵל אֵין מִי שְׁשׁוֹלֵט עֲלֵיו פְּרָט לְשֵׁם הַעֲלִיּוֹן הַזֶּה, וְעַכְשָׁו בְּגִלוֹת שׁוֹלֵט עֲלֵיו הַצַּד הָאֲחֵר. לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ - סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְּבַרְכֵת אֶלָּא מִתּוֹךְ שֵׁם זֶה שְׁנִקְרָא בְּךָ, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (שמות לב) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ. (בראשית מז) בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל. כִּי בְּךָ אֲרוֹץ גְּדוּד. וּבְזִמְנֵן שְׁנִמְצַאת שְׁלֵמוֹת, לֹא הָיָה נִפְרָד זֶה מִזֶּה, וְאִסוּר לְהַפְרִיד זֶה מִזֶּה, אִשָּׁה מִבְּעֻלָּה, לֹא בְּרַעֲיוֹנוֹת וְלֹא בְּאֲזוּכָרָה, כְּדִי לֹא לְהִרְאוֹת פְּרוּד, וְעַכְשָׁו בְּגִלוֹת נִמְצָא פְּרוּד, שְׁמִתּוֹךְ צָרָה שֶׁל כָּל זִמְנֵן וּזְמַן אָנוּ עוֹשִׂים פְּרוּד לְהִזְכִּיר אוֹתוֹ שֵׁם, פְּרָט לְבַעֲלָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא שׁוֹכְבֵת לְעַפְרָה, וְהֵינּוּ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ.

פְּרָט לְבַעֲלָהּ, אָנוּ זוֹכְרִים שֵׁם זֶה בְּפְרוּד מִשּׁוּם שֶׁאָנוּ רְחוּקִים מִמֶּךָ וְאַחֲרִים שׁוֹלֵטִים עֲלֵינוּ, וְשְׁמֶךָ הוּא בְּפְרוּד מִן הַשֵּׁם שְׁנִקְרָא בְּךָ, וְזֶה בִּימֵי הַגְּלוּת.

מִשּׁוּם שֶׁגִּלוֹת רֵאשׁוּנָה הֵיטָה מִבֵּית רֵאשׁוֹן, וּבֵית רֵאשׁוֹן הוּא סוּד שֶׁל ה' רֵאשׁוּנָה, וּכְנֶגֶד שְׁבָעִים שָׁנָה שְׁלָה גִלוֹת שֶׁל בֵּית רֵאשׁוֹן הֵיטָה שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאוֹתָם שְׁבָעָה שָׁנָה לֹא נִמְצַאת

אוֹף אֵיהוּ קָם וְאָמַר (ישעיה כ"ו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֹלֹנוּ אֲדָנִים זֹולְתָךְ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ הָי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל בְּהָי קָרָא אֵית רְזָא עֲלָא, גּוּ מְהֵימְנוּתָא. ה' אֱלֹהֵינוּ: דָּא הוּא שִׁירוּתָא דְרִזִּין עֲלָיִן, אַתְר דְּמִתְמַן נְפָקִין כָּל נְהִירוֹ דְשְׂרָגִין כְּלָהוּ לְאַדְלָקָא. וְתַמָּן תְּלִיָא כָּל רְזָא דְמְהֵימְנוּתָא, שְׁמָא דָּא שְׁלִיט עַל כְּלָא.

בְּעֹלֹנוּ אֲדָנִים זֹולְתָךְ. דְּהָא עֲמָא דִישְׂרָאֵל, לֵית מָאן דְשְׁלִיט עֲלֵיהּ בַר שְׁמָא עֲלָאָה דָּא. וְהַשְׁתָּא בְּגִלוֹתָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ סְטָרָא אַחֲרָא.

לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ. רְזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, כְּלָלָא דְעֲשָׂרִין וְתַרִּין אַתְוּוֹן, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְּבַרְכָּא אֶלָּא מִגּוּ שְׁמָא דָּא דְאַקְרִי בְּךָ, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (שמות ל"ב) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ (בראשית מ"ח) בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל. (תהלים י"ח) כִּי בְּךָ אֲרוֹץ גְּדוּד. וּבְזִמְנָא דְשְׁלִימוֹ אֲשַׁתְּכַח, לֹא הָיָה מִתְּפָרֵשׁ דָּא מִן דָּא. וְאִסוּר (דף ט ע"ב) לְאַפְרָשָׁא דָּא מִן דָּא, אַתְתָּא מִבְּעֻלָּהּ, לֹא בְּרַעֲיוֹנֵי, וְלֹא בְּדַכִּירוֹ, בְּגִין דְלֹא לְאַחֲזָא פְּרוּדָא, וְהַשְׁתָּא בְּגִלוֹתָא פְּרוּדָא אֲשַׁתְּכַח, דְּמִגּוּ עֲאֲקוּ דְכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא, אֲנָן עַבְדִּין פְּרוּדָא, לְאַדְכָּרָא הַהוּא שֵׁם, בַּר מִבְּעֻלָּהּ, בְּגִין דְאֵיהִי שְׁכִיבֵת לְעַפְרָא, וְהֵינּוּ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ.

בַּר מִבְּעֻלָּהּ, אֲנָן דְכָרִין לְהָי שֵׁם בְּפְרוּדָא, בְּגִין דְאֲנָן רְחוּקִין מִיְנָךְ, וְשְׁלֵטִין אַחֲרֵינוּן עֲלֵךְ, וְשְׁמֶךָ אֵיהוּ בְּפְרוּדָא מִן שְׁמָא דְאַקְרִי בְּךָ, וְהָי בְּיוֹמֵי דְגִלוֹתָא.

בְּגִין דְגִלוֹתָא קְדַמָּאָה הָיָה מִבֵּית רֵאשׁוֹן, וּבֵית רֵאשׁוֹן הוּא רְזָא דְה' קְדַמָּאָה,

וְלִקְבַל שְׁבָעִין שָׁנִין דִּילָהּ, גִּלוֹתָא דְבֵית רֵאשׁוֹן הָיָה שְׁבָעִין שָׁנִין, וְאֵינּוּן

האם רוכצת עליהם, והיה פרוז
מן השם העליון, סוד של ה'
העליונה. ואז יו"ד, סוד עליון,
התעלה למעלה למעלה לאין
סוף, והבית הראשון העליון
הקדוש לא הנביע נביעת מים
חיים, שהרי מקורה הסתלק.

והיא שבעים שנה בגלות,
משום שהיא נקראת שבע
שנים, כמו שנאמר (מלכים א' ו'
ויבנהו שבע שנים. ואם תאמר
ששלושה מלכות בכל למעלה
בסוד של שבעים שנה - חס
וחלילה. אלא בזמן שהיה בית
המקדש קיים, האור ונביעת
האם העליונה (בינה) היה מאיר
ויורד למטה. כיון שחטאו
ישראל ונחרב המקדש ושלושה
מלכות בכל, היה מכסה
ומחשיף אותו אור, והתחתונים
הקדושים לא היו מאירים.

כיון שהתחתונים לא היו
מאירים, משום (מתוך) שלטון
מלכות בכל, הסתלק אותו אור,
ואותו מעין עליון שהיה נובע
סוד של י' הסתלק למעלה
למעלה לאין סוף, אז אותם
שבעים שנה לא היו מאירים,
משום אותו אור שנמנע. וזוהי
ודאי גלות של שבעים שנה.

כיון שהעבר שלטון בכל,
והתחילה ה"א תחתונה להאיר,
לא כל ישראל חזרו להטהר
(לשלוט) להיות סגולה שלמה כמו
מקדם, אלא מעט מעט (בערבוביה),
וכיון שלא נמצאה שלמות,
(ושרתה ה"א תחתונה לשלוט) אז י', מעין
עליון, לא ירד כל כף להאיר
כמו שהיה מקדם, אלא לאט
לאט בערבוביה, שלא היו
טהורים כמו קדם כמו שראוי,
ועל כף מעין העליון לא נובע
ולא מאיר, אלא שחזר להאיר
מעט מעט מתוך דחק [של השמאל]

של השם (של גלות והדין).

שבעין שנים לא אשתכחת אימא רביעא
עלייהו, והיה פרוזא מן שמא עלאה, רזא
דה' עלאה. וכדין יו"ד, רזא עלאה, אסתלק
לעילא לעילא לאין סוף, ובית ראשון עלאה
קדישא, לא נביע נביעו דמיין חייך, דהא
מקורא דילה אסתלק.

ואהו שבעין שנים בגלותא, בגין דאיהי שבע
שנים אקרי, כמה דאת אמר (מלכים א' ו')

ויבנהו שבע שנים. ואי תימא, דשלושה
מלכות בכל לעילא ברזא דע' שנים, חס
ושלום. אלא בזמנא דהיה בי מקדשא קיים,
נהורא ונביעו דאמא עלאה, הוה נהיר ונחית
לתפא. כיון דחטו ישראל, ואתחרב מקדשא,
ושלושה מלכות בכל, הוה חפי, ואחשיף
ההוא נהירו, ותפאי קדישין לא הוו נהירין.

כיון דתפאי לא הוו נהירין, בגין (מגו) שלטנו
דמלכותא דבבל. אסתלק ההוא נהורא,
וההוא מבוועא עלאה דהוה נביע רזא די',
אסתלק לעילא לעילא באין סוף, כדין אינון
שבעין שנים לא הוו נהירין, בגין ההוא נהירו
דאתמנע. ודא הוא ודאי גלותא דשבעין
שנים.

כיון דאעדיאו שלטנו דבבל, ושריאת ה"א
תפאה לאנהרא. ישראל פלהו, לא
אחדרו לאדפאה (נ"א לשלמאה) למהוי סגולה
שלימתא כמלקדמין, אלא זעיר זעיר, (בערבוביה)
וכיון דשלימו לא אשתכח, (ושריאת ה"א תפאה
לשלמאה) כדין, י' נביעו עלאה לא נחית כל כף
לאנהרא, כמה דהוה כמלקדמין, אלא זעיר
זעיר בערבוביה, דלא הוו דכין כמלקדמין
כמה דאתחזי, ועל כף נביעו עלאה, לא נביע,
ולא נהיר, אלא דאחדר לאנהרא זעיר זעיר,
מגו דחקא (דשמאל) דשמא. (נ"א דגלותא ודינא).

וְלָבֵן הַתְּגָרוֹ בְּיִשְׂרָאֵל קָרְבוֹת רַבִּים, עַד שֶׁהַחֹשֶׁךְ יָכַסָּה אֶרֶץ, וְה' הִתְחַתְּוָה נְחֹשֶׁכָה וְנִפְלָה לְאֶרֶץ, וְהַמַּעֲזָן הָעֲלִיּוֹן הִסְתַּלַּק כְּמוֹ מִקְדָּם, מִשּׁוּם שֶׁמַּלְכוּת אָדוֹם הִתְחַזְּקָה, וְיִשְׂרָאֵל חָזְרוּ לְסִרְחוֹנָם.

וְעַל ה' הַזֹּאת בֵּית שְׁנֵי נְחָרְב, וְכָל אוֹתָם תְּרִיסַר שְׁבָטִים שְׁלֵה כְּחֹשְׁבוֹן מַחְנֹתֵיהֶם הֵם בְּגִלוֹת שֶׁל מַלְכוּת אָדוֹם, וְהַמַּעֲזָן הָעֲלִיּוֹן הִסְתַּלַּק מֵאוֹתוֹ מַעֲזָן שְׁעֵמֶד עֲלֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ^{ישעיה} 1) הַצַּדִּיק אָבַד. אָבַד אוֹתוֹ מַעֲזָן שֶׁל מְקוֹר עֲלִיּוֹן שֶׁהִיא שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף מְלַמְעֵלָה. (קָרְבוֹת גְּדוּלִים וּמַלְכוּת יוֹן שְׁלֵטָה עֲלֵיהֶם, וְלֵאחֵר שְׁחֹרוּ בְּתִשׁוּבָה, הִתְחַזְּקוּ עֲלֵיהֶם וְהִתְקִיפוּ אוֹתָם, וּמִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל חָזְרוּ לְסִרְחוֹנָם, מַלְכוּת אָדוֹם הִתְחַזְּקָה וּבֵית שְׁנֵי נְחָרְב, וְה' אֲתַחְתְּוֶה נְחֹשֶׁכָה וְנִפְלָה לְאֶרֶץ, וְהַמַּעֲזָן הָעֲלִיּוֹן נִסְתַּלַּק מֵאוֹתוֹ מַעֲזָן שְׁעֵמֶד עֲלָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַצַּדִּיק אָבַד. אָבַד אוֹתוֹ מַעֲזָן שֶׁל הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִיא שׁוֹפֵף וּמוֹשֵׁף עֲלָיו מְלַמְעֵלָה. מִדָּה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַחֹשֶׁךְ יָכַסָּה אֶרֶץ).

וְאִזְ הִיָּה פְרוּדָה בַּה"א, בֵּית שְׁנֵי, וְהִיא בְּגִלוֹת אָדוֹם, בְּכָל אוֹתָם תְּרִיסַר שְׁבָטִים (שְׁלֵה) וּמַחְנֹת שְׁלֵהֶם, שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים עוֹלָם לְחֹשְׁבוֹן גְּדוּל, וְעַל שְׁסוּד (ועל זה סוד) שֶׁל ה' הִיָּה בָהֶם בְּכָל אוֹתוֹ (ועל זה סוד של ה' בְּכָל אוֹתוֹ) חֹשְׁבוֹן, (חֹשֶׁף) נִמְשָׁכָה הַגְּלוּת. סוּד הַסּוּדוֹת לְחֻכְמֵי הַלֵּב נִמְסָר. עֶשְׂרֵה שְׁבָטִים אֶלֶף שְׁנַיִם, שְׁנֵי שְׁבָטִים מֵאֵתִים שְׁנָה. הִתְחִילוּ הַדְּמָעוֹת לִפְל, פֶּתַח וְאָמַר, (איכה א) בָּכָה תְּבַכֶּה בְּלִילָה וְדִמְעָתָה עַל לַחְיָה. לְסוֹף שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַשְּׁבָטִים שֶׁל הַגְּלוּת, הַלִּילָה נְחֹשֶׁף לְיִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיתְעוֹרֵר וְא"ו לִזְמַן שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ שְׁנָה. לְאַחַר שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים, שֶׁהֵם הַלִּילָה, אִז (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת

וְעַל דָּא, אֲתַגְרוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל קָרְבִין סְגִיֵּאִין, עַד דִּהַחֹשֶׁךְ יָכַסָּה אֶרֶץ, וְה' תִּתְּאָה אֲתַחֲשֶׁךְ, וְנִפְלַת לְאֶרְעָא, וְנִבְיַעוּ עֲלָאָה אִסְתַּלַּק כְּמַלְקֵדְמִין, בְּגִין דְּמַלְכוּת אָדוֹם אֲתַתְּקַף, וְיִשְׂרָאֵל אֶהְדְּרוּ לְסִרְחַנְיָהוּ.

וְעַל דָּא ה', בֵּית שְׁנֵי אֲתַתְּרַב, וְכָל אֵינוֹן תְּרִיסַר שְׁבָטִין דִּילָהּ, כְּחֹשְׁבוֹן מְשָׁרְיִין דְּלֵהוֹן, אֵינוֹן בְּגִלוּתָא דְּמַלְכוּת אָדוֹם. וְנִבְיַעוּ עֲלָאָה, אִסְתַּלַּק מִהֵהוּא נְבִיעוּ, דְּקִיַּיְמָא עֲלָהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה ב') הַצַּדִּיק אָבַד, אָבַד הֵהוּא נְבִיעוּ דְּמַקּוּרָא עֲלָאָה, דִּהְוָה נְגִיד וּמְשִׁיף מְלַעֲיָלָא. (נ"א קָרְבִין סְגִיֵּאִין וּמַלְכוּת יוֹן שְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ לְבַתֵּר דִּהְדְּרוּ בְּתִיבְתָא אֲתַתְּקַפּוּ עֲלֵיהוּ וְאֲתַתְּקַפּוּ לֹון וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל חָזְרוּ לְסִרְחַנְיָהוּ מַלְכוּת אָדוֹם אֲתַתְּקַף וּבֵית שְׁנֵי אֲתַתְּרַב וְה' אֲתַתְּאָה אֲתַחֲשַׁבַת וְנִפְלַת לְאֶרְעָא וְנִבְיַעוּ עֲלָאָה אִסְתַּלַּק מִהֵהוּא מְבוּעָא דְּקִיַּיְמָא עֲלֵיהּ כְּמָה דְּאֵת אָמַר הַצַּדִּיק אָבַד, אָבַד הֵהוּא נְבִיעוּ דְּמַקּוּרָא עֲלָאָה דִּהְוָה נְגִידוּ וּמְשִׁיף עֲלֵיהּ מְלַעֲיָלָא, מֵאִי טַעַמָא, בְּגִין דִּהַחֹשֶׁךְ יָכַסָּה אֶרֶץ).

וּבְרִין הָוָה פְרוּדָא בַּה"א, בֵּית שְׁנֵי, וְאִיָּה בְּגִלוּתָא דְּאָדוֹם, בְּכָל אֵינוֹן תְּרִיסַר שְׁבָטִין (נ"א דִּילָהּ) וּמְשָׁרְיִין דִּילָהוֹן, תְּרִיסַר שְׁבָטִין סְלִקִין לְחֹשְׁבוֹן סְגִי, וְעַל דְּרִזָּא (נ"א ועל דָּא רִזָּא) דִּה' הָוָה בְּהוּ בְּכָל הֵהוּא, (נ"א ועל דָּא רִזָּא דִּה' בְּכָל הֵהוּא) חֲשַׁבְנָא, (נ"א חֲשׁוּבָא) גְלוּתָא אֲתַמְשֶׁף.

רִזָּא דְרִזִין לְחַפְיָמִי לְבָא אֲתַמְסָר. עֶשֶׂר שְׁבָטִין אֶלֶף שְׁנַיִן, תְּרִין שְׁבָטִין מֵאֵתֵן שְׁנַיִן. שְׁאָרוּ דְּמַעֲזָן לְמַנְפַּל, פֶּתַח וְאָמַר, (איכה א') בְּכוּ תְבַכֶּה בְּלִילָה וְדִמְעָתָה עַל לַחְיָה. לְסוֹף תְּרִיסַר שְׁבָטִין דְּגִלוּתָא, לִילְיָא יִתְחַשֵּׁף לְיִשְׂרָאֵל, עַד דִּיתְעַר וְא"ו, לְזְמַן שְׁתִין וְשִׁית שְׁנַיִן.

רְבַתָּר תְּרִיסַר שְׁבָטִין, דְּאֵינוֹן אֶלֶף וּמֵאֵתֵן אֶלֶף וּמֵאֵתִים שְׁנוֹת גְלוּת, וְאַחַר שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ שְׁנָה בַּחֹשֶׁךְ

בְּרִיתִי יַעֲקֹב. זוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת
הָאוֹת ו', שֶׁהִיא נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית
יַעֲקֹב. וְסוּד זֶה - (בְּרֵאשִׁית מו) כָּל
הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לַיַּעֲקֹב מִצְרִימָה
וְגו' שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ. וְהוּא ו', נֶפֶשׁ
שֶׁל בֵּית שְׁנֵי, סוּד שֶׁל ה'
תְּחִתּוֹנָה, וְזֶה ו' סוּד שֶׁל שְׁשִׁים
וָשֵׁשׁ. שְׁשִׁים - לַהַתְּעוֹרְרוֹת
יַעֲקֹב, וְשֵׁשׁ - לַהַתְּעוֹרְרוֹת יוֹסֵף.
וְלָכֵן הוּא ו'ו', שֶׁהֵם שְׁנַיִם
בְּחִבּוּר אֶחָד וְסוּד אֶחָד.

מִשָּׁם וְהִלָּאָה יִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָם נְסִים וְאוֹתוֹת
שְׁאֲמַרְנוּ, וְיִתְעוֹרְרוּ עַל יִשְׂרָאֵל
אוֹתָן צְרוֹת שְׁאֲמַרְנוּ, וְאֵז - (סוּד
יז) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי יַצְחָק. אַחַר
כֵּן יַעֲרֹךְ מִלֵּךְ הַמְּשִׁיחַ קְרֻבוֹת
בְּכָל הָעוֹלָם בִּימֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת טו) 'מִינֵךְ
ה' נִאֲדָרִי בַּפֶּתַח. אֵז, וְאֵף אֶת
בְּרִיתִי אֲבָרָהִם אֲזַכֵּר, וְאַחַר כֵּן
וְהֶאֱרַךְ אֲזַכֵּר, זוֹ ה' אֲחֻרְנָה.
בְּאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב, (זְכַרְיָה יד) וְהָיָה
ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם
הַהוּא וְהָיָה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.
לְסוּף שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ שְׁנַיִם אַחֲרוֹת,
שֶׁהֵם מָאָה וְשִׁלְשִׁים וְשִׁתַּיִם
שְׁנַיִם, יִרְאוּ אוֹתוֹת בְּשֵׁם
הַקְּדוֹשׁ חֲקוּקִים בְּשִׁלְמוֹת
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה כְּרֵאוּי, וְסוּד זֶה
ה"ה עֲלִיּוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה, וְכָל
אוֹתָן דְּרָכִים שֶׁהֵם שְׁלֹשִׁים
וְשִׁתַּיִם שְׁנַיִם הַכְּלוּלוֹת בְּסוּד
שֶׁל אוֹת ו', הו"ה, (י"ה"ה) סוּד
שֶׁל שְׁלֹמוֹת מָאָה וְשִׁלְשִׁים
וְשִׁתַּיִם.

לְסוּף מָאָה וְשִׁלְשִׁים וְשִׁתַּיִם
שְׁנַיִם אַחֲרוֹת יִתְקַיֵּם, לְאַחַז
בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ, וְיִנְעָרוּ הַרְשָׁעִים
מִמֶּנָּה, וְתִטְהַר הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲוֹרֵר אֶת
הַמַּתִּים בְּאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְיִקְוֶמוּ
חַיִּלוֹת חַיִּלוֹת בְּאָרֶץ הַגָּלִיל.

שְׁנַיִן דְּגִלוּתָא, וְלִבְתֵּר שְׁתֵּינָן וְשִׁית שְׁנַיִן
בְּחִשׁוּכָא דְלִילֵיא, כְּדִין, (ויקרא כ"ו) וְזָכַרְתִּי אֶת
בְּרִיתִי יַעֲקֹב. דָּא אֶתְעָרוּתָא דָּאת ו', דְּאִיהוּ
נֶפֶשׁ דְּבֵית יַעֲקֹב. וְרָזָא דָּא, (בְּרֵאשִׁית מ"ו) כָּל
הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לַיַּעֲקֹב מִצְרִימָה וְגו' שְׁשִׁים
וָשֵׁשׁ, וְאִיהוּ ו', נֶפֶשׁ דְּבֵית שְׁנֵי, רָזָא דְה'
תְּתָאָה, וְדָא ו' רָזָא דְשְׁשִׁים וָשֵׁשׁ, שְׁשִׁים:
לְאַתְעָרוּתָא דְיַעֲקֹב. וְשֵׁשׁ: לְאַתְעָרוּתָא דְיוֹסֵף.
וְעַל דָּא אִיהוּ ו'ו', דְּאֲנֹן תְּרִין בְּחִבּוּרָא חֲדָא,
וְרָזָא חֲדָא.

מִתְּמָן וְלִהְלָאָה, יִתְעַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאִינֹן נְסִין וְאַתִּין (ד' ע"א ו' ע"א) דְקֵאמְרֵן,
וְיִתְעָרוּן עַל יִשְׂרָאֵל אִינֹן עֲקִיתִין דְקֵאמְרֵן,
וְכִדִּין, (ס"א וְרָזָא דָּא) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי יַצְחָק. וְלִבְתֵּר
פַּד נְגִיחַ מִלְפָּא מְשִׁיחָא קְרֻבִין בְּכָל עֲלָמָא
בִּימֵינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דָּאת אֲמַר
(שְׁמוֹת ט"ו) 'מִינֵךְ ה' נִאֲדָרִי בַּפֶּתַח. כְּדִין, וְאֵף אֶת
בְּרִיתִי אֲבָרָהִם אֲזַכֵּר, וְלִבְתֵּר וְהֶאֱרַךְ אֲזַכֵּר,
דָּא ה' בְּתִרְאָה, בְּהֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זְכַרְיָה י"ד)
וְהָיָה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיָה
ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

לְסוּף שְׁתֵּינָן וְשִׁית שְׁנַיִן אַחֲרֵינִין, דְּאִינֹן
מָאָה וְתִלְתִּין וְתִרִין שְׁנַיִן, יִתְחַזֵּן
אֲתוּן בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, גְּלִיפֵן בְּשְׁלִימוֹ,
עִילָא וְתִתָּא כְּדָקָא יְאוּת. וְרָזָא דָּא ה"ה
עֲלָאָה וְתִתָּאָה, וְכָל אִינֹן שְׁבִילִין, דְּאִינֹן
תְּלִתִין וְתִרִין שְׁנַיִן דְּכִלְיָן בְּרָזָא דָּאת ו',
הו"ה, (נ"א יו"ה"ה) רָזָא דְשְׁלִימוֹ דְמָאָה וְתִלְתִּין
וְתִרִין.

לְסוּף מָאָה וְתִלְתִּין וְתִרִין שְׁנַיִן אַחֲרֵינִין,
יִתְקַיֵּם, לְאַחֹז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְיִנְעָרוּ
רְשָׁעִים מִמֶּנָּה. וְיִתְדַפֵּי אֲרַעָא קְדִישָׁא. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר מִתְּיָא דְאַרְעָא קְדִישָׁא,

וּיְקוּמוּן חַיִּילִין חַיִּילִין בְּאַרְעָא דְגָלִיל. וְכַדְרִין יִתְעַר סְתִימוּ דְנִבְעוּ עַלְאָה אֶת י', וַיִּתְקַיְימוּן תְּלַתִּין וַתְּרִין שְׁבִילִין בְּשָׁלִימוּ, לְנִגְדָא לְתַתָּא, וַיִּתְקַיְימוּן אַתּוּן דְשָׁמָא קְדִישָׁא כְּלָהוּ בְקִיּוּמֵיהוּ יְהו"ה, דְעַד כְּעַן לָא יְהוּן בְּשָׁלִימוּ. עַד זְמַן דִּינִגְדִּיד וַיִּתְמַשֵּׁף הֵהוּא נִבְעוּ עַלְאָה, בְּחַבּוּרָה דְאַתּוּן, גּוּ ה' (כ"א ו"ה) בְּתַרְאָה, וְדָא אִיהוּ לְסוּף תְּשֻׁלוּם מְאָה וְאַרְבַּעִין וְאַרְבַּעַה שְׁנִין אַחְרַנִּין דִּישְׁתַּלְמוּן. וַיִּתְעַרוּן שְׂאֵר מְתֵי יִשְׂרָאֵל דְכַשְׂאֵר אַרְעָאן.

וַיִּשְׁתַּכַּח כָּל דָּא בְּחַשְׁבֵּן ח"ת, דְאַתְיִישִׁיב עַלְמָא וַיִּתְבַּסֵּם, וַיִּתְעַבֵּר סְטָרָא אַחְרָא (חֲוִיא בִישָׁא) מְעַלְמָא. וְה"א תַתְּאָה תַתְּמָלִי מַגּוּ נִבְעוּ עַלְאָה, וַתְּתַעַטֵּר וַתַּתְּנַהִיר בְּשָׁלִימוּ. וְכַדְרִין כְּתִיב, (ישעיה ל) וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

עַד שְׁתַּהִיָּה שְׁבַת לַה' לְלִקֵּט נַפְשוֹת בְּתַעֲנוּגֵי קְדוּשָׁה, וְזוּ ה' אַחְרֹנְיָהוּ כָּל אוֹתוֹ אֶלְף שְׁבִיעִי, וְזוּהִי הַתְּעוּרְרוּת שֶׁל רִנּוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, לְהַתְּלַבֵּשׁ אַחַר שְׁבַת בְּגוּפוֹת אַחֵרִים קְדוּשִׁים, לְהַקְרִיא קְדוּשִׁים, שְׁכַתוּב וְהָיָה הַנֶּשֶׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשׁ יֵאמָר לוֹ. עַד כָּאן מַלְיָן דְרִזִּין סְתִימִין.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. ר' יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹמָא, קְדוּשָׁא בְרִיף הוּא עֶבֶיד מְלָאכִין שְׁלִיחִין עַל עַלְמָא, דְכְּתִיב, (תהלים ק"ד) עוֹשֶׂה מְלָאכִיו רִנּוֹת. עֲשֵׂה לָא כְּתִיב, אֶלְא עוֹשֶׂה, בְּגִין דְכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא עוֹשֶׂה. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא אַתְּמַנָּא מְמַנָּא חַד עַל מְצָרִים, וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לָא יַדַּע אֶת יוֹסֵף: דְּהָא מְאַתֵּר דְּפִרוּדָא אֲשֶׁר לָא יַדַּע אֶת יוֹסֵף, שְׁהָרִי

וְאִזּוּ יִתְעוּרֵר סְתֵר הַמַּעֲזֵן הָעֲלִיּוֹן אוֹת י', וַיִּתְקַיְימוּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים בְּשַׁלְמוֹת לְהַשְׁפִּיעַ לְמַטֵּה, וְכָל אוֹתוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יִתְקַיְימוּ בְקִיּוּמָם יְהו"ה, שְׁעַד עַכְשָׁו לֹא הָיוּ בְּשַׁלְמוֹת. עַד הַזְּמַן שֶׁיִּשְׁפִּיעַ וַיִּמְשֵׁף אוֹתוֹ מַעֲזֵן עֲלִיּוֹן בְּחַבּוּר הָאוֹתוֹת לְתוֹף ה' (ר"ה) אַחְרֹנְיָה, וְזוּהוּ לְסוּף תְּשֻׁלוּם מְאָה וְאַרְבַּעִים וְאַרְבַּע שְׁנַיִם אַחְרוֹת שֶׁיִּשְׁתַּלְמוּ. וַיִּתְעוּרְרוּ שְׂאֵר מְתֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבַשְׂאֵר הָאֲרָצוֹת.

שְׁיִמְצֵא כָּל זֶה בְּחַשְׁבֵּן ח"ת, שְׁהַתִּישֵׁב הָעוֹלָם וַיִּתְבַּשֵּׁם, וַיִּעֲבֵר הַצַּד הָאֲחֵר וְהַנְּחַשׁ הָרַע מִן הָעוֹלָם. וְה"א תַתְּוֹנָה תַתְּמָלָא מִתּוֹף הַמַּעֲזֵן הָעֲלִיּוֹן, וַתְּתַעַטֵּר וַתִּיאִיר בְּשַׁלְמוֹת, וְאִזּוּ כְּתוּב (ישעיה ל) וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

עַד שְׁתַּהִיָּה שְׁבַת לַה' לְלִקֵּט נַפְשוֹת בְּתַעֲנוּגֵי קְדוּשָׁה, וְזוּ ה' אַחְרֹנְיָהוּ כָּל אוֹתוֹ אֶלְף שְׁבִיעִי, וְזוּהִי הַתְּעוּרְרוּת שֶׁל רִנּוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, לְהַתְּלַבֵּשׁ אַחַר שְׁבַת בְּגוּפוֹת אַחֵרִים קְדוּשִׁים, לְהַקְרִיא קְדוּשִׁים, שְׁכַתוּב וְהָיָה הַנֶּשֶׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשׁ יֵאמָר לוֹ. עַד כָּאן דְּבַרֵי סוּדוֹת נִסְתָּרִים.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רבי יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא מְלָאכִים שְׁלוּחִים עַל הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלָאכִיו רִנּוֹת. עֲשֵׂה לָא כְּתוּב, אֶלְא עוֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁכָל יוֹם וַיּוֹמָא עוֹשֶׂה. וּבַכּוֹתוֹ זְמַן הַתְּמַנָּה מְמַנָּה אַחַד עַל מְצָרִים, וְזוּהוּ שְׁכַתוּב וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לָא יַדַּע אֶת יוֹסֵף, שְׁהָרִי

ממקום של פְּרוּד הִיוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בראשית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד. וְהִרְאִישׁוֹן מְאוּתוֹ הַפְּרוּד הוּא נִהַר מְצַרִּים, וְלִכְּן אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, מְקוֹם שֶׁכָּל הַיַּחֲוֹד שׁוֹרֵה בּוֹ, שְׁנֹקְרָא צַדִּיק.

רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הִיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְהִקְדִּימוּ לְלַכֵּת בְּאוּר. רְאוּ כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁהִיָּה רֵץ מְצַד זֶה, וְכוֹכֵב אֶחָד מְצַד זֶה. אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, עֲכָשׁוּ הַגִּיעַ זְמַן שֶׁל כּוֹכְבֵי הַבֶּקֶר לְשַׁבַּח אֶת אֲדוֹנָם, וְהֵם רְצִים מִפְּחַד וְאִימַת רַבּוֹנָם לְשַׁבַּח וּלְזַמֵּר לוֹ. זֶהוּ שְׁכֵתוּב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מִשׁוּם שֶׁכָּלֶם בַּיַּחֲוֹד אֶחָד מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כב) לְמִנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. אֵילַת הַשַּׁחַר - שְׁכֵשְׁמַאֲרִים פְּנֵי הַמְּזֻרָח וּנְפָרֵד חֲשֵׁף הַלֵּילָה, יֵשׁ מְמַנָּה אֶחָד לְצַד מְזֻרָח, וּמוֹשֵׁף חוּט אֶחָד שֶׁל חֲשֵׁף לְצַד דְּרוֹם, עַד שֶׁכָּא וּיוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבּוֹקֵעַ בְּאוֹתָם חֲלוּנֵי הַרְקִיעַ וּמְאִיר לְעוֹלָם, וְאוֹתוֹ חוּט מִפְּרִיד אֶת חֲשֵׁף הַלֵּילָה.

אִז בָּאָה אֵילַת הַשַּׁחַר, וּבָא אוֹר שַׁחַר בְּקִדְרוֹת לְהַתְּחַבֵּר בְּיוֹם, וּמְאִיר הַיּוֹם. וְאוֹר הַיּוֹם כְּלוּל וְשָׂאוּב בְּתוֹכוֹ אֶת אוֹתָהּ הָאֵילַת. וְעַל הָאֵילַת הַזֹּאת, כְּשֶׁנִּפְרֵד מֵהַיּוֹם אַחַר שֶׁכָּלֵל אוֹתָהּ, אָמַר דּוֹד שִׁירָתָה, שְׁכֵתוּב לְמִנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

וְכֵּן אָמַר? אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֹזְבְתָנִי. שֶׁהָרִי נִפְרְדָה אֵילַת הַשַּׁחַר מְאוֹר הַיּוֹם. עַד שֶׁהִיוּ הוֹלְכִים, הָאִיר הַיּוֹם וְהַגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, נִתְפַלֵּל תְּפִלָּה וְגַלְגָּל. יֵשְׁבוּ וְהִתְפַּלְלוּ, אַחַר כֵּן קָמוּ וְהִלְכוּ.

פְּתַח רְבִי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (קהלת ח)

הָיוּ, כְּמָה דְאֵתָּ אָמַר, (בראשית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְקִדְמָאָה מֵהָיוּ פְּרוּדָא, נִהְרָא דְמְצַרִּים אִיהוּ. וּבְגִין כֵּן אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, אֲתֵר דְּכָל יַחֲוֹדָא שְׂרִיא בֵּיה, דְאֶקְרִי צַדִּיק.

רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ אֶזְלֵי בְּאוֹרְחָא, וְאֶקְדִּימוּ בְּנִהוּרָא לְמִיזְל. חֲמוּ חַד כּוֹכְבָא דְהוּה רְהִיט מִסְטְרָא דָא, וְכוֹכְבָא אַחְרָא מִסְטְרָא דָא. אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, הַשְׁתָּא מְטָא זְמָנָא דְכוֹכְבֵי בֶקֶר לְשַׁבְּחָא לְמֵאֲרִיהוֹן, וְרַהֲטֵי מִדְּחִילוֹ וְאִימַתָּא דְמֵאֲרִיהוֹן, לְשַׁבְּחָא וּלְזַמְרָא לֵיה, הָדָא הוּא דְכֵתִיב, (איוב ל"ח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בְּגִין דְּכֵלְהוּ בַּיַּחֲוֹדָא חָדָא קָא מְשַׁבְּחָן לֵיה.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ב) לְמִנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. אֵילַת הַשַּׁחַר: דְּכַד נִהִירוּ אֲנַפּוּי דְּמְזֻרָח, וְאַתְּפִרְשָׁא חֲשׂוּכָא דְלֵילָא, חַד מְמַנָּא אֵית לְסִטְר מְזֻרָח, וּמְשִׁיף חַד חוּטָא דְנִהִירוּ דְסִטְר דְּרוֹם, עַד דְאֵתִי וּנְפִיק שְׁמִשָׁא, וּבְקַע בְּאִינוֹן פְּנֵי רְקִיעָא, וְאַנְהִיר עַלְמָא, וְהָהוּא חוּטָא אֶפְרִישׁ חֲשׂוּכָא דְלֵילָא.

בְּרֵן אֵילְתָא דְשַׁחְרָא אֵתִי, וְאֵתִי נִהִירוּ אוֹכְמָא בְּקִדְרוֹ, לְאַתְחַבְּרָא בִּימְמָא, וְנִהִיר ימְמָא. וְנִהִירוּ דִּימְמָא, כְּלוּל וְשָׂאוּב בְּגִוּיָה, לְהֵיָא אֵילְתָא, וְעַל הָאֵי אֵילְתָא, כַּד אֲתִפְרֵשׁ מִיּוֹמָא, לְבַתֵּר דְּכְלוּל לָהּ, אָמַר דּוֹד שִׁירָתָא, דְּכֵתִיב לְמִנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

וְכֵּן קָא אָמַר (דְּקִי"ב ע"ב) אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֹזְבְתָנִי. דְּהָא אֲתִפְרֵשׁ אֵילְתָא דְשַׁחְרָא, מִנְהִירוּ דִּימְמָא. עַד דְּהוּוּ אֶזְלֵי, נִהִיר ימְמָא, וּמְטָא עֵידָן צְלוֹתָא, אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, נְצִלֵי צְלוֹתָא וְנִיזִיל, יִתְבוּ וְצִלוּ. לְבַתֵּר קָמוּ וְאֶזְלוּ.

פְּתַח רַ' אֶלְעָזָר וְאָמַר (קהלת ח) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים וגו' אמרתי שגם זה הבל, אבל יש הבל, פסוק זה פרושהו ונתבאר, אבל יש הבל, שלמה המלך עשה ספר זה והקים אותו על שבעה הבלים שהעולם עומד עליהם.

והם שבעה עמודים תומכים של העולם כנגד שבעה רקיעים, ואלו הם: וילון. רקיע. שחקים. זבול. מעוון. מכוון. ערבון. וכןגדם אמר קהלת הבל הבלים הפל הבל.

כמו שאותם שבעה רקיעים, ויש אחרים שנדבקים בהם ומתפשטים ויוצאים מהם, כף גם יש הבלים אחרים שמתפשטים ויוצאים מאלה, וכלם אמר שלמה.

וכאן יש בו סוד החכמה. יש הבל שיוצא מאותם הבלים עליונים, שהעולם עומד עליהם, וזה נעשה על הארץ, והתקנים בקיימו והתחזק בתקפו כמעשי הארץ ובעליה שעולה מהארץ, וזה התמנה על הארץ, וכל תקף וקיום שלו באותן נשמות הצדיקים שגלקטו מן הארץ פשהם צדיקים, עד שלא סרחו, בעוד שנותנים ריח טוב כמו חנוף, שכתוב בו ואיננו כי לקח אתו אלהים. ונטל אותו כשעדין לא הגיע זמנו, ומשתעשע בו, וכן שאר צדיקי עולם.

ששנינו, על שני דברים צדיקים מסתלקים מן העולם טרם הגיע זמנם, אחד על חטאי הדור, שכשמתרבים רשעים בעולם, אותם צדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאיהם. ואחד כשמתגלה לפני הקדוש ברוך הוא שיסרחו אחר כף, הוא מסלק אותם מהעולם טרם הגיע זמנם. זהו שכתוב אשר יש

מגיע אליהם כמעשה הרשעים וגו' אמרתי שגם זה הבל. האי קרא אוקמוה ואמר, אבל יש הבל, שלמה מלכא עבד ספרא דא, ואוקים ליה על שבעה הבלים, דעלמא קיימא עלייהו.

ואינון שבעה עמודין סמכין דעלמא, לקבל שבעה רקיעים, ואלין אינון: וילון. רקיע, שחקים זבול. מעוון. מכוון. ערבון. ולקבלייהו הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הפל הבל.

במה דאינון שבעה רקיעין, ואית אחרנין דדבקי בהו, ומתפשטי ונפקי מנייהו, הכי נמי אית הבלים אחרנין, דמתפשטי ונפקי מאלין, וכלהו אמר שלמה.

והבא רזא דחכמתא אית ביה. יש הבל, דנפקא מאינון הבלים עלאין, דעלמא קיימא עלייהו, ודא נעשה על הארץ, ואתקיים בקיומיה, ואתתקף בתוקפיה בעובדי ארעא, ובסליקו דסלקא מארעא, ודא אתמנא על ארעא, וכל תוקפא וקיומא דיליה, באינון נשמתין דצדיקיא, דאתלקיטו מארעא, כד אינון זפאין, עד לא סרחו, בעוד דיהבי ריחא טוב, כגון חנוף, דכתיב ביה, (בראשית ה') ואיננו כי לקח אתו אלהים. ונטל ליה עד לא מטא זמניה, ואשתעשע ביה, וכן שאר זפאין דעלמא.

דתנינו, על תרין מלין, צדיקיא מסתלקי מעלמא עד לא ימטי זמניהו, חד, על חובי דרא, דכד אסגיאו חייביא בעלמא, אינון זפאין דמשתפחי ביניהו, אתפסון בחוביהו, וחד כד אתגלי קמי קדשא ברין הוא שיסרחו אחר כף, הוא מסלק אותם מהעולם טרם הגיע זמנם.

צדיקים אשר מגיע אליהם
כמעשה הרשעים. מגיע עליהם
דין שלמעלה כאלו עשו חטאים
ומעשים של רשעים.

שהרי פעם אחת שאל רבי יוסי
בר רבי יעקב, איש כפר אונו,
בזמן שרבי עקיבא וחבריו
הסתלקו מן העולם ומתו באותו
אפן, את רבי מאיר, אמר לו, וכי
זה כתוב בכל התורה כלה? אמר
לו, ולא? והרי אמר שלמה אשר
יש צדיקים אשר מגיע אליהם
כמעשה הרשעים, מגיע עליהם
דין מלמעלה כאלו עשו חטאים
ומעשים של רשעים. ויש רשעים
שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים,
יושבים בשקט ושלוש בעולם
הזה, דין לא מגיע אליהם, כאלו
עשו מעשים של צדיקים.

כמה? אם משום שגלוי לפני
הקדוש ברוך הוא שישבו
בתשובה או שיצא מהם זרע
שיהיה אמת בעולם, כמו תרח
שיצא ממנו זרע אמת - אברהם.
אחז שיצא ממנו חזקיהו, ושאר
הרשעים של העולם. ולכן, בצד
זה ובצד זה, הבל שאמרנו נעשה
ונתחזק על הארץ, כמו שאמרנו.
דבר אחר יש הבל אשר נעשה
על הארץ, כפי שאמרנו שהתחזק
(והתחזק) על העולם. כמה? משום
שיש צדיקים אשר מגיע אליהם
כמעשה הרשעים, מגיע לידיהם
כאותם מעשי הרשעים כמו בת
עובדי עבודה זרה, או אחד
מאותם מעשים שהם ממעשה
הרשעים, והם עומדים בקיומם
מפחד רבונם, ולא רוצים להטמא
כמו כמה צדיקי אמת שבאו
לידיהם כמעשים הללו, והם
גבורי כח שעושים רצון אדונם

הוא דיסרחון לבתר, סליק לון מעלמא, עד
לא מטא זמנייהו, הדא הוא דכתיב, (קהלת ח)
אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה
הרשעים, מטי עליהו דינא דלעילא, כאילו
עבדו חובין ועובדין דרשיעייא.

דהא זמנא חדא, שאיל רבי יוסי בן רבי
יעקב, איש כפר אונו בזמנא דרבי
עקיבא וחברוי אסתלקו מעלמא, ומיתו
בההוא גוונא, לרבי מאיר, אמר ליה, וכי
כתיב דא בכל אורייתא כלה, אמר ליה ולא,
והא אמר שלמה, אשר יש צדיקים אשר
מגיע אליהם כמעשה הרשעים. מטי עליהו
דינא מלעילא, כאילו עבדו חובין ועובדין
דרשיעייא. ויש רשעים שמגיע אליהם
כמעשה הצדיקים, יתבי בשקט ושלים בהאי
עלמא, דינא לא מטא עליהו, כאילו עבדו
עובדין דצדיקייא.

אמאי, אי בגין דאתגלי קמי קדשא ברין
הוא, דיתובון בתיובתא, או דיפוק
מנייהו זרעא, דיהא קשוט בעלמא, כגון
תרח דנפק מניה זרעא דקשוט, אברהם.
אחז, דנפק מניה חזקיהו. ושאר חייבין
דעלמא. ובגין כן, בסטרא דא, ובסטרא דא,
הבל דקאמרן, נעשה ואתתקף על הארץ,
כדקאמרן.

דבר אחר יש הבל אשר נעשה על הארץ,
כדקאמרן דאתתקף (ואתתקף) על עלמא.
במאי, בגין דיש צדיקים אשר מגיע אליהם
כמעשה הרשעים, מטאן לידייהו כאינון
עובדין דחייביא, כגון בת עובדי עבודה
זרה, או חד מאינון עובדין, דאינון ממעשה
הרשעים, ואינון קיימי בקיומיהו, מדהילו
דמאריהון, ולא בעאן לאסתאבא, כגון כמה

זכאי קשוט דמטו לידייהו

לוח זוהר ש"ס דף היומי מסכת ראש השנה

זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס
ח"ג כה-כו	ראש השנה דף כו	ח"ג א-ב	ראש השנה דף יד	ח"ב תרכז-תרכח	ראש השנה דף ב
ח"ג כז-כח	ראש השנה דף כז	ח"ג ג-ד	ראש השנה דף טו	ח"ב תרכט-תרל	ראש השנה דף ג
ח"ג כט-ל	ראש השנה דף כח	ח"ג ה-ו	ראש השנה דף טז	ח"ב תרלא-תרלב	ראש השנה דף ד
ח"ג לא-לב	ראש השנה דף כט	ח"ג ז-ח	ראש השנה דף יז	ח"ב תרלג-תרלד	ראש השנה דף ה
ח"ג לג-לד	ראש השנה דף ל	ח"ג ט-י	ראש השנה דף יח	ח"ב תרלה-תרלו	ראש השנה דף ו
ח"ג לה-לו	ראש השנה דף לא	ח"ג יא-יב	ראש השנה דף יט	ח"ב תרלז-תרלח	ראש השנה דף ז
ח"ג לז-לח	ראש השנה דף לב	ח"ג יג-יד	ראש השנה דף כ	ח"ב תרלט-תרנמ	ראש השנה דף ח
ח"גלט-מ	ראש השנה דף לג	ח"ג טו-טז	ראש השנה דף כא	ח"ב תרמא-תרמב	ראש השנה דף ט
ח"ג מא-מב	ראש השנה דף לד	ח"ג יז-יח	ראש השנה דף כב	ח"ב תרמג-תרמד	ראש השנה דף י
ח"ג מג-מד	ראש השנה דף לה	ח"ג יט-כ	ראש השנה דף כג	ח"ב תרמה-תרמו	ראש השנה דף יא
		ח"ג כא-כב	ראש השנה דף כד	ח"ב תרמז-תרמח	ראש השנה דף יב
		ח"ג כג-כד	ראש השנה דף כה	ח"ב תרמט-תרנ	ראש השנה דף יג

